

٢٥ ڕۆژ

لەزیندانی فاشیەکانی بەغداد !

نووسینی
سەید قادر جەباری

٢٠٠١ سلێمانی

چیای سورێن - سالی ١٩٨٦

٢٥رۆژ لە زیندانی فاشیەکانی بەغداد (
بەسەرهاتی قارەمانێکی نەتەوەی کورد
لە سالی ١٩٧٧دا لە زیندانی ((هەینەی کەرکوك))

نوسینی: سید قادر جەباری

پێشکەشە بە :-

*گیانی پاکی شەهیدانی رێگای کوردو کوردستان و کەس و کاری شەهیدان
*رۆڵە نەسرەوت و خۆڕاگرو زیندانە سیاسی‌یەکانی کورد لە هەر جێگایـەك دا هەن
*بە ئازادی خوازانی جیهان و خەبات گێڕانی کورد و کوردستان لە هەرجێگایەك دان

*ناوی کتێب : ٢٥ رۆژ لەزیندانی فاشیەکانی بەغدادا

*نووسینی: سەید قادر جەباری

* پیاچوونەوەی: جەمال ز،ری

* پیتچنین و کاری کۆمپیو، ،ری: هاوار سەیدقادر

*چاپخانەی: تیشك ت (٢١٢٦٩٥١) ، چاپی یەکەم ، سلێمانی٢٠٠١

*فەرز : سامان محەمەد ساڵح (بازاری سۆز)

*تیراژ : (٣٥٠)

*تابلۆکان: ئاراس حەمە حسێن، خەسرەو

*ژمارەی سپاردن: (١٨٩)ساڵی ٢٠٠١ی وەزارەتی رۆشنبیری پێ دراوە

*وێنەی بەرگ: ئاراس حەمە حسێن

پێشەکی‌یەك بۆ بیرەوەری ٢٥ڕۆژ لە زیندانی فاشی بەغدا ..

بەڕێزو خۆشەویستم کاك سید قادر جەباری . دەست نووسی کتێبی ٢٥ڕۆژ لە زیندانی فاشی بەغدای نیشاندام . تاوەکو دیدو بۆچوونی خۆمی لەسەر دەربڕم .

وە بەهۆی ئەدەبەکەی کاك سید قادر جەباری و تێکۆشان و خەباتی زیاتر لە ٤٠ساڵ لە شۆڕش و پێشمەرگایەتی‌دا لە شاخ و لە ناو شاری کەرکوك بە نهێنی کاری ڕێخستنی ئەو دەمەی شۆڕشی ئەیلول دەکرد .. زیاتر هاندەرم بوو بۆ ئەوەی پاش خوێندەوەیەکی واقیع بینانە . شەرەفی ئەوەی پێ بەخشیم کە پێشەکی‌یەك بۆ کتێبەکەی بنووسم .

ناوەڕۆکی کتێبەکەی برای بەڕێز و نووسەر ، واقیعیەتی شێوازی ئەشکەنجەدانی ڕژێمی فاشی بەغداو چۆنیەتی مامەڵەکردنی شۆڤێنستانەی ئەو ڕژێمە بە شێوەیەکی (دیکۆمێنت)و بەبەڵگەوە دەسەلمێنێ ، کە چۆن ڕەفتارێکی دوور لە هەموو بەها مرۆڤایەتی‌یەکانی ڕژێمی بەعسی عەرەبی لە عێراقداخستۆتەڕوو ، کە هەر کەسێکی خەمخۆری کوردو کوردستان ، کاتێك تەنها کتێبی ٢٥ڕۆژی زیندانی شۆڕشگێڕو نیشتمان پەروەرانی کورد دەخوێنێتەوە ، لەو ڕاستی‌یە حاشا هەڵنەگرە تێ دەگات بە درێژایی دەسەڵاتی ئەو ڕژێمە تاکو ئێستا چ جۆرە ئەشکەنجەیەك دەکاتە ئامرازێکی تۆقێنەرانەو هیچ باکی لەوەش نەبووە کە منداڵ و ژن و پیاوی کورد ، چ جۆرە ئازارێك دەدرێن لە کاتێك ئەو ڕژێمە یەکێك بووە لەو دەوڵەتە دیکتاتۆریانەی کە هیچ حسابێك بۆ جاڕی گەردوونی مافەکانی مرۆڤ نەکات بە کوردو عەرەب و کەمە نەتەوایەتیەکان ، تەنها لەبەر ئەوەی داوای مافی نەتەوایەتی خۆیان کردووە .. بە تایبەتی گەلی کوردستان کە چ پیلانێکی داگیر کەرانەی گرتۆتەبەر وە بە مەبەستی گڵاوی سیاسەتی بەعس لەو پیلانەدا سڕینەوەی

کەلتورو لەناو بردنی کەڵە تێکۆشەرانی گەلەکەمان ، کە لە ڕەگەوە میللەتێك وەك کورد ڕیشەکێش بکات .. تا بەو پیلانە ژەهراویەی خۆی بگات ..!
کتێبی بیرەوەری ٢٥ ڕۆژی زیندانی‌یەکی کورد ، بە شێویەك ئامارژەی پێ کردووە تاکو ئەو گەلانەی داوای پێشێل نەکردنی مافی مرۆڤ دەکەن ، وێڕای ئەو هەموو مەرگەساتە تراژیدیایەی بەسەر کوردا هێناویتی . کاکی نووسەر ، ئەم ٢٥ڕۆژەی مرۆڤێکی کوردی شۆڕشگێڕی ئاوێتەی کارەساتە شۆڤێنیەکانی بەعس دەکات وبەمەش ، ڕووی دزێوی ئەو ڕژێمە زیاتر ئاشکرا دەکات .

نووسەر بە بیری تیژی بە پێی ئەوەی خۆی مرۆڤێکی کورد پەروەرە ، ڕوداوەکانی هێناوەتە سەر ئەوەی ، زیرەکانە و بە هۆی ئەو ئەزموونە شۆڕشگێڕییەی خۆیەوە واقیعێکمان پیشان ئەدات ، کە پڕاوپڕە لە هەستی نەتەوایەتیو تاکە ڕێگاچارەشیبۆ ڕزگار بوونی کورد و عەرەب و کەمینە نەتەوایەکان تەنها گرتنەبەری شۆڕش و بەرخۆدانەو لە زمانی پاڵەوانی ئەو نووسینەیەوە ، فێری خۆڕاگری و گیان بازی مرۆڤی کورد دەکات ، کە وەك کەسایەتیەکی بە هێز لە ئازارو ئەشکەنجەدان دا نەك جەللادەکانی بەعس نەتوانن بۆ تاکە ساتێك چی‌یە سوود لەو مرۆڤە خۆنەویستیانەی کە گیانیان پێشکەش کردوە بە کورد و کوردستان وەرگرن ، بە پێچەوانەوە (مردن) و شەهید بوون دەکەنە بەردەبازی ڕزگاری و سەربەخۆیی یەکجارەکی کوردستان .

ئەمە وانەیەکی شۆڕشگێڕی‌یە بۆ هەموو کوردێکی دڵسۆز ، کە پاراستنی کوردو کوردستان ئامانجی سەرەکی بێت .. ئەمە ئەو خەسڵەتە شۆڕشگێڕییە کە تاکوردێك هەبێ .مەحاڵە دیکتاتۆرەکەی بەغدا بتوانێ شۆڕش لە لە شۆڕشگێڕان بەلا ڕێ‌دا بەرێ ..

ـەر بۆیــە بــرای نووســەری ئــەم کتێبــە . قارەمــانێکی نێوزیندانــی
دۆتەخەسـڵەتی نوســینەکەی کــە ڕووداوێکــی مێژوویــی ڕاســتەقینەی
لەکەمانە ، کەسایەتیەکی لێهاتووی نەبەزو خۆڕاگـری نەتـەوەی کـوردە و
شانیش پێشمەرگەیەکی گیـان لەسـەر دەسـتەو ململانـێ لەگـەڵ مـەرگ دا
کـات و بـێ پسـانەوە و بـەردەوام لـە کـارو چـالاکی لەسـەر لووتکـەی چیا
ەرکەشەکانی کوردستانەوە ، دەنگـی ئـازادی هـەر بـەرزو پـیرۆزی خـاك و
شتمانی کوردستان (بـە تـێژی نەتـەوەیی کـورد) بەشـەکاوەیی ڕاگرتـووە ،
ئەمـەش بەڵگەنەویستێکی تـری ئـەم قارەمانـە بـووە لـەدوای زیندانـی
شیەکانی بەعس دا .
وسـەر لـە زمـانی قارەمـانی نێـو زیندانـەوە پـەردە لەسـەر ئـەو شـێوازی
ڕمنکارانـەی بەعسـیەکانی صدامـی خوێـن ڕێـژ لا دەدات و دڕندەیـی و
شکەنجەو لە سێدارەدانی ڕۆڵەکانی کورد لە دادگایەکی بێ دادا بە دنیـای
وەوەو دەرەوە ئاشکرا دەکات .
ۆکاری ئەو دڕندەییەی ڕژێمی بەعس بەرامبەر کورد ، هەر ئەوەبووەکە تەنها
وردن ، ئـەو ئەشـکەنجەدان و شـێوازە نامرۆڤانـەی بەعسـیش بەرامبـەر بـە
ۆڵەکانی کورد لە زینداندا تەنها ئەوەیە کە دانبنێت بە کارێکی سیاسـی ،
اوەکو لـە ڕێگەیچەند کـە سـێکەوە تاڵـە داوەکـانی ڕێکخسـتنی ناوشـاری
ۆڕشی کورد ئاشکرا بکرێ ..
ە لە ڕاستیدا قارەمانی کتێبەکەی برای نووسەر نەك هـەر هیچـی نەدرکاند
ەڵکو جۆکی بە دوژمن دادا .. وە لە هەمان کاتدا لـە ژێـر فشارێکی بـەدەر لـە
ڕۆڤ و مرۆڤایـەتی هـەندێك شت ڕێك دەخەن تاوەکو کەسە زیندانیـیە کـە
چێتـە ژێـر ئـەو فشارەوە ئەمـەش وەك بەهانەیـەکی بەعسـیەکانە ، تـاوەکو
یندانیـیە خۆڕاگرەکان بکوژن و لە ناویـان بـەرن . دواتریـش تـا بـەرژەوەندی
ەم ڕژێمە لە ناوچەکەدا هەبوو هەرچی بکردایە بۆیان دادەپۆشـی لـە پێنـاوی

لیتریّ نەوت ، هەر بۆیە ئەو ئەسلمینەوەی ڕژێم و دارو دەستەوخوێن ڕێژەکەی بەغدا ، ڕۆژ لە داوی ڕۆژ کارەساتی جەرگ بڕ و کرداری نامرۆڤانەی عەرەبە بەعسی یەکان لە عێراقدا بەسەر نەتەوەی کوردا ، زیاتر زەمینەی جێ بەجێکردنی پیلانەکانی دەهاتە دی .. وەك بێ سەرو شوێن کردنی هەشت هەزار بارزانی و ئەنفال کردنی (١٨٢)هەزار مرۆڤی کورد بە کوڕو کچ و منداڵ و ژن و پیاوەوە بێ سەرو شوێن کردنیان هەر بە زیندویێتی و زیندە بە چاڵکردنی ئەنفالە بەدناوەکەی ڕژێم ناوچەکانی گەرمیان ، قەرەداغ و کیمیاباران کردنی شارێکی وەك هەڵەبجە بە درەخت و بەروبووم و ئاژەڵ و مرۆڤەکانیەوە شەهید کردنی شارێ لە ١٩٨٨/٣/١٦دا ، پەردەی تاوانکاری بێ ئابڕووی ڕژێمی بەعسی عەرەبی عێراقی ئاشکرا کرد .

پاشان کیمیابارانی هەموو ناوچەکانی هەرێمی کوردستان بە تازەترین چەکی کۆکوژ و بە کارهێنانی قەدەغەترین چەك لە جیهان دا وەك گازی خەردەل و سیانیدو کیمیاوی ، بکا بەسەر گەلێك دا کەلە عێراقدا دەژین .. ئەم کردارە ئەو پەڕی سوکایەتی کردنی ئەم ڕژێمە لەبەردەم ڕای گشتی جیهانیدا دەخاتە ڕوو هەر

تەنها لەبەرئەوەی کوردن وداوای مافی خۆی دەکات ؟!

هەرچەندە ڕژێمی بەعس و صدامی جەللاد ئەم کارە نامرۆڤانەیەی ئەنجام د بەڵام چەند وڵاتێکی تریش تۆمەتبارن بەوەی کە چەکی کیماوی ، جەرسۆمی و خەردەل و سیانیدیان پێداوە بۆ خاتری نەوت .. خۆیان بێ دەنگ کرد لە ئاست ئەو هەموو تاوانانەی کە ڕژێمی عێراق پێی هەستا دژ ب نەتەوەی کوردی ماف زەوتکراو خاك داگیرکراو .. بەڵام دۆسیەی تاوانەکانی جینۆساید و تاوانباری جەنگی عێراق ـ ئێران و داگیرکردنی دەوڵەتی کوێت بەوە کۆتایی نایەت گەمارۆی ئابووری بۆ شمەك و کاڵای مەدەنی لابچێ

بەڵکو ئەمڕۆ بێت یاسبەی چارەنووسی لە تەواوی دیکتاتۆرەکانی تری جیهان کەمتر نابێ ؟!

بەڵام ئەوەی مایەی تێڕامانە . ئەو هەموو تاوانەی دژ بە گەلەکەمان و بە زۆر شەڕ فرۆشتنی بە کۆماری ئیسلامی ئێران و داگیرکردنی کوێت و قەتڵ و عامی خەڵکی بەش مەینەت و ستەم دیدەی گەلەکەمان و ئەنفال و کیمابارانکردن بەبەرچاوی وولاتانی ئیسلامی وجیهانی عەرەبی و بیانییەوە ئەنجام دا ، بە مەرجێ هیچیان فرمێسکێ تیمساح ئاساشیان لەو دەمەدا بۆ کورد نەڕشت ، وە هیچ ویژدانێکیش بۆ تاکە ساتێ نەبزواو بە ژێر لێوانیشەوە باسیان لێوە نەکرد تەنانەت بیروباوەڕە سۆسیالستی زانستی و سۆسیالستی دیموکرات و لایەنە دیموکرات خوازەکان بە دەنگ کێشەی بە ئەنفال کردن و کیمابارانی کوردانەوە نەهاتن ..؟!

ئەم کتێبەش کە برای بەڕێز کاك سید قادر جەباری دایڕشتوەو ڕوداوێکی واقیع بینانەیە . دەست خۆشی لێ دەکەم بە هیوای ئەوەم نمونەی ئەم جۆرە دیکۆمێنتانە هەر لە برەودابن .

هەر بژیت .

برات

زەردەشت هورمزیار

پێشەکی ـ وتەی نووسەر

خوێنەری بەڕێز . پێم خۆشە لە ڕێگای ئەم پەرتوکەوە پێتان دەگەم . و نووسینی ئەم پەرتووکەش ڕووداوێکی مێژوویی یە ، بە شێوەیەکی واقیع بینانەوە هەوڵم داوە ڕووداوەکان وەك خۆی بنوسم ، ڕووداوی کەڵەمێردێکو گیان لەسەر دەست و پێشمەرگەی بە وەفای کوردو کوردستانە ، کە دەربارەی زیندان کردن و ئەشکەنجەدانی ئەو مێرخاسەی کوردە کە بـ

ماوەی ٢٥ڕۆژ لە زیندانی‌یەکانی ڕژێمی بەعسەیەکانی عێراقدا ئەشکەنجە دراوە !

گێڕانەوەی سەرگوزشتەی ڕۆڵەیەکی بەوەفای کورد ، گێڕانەوەو مێژووی هەموو شۆڕشگێڕییەکی کوردە کە لە ژێر ئازارو ئەشکەنجەی بەعسی‌یەکان دا بوێرانە و بێ سڵەمینەوە لە جەورو ستەمی ئەو دڕندە بێ ویژدانە خۆڕاگر و ژیرانە توانیویانە ڕزگاربن ، یا گیانی خۆیان بەخت بکەن بە کوردو کوردستان .

ئەم مێرخاسە و خۆڕاگرەش ، ژیرانە و بە هەڵوێست لە کاتی ئەشکەنجەدانی‌دا ، ڕقی پیرۆزی ، ئەستوورتر دەبێ و بۆ تەنیا وشەیەك ئەو ڕژێمە فاشستەی بەعس نەتوانن سوودی لێ وەربگرن ، بەڵکو بە پێچەوانەوە دەتوانێ گیانی خۆی و نهێنی‌یەکانی شۆڕش ڕزگار بکات و بپارێزێ و چۆك بە دوژمنی خوێن خۆرو داگیرکەری کوردستان دابدات بۆ جارێکی دی بیسەلمێنێت کە داپڵۆسین و گرتن و هەڵواسین و ئازار و ئەشکەنجە و کوشتنی بەکۆمەڵ نابێتە هۆی چۆك دادانی ڕۆڵەکانی نەتەوەکەمان و وەگیانی خۆڕاگری و بەرنگاربوونەوەی نەتەوەیەکی زوڵم لێکراو چەوساوە کز ناکات ، بگرە گڕو گڵپەی ئاگری شۆڕش و شۆڕشگێڕان زیاتر و زیاتر دەبێت و دەنگی ئازادی خوازانەی نەتەوەی کورد ، گوێی داگیرکەرانی کوردستان کەڕ دەکات و سەرکەوتنی یەکجارەکی بۆ گەلەکەمان بێتە دی ...

چەمکێکی تری ئەم پەرتووکە دەبێتە فاکتەرێکی گرنگ بۆ هەڵماڵینی ئەو زوڵم و زۆرداریيەی کە ڕژێمی بەعسی عەرەبی لە عێراقدا دژ بە مافەکانی مرۆڤ و ئازادی ڕادەربڕین و مافی ڕەوای خەڵکی کوردستان بە کاری دەهێنێ ئەم ڕژێمە ڕۆژانە بە دڕندانەترین شێوە پەلاماری ڕۆڵەکانی کوردی داوە ، هەر لە پیر و لاو ژن و منداڵ دەستی نەپاراستووە و بەردەوامیشە لەسەر ئەو سیاسەتە فاشستی‌یەی .

ڕووداوەكانی ئەم پەرتووكە باس لە جۆری ئەشكەنجەدانی ساڵەكانی ١٩٧٧ دەكات كەچەند بە دڕندانەترین شێوازی ئەشكەنجەدان كەوتووتە گیانی ڕۆڵەكانی نەتەوەكەمان و بێ بەزییانە مامەڵەی لەگەڵ تاكەكانی نەتەوەی كوردا دەكات ، بە مەبەستی بنەبڕكردن و سڕینەوەی كلتورو فەرهەنگی نەتەوەیی كوردستان وبە زۆر بە عەرەب كردنی بەعسیانەی بەرامبەر گەلێك كەلەسەر خاكی زێدی باب و باپیرانی خۆیان لە نیشتمانی خۆیان دا دەژین كە پێی دەوترێ ((كوردستان)) .

وەڵێ لە بەرانبەر بە كارهێنانی دەزگا سەركوت كەرەكانی ڕژێمی بەعسی عەرەبی لە عێراقدا تادەهات ورەی پۆڵاینی شۆڕشگێڕانی كورد چ لە زیندان دا بێ چ لەمەترێزی پێشمەرگایەتی دا مەكۆم تر دەبوو . هەر چەندە پێ بە پێ گەشەكردنی تەكنەلۆژیای سەربازی ڕژێم و تەرخان كردنی بودجەی عێراقی بۆ كردنەوەی (تصنیع العسكری) بە كار دەهێنا و بەمەبەستی مل كەچ بوونی نەتەوەیەكی وەكو (كورد) .

تەكنەلۆجیای ئەشكەنجە و دام و دەزگای سیخوڕی و ئازاردان و كوشتو بڕ ، ڕژێمی داگیركەری عەرەبی بەعسی عێراقی لە ڕێگای وولاتانی دژ بە مرۆڤایەتی ، تا دەهات ڕەفتاری فاشیزمانەی كردبووە تاكە ئامێرێك بۆ نەمانی شۆڕشی كوردو شۆڕشگێڕانی كوردستان ، ئەم ڕژێمە وەك ئەوەی هەوڵی باشكردنی ژیانی گەلانی عێراقی بدایە و ڕێگای وتوێژی ئازادانە و فەزایەكی دیموكراتی لە عێراقدا پراكتیزە بكردایە ، بەڵام تاكە ڕێگای ڕژێمی بەعسی عەرەبی لە عێراقدا ، لەسەر سیاسەتێك پیلانی گڵاوی دادەڕشت ، ئەم جارەیان بە تەكنیكی سەربازی نوێوە پیادەی ئەو بەرنامە دژ بە مرۆڤایەتیان گرتبووە بەرو شێوازی تازەی ئەشكەنجەدانی كردبۆوە گەواهی فاشیستانەی .. دژبە گەلانی شۆڕشگێڕی عێراق بە گشتی و نەتەوەی كورد بە تایبەتی .. (ڕژێمی داگیركەری سەدامی) ، لە بواری پەیوەندیە

دەرکی‌یەکانی دا ، هەموو ووزەو توانی خستۆتە گەڕ ، لە پێناو نمایش کردنی دەسەلاتە لەرزۆکەکەی تاوەکو هەڵمەتێکی بەناو دیبلۆماسیانەی سیستمی ڕژێم و دەستەو تاقمەکەی ، بە پاساو بهێنێتەوە ، بە پێچەوانەی ئەم هەڵمەتە دەرەکی‌یەی پیاوانی ڕژێمی بەعس فۆرمەلەکردنی بەرنامەیەك بوو نەك هەر لە ناوخۆو عێراقدا نەیتوانی هیچ شیکارو پاساوێك بهێننەوە بۆ کۆمەڵگای نێو دەوڵەتی و مافی جیهان ، بەڵکۆ هەموو شێوازێکی ئەشکەنجەدان و گرتن و ڕاوەدوونان و پیادەکردنی سیاسەتی (تەرحیل ، تەعریب ، تەهجیر) و سەرنگوم کردنی ڕۆڵەکانی گەلەکەمان و کردەوەی جینۆساید و شەڕنگێزی بۆ ووڵاتانی دراوسێی خۆی و ووڵاتانی بڕیار بە دەست ئاشکرا بوو لە ڕێگای میدیاکانی جیهانەوە .. کە بەچ شێوازێك هیچ حسابی بۆ نەتەوەی کورد نەکردووەو ئەوەی لە توانایدا بووبێ ، درێغی نەکردووە .. بە نوێترین تەکنەلۆژیای سەربازی نیشتمانی کوردستانی کردبۆە سوتماك و لە زیندانی‌یەکانی (ئەبوغرێب ، کۆشکی نیهائی((قصر نیهائی)) و کوشتارگەی قەسابخانەی موصل و هەینەی کەرکوك و نوگرە سەلمان و دەشتی عەرعەر) کە ئێستاش سیخناخی کردووە بە کوردە شۆڕشگێڕەکان و کەمینە نەتەوایەتی‌یەکان لە عێراقدا بە تەنهاش تاوانی ڕۆڵەکانی نەتەوەی کوردمان ، سووربوون بووە لە بەدیهێنانی مافە ڕەواکانی گەلی کوردستان لە عێراقێکی دیموکراتی فرەحزبی پەرلەمانی یەکگرتوودا .

کە مافێکی نیشتمانی نەتەوەیی گەلێکی چەوساوەو زوڵم لێکراو بووە ، بۆ شیکاری ئەم بەڵگە نەویستەش تەنها تاوانی ئەو ڕۆلانەی کورد هەر ئەوە بووە کە کوردن بە کوردی دەژین و دەمرن و داوای مافی چارەنووسی خۆیان دەکەن ، ئەم سیاسەتە هستیریانەی بە دڕندەترین ڕژێمی بەعسی عەرەبی لە عێراقدا بە زۆرو داپڵۆسین ڕووبەڕووی نەتەوەی کوردی کردبۆوە .. ڕژێمی بەعسی عەرەبی عێراق هەمیشەو بەردەوام لە بۆسەدا بووە ، کە شۆڕشی

ەتەوەی کوردستان سەرکوت بکات و دواتر زیاتر و زیاتر ((هەمیشە لە بیلانی نەگریسی خۆی نەکەوت ، بە واتا شەڕێکی خوێناوی دژ بە گەلەکەمان ساڵەهای ساڵە درێژەی پێداوە)) .

چەندین فاکتەر هەیە کە ڕژێمی بەعسی عەرەبی لە عێراق هەوڵی بۆ داوە :

/بڕوا نەبوونی ڕژێم بە پرۆسەی دیموکراتی لە عێراقێکی فیدراڵ و یەکگرتوودا .

ب/ ڕژێمی بەعسی سەدامی هیچ کات بڕوایان بەو چەمکە عەقڵانیە نەبووە کە هاوڵاتیان و لایەنە سیاسەیەکانی و کوردستان و عێراق جارێ هەڵبژاردنێکی گشتی بدات .. ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆ پەیڕەو کردنی سیستمێکی شۆڤێنی کە تەنها حزبی بەعسی عەرەبی سەدامی پەیڕەوی دەسەڵاتی عێراقی لەدەست دەر نەچووە ، بۆ شیکارو سەلماندنی ئەو ڕاستییە بەڵگە نەریستە ، ئەوەی بە کوردی کوردستانی عێراقی کردووە ، بە سەدان پەرتووك تەواو نابێ ، ئەو بەسەرهات و زیندانییەی پاڵەوانی ڕاستەقینەی کوردستان مشتێکە لە خەروارێك .. ئەوەی جێگای سەرنج و تێڕامانە بە درێژایی مێژوی بە زۆر خۆسەپاندنی سەدامی دیکتاتۆر ، بۆتەنیا چرکەیەك ویژدانی نامرۆڤانەی نەبزواوە بۆ بونیادی عێراقێکی دیموکرات و فرە حزبی و پەرلەمانی . کە گەلانی عێراقی دووچاری دۆزەخێك کرد ، کەئەمەش نیشانەی شەڕەنگێزی و لە خۆبایبوونی بوونی ئەو ڕژێمە دەسەلمێنێ کەبونیادی ئابووری و کۆمەڵایەتی و سیاسی شۆڤێنستانەی گەواهی ڕەفتارەکانی ئەو سیستمە تۆلیتارستییە پشت ڕاست دەکاتەوە هەر ئەم شێوازە دڕندانەی سەدامی خوێن ڕێژ بوو کە ساڵانی دواتر و زیاتر و زیاتر (هەمیشە سوپا بەزیوەکەی وەك ئالیەتێك بە دڕندانە ترین شێوازی نا مرۆڤانە هەمیشە لە بۆسەدا بوون لە بۆ کورد ... وە دەستی کرد بە کاری چەپەڵانەو بێ ئابڕوو بەرانەو بە کۆمەڵ کوشتن و ئەشکەنجەدان خستەڕوو !بەبەرچاوی

هەموو جیهانەوەو وە بە ئاگاداری ئەو حکومەتانە کە دەیانەوێت مافی مرۆڤ پراکتیزە بکرێ وە بە ئاگاداری هەموو حکومەتەکانی جیهان ، هەر بە کۆمەڵ کوشتنی هەر لە زیندانەکان وبە کۆمەڵ کوشتنی خوێندکارە لاوەکانە کە بە درێژایی لە ژێر فشاری نامرۆڤانەی بەعسی عەرەبی لە عێراقدا ، سادەترین مافیان پێ ڕەوا نەبینیون وە کردەوەی دژە مرۆڤانەی ڕژێمی بەعسی لە عێراقدا یەکێك بوە لە کردەوەی دەزگا داپڵۆسێنەرەکانی ، بۆ مەرامی خۆیشی فشاری ئابووری ، سیاسی (پەروەردەیی) کۆمەلایەتی و ...هتد .

لێرەوە هەمو سات و ڕۆژگارێك لە جیاتی زمانی دایەلۆگ و کۆتایی هێنان بە کێشەکانی ناوەوەی عێراق وکوردستان ، هەرچی شێوازێك دژ بە مرۆڤ و مرۆڤایەتی نەتەوەی کورد کردبێتی درێغی نەکردوە ، هەر لە سێدارەدانی تێکۆشەرانی ڕوناکبیرو سیاسی‌یەکانی گەلەکەمان ، لە جیاتی ئازادی و پێکەوە ژیانی هەردوو گەلی کوردو عەرەب لە عێراقدا بە شێوازێکی تۆقێنەرانە سیاسەتە شۆڤێنی‌یەکانی درێژە پێ دەدات .. مەبەست لەم پەیڕەو کردنی سیاسەتەشی وێرای چەوسانەوەی نەتەوایەتی دژ بە گەلی کورد و هێزە ئاشتی خوازو نیشتمان پەروەرەکانی نەتەوەکەمان درێغی نەکردوەو دەستی نەپاراستوەو بەردەوامیش هەوڵی داوە بۆ سڕینەوەی کەلتور و فەرهەنگ و دابو نەریتی نەتەوایەتی کورد ، تەنانەت لە زۆر جێگادا کە لە ژێر دەسەلاتی سیستمی شۆڤێنی بەعسی عەرەبی عێراقی‌دان کە تاوەکو ئێستاکەش ڕێگەی ئەوەی نەداوە خەڵکی ئەوناوچەئازادنەکراوانەی کوردستان بە زمانی زگماکی نەتەوەکەی خۆی ئاخافتن بکات ، کە ئەم بڕگەیە مافی سەرتایی هەموو نەتەوەو گەل و مرۆڤێکە ، ئەو بەرنامە دژە مرۆڤایەتی‌یەی دەسەلاتدارانی بەعس بە شێوەیەکی دڕندانە دەبینرێ و ساڵ لە دوای ساڵیش ئەم ڕژێمەی کە دەسەلاتی بە زۆر سەپێنراوی بە سەر گەلانی عێراقدا گرتووە ، ڕۆژ لە داوی ڕۆژ بەرەو خراپترین شێوازی شۆڤێنیانەی

بتۆته بەر ، ئارمانجیش لەو سیاسەتەی بەعسی عەرەبی لە عێراق دا لە
ەرینتێکی دوژمن کارانه بەکار دەهێنرێت ، بە تایبەت خەڵکی ناوچەکانی
رمیان و کەرکوك و خانەقین و شەنگارو ئەو شوێنانەی دی کە تا هەنوکەش
ە هەزارەی سێهەمی مێژوودا لە ژێر چەنگاڵی بەعسی فاشی عێراقدا
ەناڵێنن ، وەڵ چەندین دیکۆمێنت و بەڵگە نامەوە شێوازی مامەڵەو
پلۆسین و بەعس دژ بەنەتەوەکەمان بە بەڵگەوە بوونی هەیە ، بەلام
ەیوەندی بەم باس و نوسینەوە نی یە بۆیە ئەم توانی باسی لێ بکەم وەك
ئنفال کردنی سەدو هەشتاو دوو هەزار کەس لە ژن و منالّ و پیرو گەنج کە
ە بڕیارێکی قەرەقوشانه سەرنگومیان بکات و تا ئەمڕۆکەش هیچ
مۆراخێکیان نی یە و گەلانی بالادەستیش لەم تاوانە گەورەیە خۆیان بێ
ەنگ کردووە هەروەها بێ سەرو شوێن کردنی هەشت هەزار مرۆڤ لە
اوچەکانی بەرزان ، دواتر بە دڕندانەترین کردەوەی وەحشی گەری ، ئەم
ژێمە لە بەرواری ١٩٨٨/٣/١٦دا بە قەدەغەترین چەك کەلە یاسای نێو
ەتەوەیدا قەدەغەکراوە بە گازی خەردەل و سیانید و کیماوی بە هەزاران لە
ۆڵەکانی شاری هەڵەبجەی شەهید لە چەند خولەکێك دا کیماوی بکات و بەم
ردەوەیەش رژێمی بەعس لە عێراقدا هەڵەبجەی شاری شاعیران و نووسەران
. مەڵبەندی رۆشنبیری ، بە مرۆڤ و دارو باڵندەو گیان لەبەرانەوە بەگازی
خەردەل و سیانید بخنکێنێ . ئەم رژێمە هەر لە سەرتایی خۆسەپاندنی
ەسەر گەلانی عێراقدا هێندە تاوانی دژ بە گەڵ کورد و رۆڵەکانی گەلانی
عێراق کردووە ، کە هیچ پاساوێك نی یە بۆ پارێزگاری کردن لە خۆی !
رژێمێك دەستی خوێناوی گیر بکات لە گەل و نەتەوەکەمان ، ئیدی پاساو بۆ
رژێمێکی داپلۆسێنەری وا نەك هەر شیاوی ئەوە نی یە لە لایەن چەند
ولاتێکی گەورەوە بهێڵنەوە .... رژێمێك دەستی پڕ لە تاوانی گیر بکات و
بتوانێ زیاتر لە چوار هەزارو پێنج سەد گوند بە گوندی کوردستان بکاتە

سوتماك نەبێ گەلانی عێراق بە کوردو عەرەبە شۆڕشگێڕەکان و کەمە نەتەوایەتی‌یەکان ، چۆن متمانەیان لادروست دەبێ ؟.. ئەوە جگە لە شێوەی بە کارهێنانی بە کۆمەڵ کوژی و شەڕی بە زۆر سەپێنراوی دژبە گەلی کوردستان و سڕینەوەی نەتەوەیەکی وەك کورد لەسەر خاك و نیشتمانی کوردستاندا و بنەبڕکردنیان ، تەنیا لەبەر ئەوەی ساڵەهای ساڵە نەتەوەکەمان دەیەوێ‌مافی ڕەوای چنگ کەوێ لە جیاتی زمانی دانوستان و ئاشتی‌و پێکەوە ژیانی گەلی کوردو عەرەب و کەمە نەتەوایەتی‌یەکان ، ڕژێمی بەعسی عەرەبی لە عێراقدا ، سیاسەتی (ئاپارتایدApartaid) یان بەکارهێناوەو بێ گوێدانە مافی مرۆڤ و بەندەکانی جاڕی گەردوونی‌مافی مرۆڤ و وولاتانی ئاشتی پارێزیەلای مەسەلە ڕەواکانی گەلەکەماندا پشتیوانیەك دروست بکات چونکە ڕژێمی عێراق بەهەموو شێوازێکی دڕندانە کەوتوتە لەناوبردنی‌ڕۆڵەکانی گەلەکەمان و هیچ دەروازەیەکی بە جێ نەهێشتوتەوە کە نەتەوەکەمان ڕێگای تری شۆڕش و قوربانی دان بگرنەبەر ئەم ڕێگەیەش تەنیا بۆ بەرگری کردن بووە لە بوون و کیانی سیاسی گەلی کورد لە کوردستانی عێراق دا کە دژ بەو سیاسەتە شۆڤێنستیانەی ڕژێمی عێراق بوەستنەوە ؟ بە پێچەوانەی عەقلی سەردەم ،ڕژێم کوردستانی‌هەمیشەو بەردەوام بە درێژایی ساڵ کردۆتە جێگەی تاقی کردنەوەی چەکە کۆکوژو چەکە بالیستی‌و چەکی کیمیاوی‌یەکانی ..

کورد واتەنی : شەلم کوێرم ناپارێزم . ئەمە پەندێکی دێرینی کوردەواریو گەرمیانی‌یە بەواتا ، ڕژێمی بەعسی فاشتی عێراق بۆ تاکە خولەکێك دەستو لە گەلەکەمان نەپاراستوە و بە ئاشکرا درێغی لە سیاسەتی (تەعریب تەرحیل ، تەهجیر ، تەبعیس)ی دژ بە کوردان نەکردووە و کۆڵیشی لەو سیاسەتە ڕەگەز پەرستانەیەی خۆی نەهێناوەو بەبەردەوامی پەیڕەو،

سیاسەتێکی داپڵۆسێنەر دەکات ، بێ گوێدانە بڕگەو یاساکانی نێو دەوڵەتی

خوێنەری بەڕێز ..

لێرەوە بڕوانەو گوێ بیستی ئەو کردارە چەپەڵ و ناڕەوایانەی ڕژێمی بەعس بە کە چۆن لە سەدەی نوێی جیهانیدا ڕژێمێك بە هۆی دارو دەست و تاقمە خوێن مژەکەی ، تەواوی گەلانی عێراق تا هەنوکەش بەردەوام لە گرتنەبەری ئەو سیاسەتەی ، سیاسەتێك کە لە هەزارەی سێهەمی مێژوودا چەند دیکتاتۆرێکی وەك خوێن مژی گەلانی عێراق (صەدامی جەلاد) دڕنژە بە ڕەفتارە دژبە مرۆڤایەتیەکانی خۆی بدات ، لە پێناوی مانەوەی لەسەر کورسی دەسەڵاتی دیکتاتۆریەت ، لە بەرامبەر خوێندکارو خوێندنگاکان ئەنجامی دەدات ، ئیتر بێ گوێدانە ئەوە خوێندکارە(مێ) بێ یا (نێر) بێت یا (لاو)بێ ؟!

لە ١٢سالانەوە تا ١٤ساڵ بەر هێرشی دڕندانەی پیاوانی ڕژێمی بەعس بوونەتەوە.

بە واتا هیچ پێوەرێك نیە لەلای ڕژێمی بەعسی‌عێراق، بەڵکو پێوەری ئەم ڕژێمە سیخناخ کردنی ژوورەکانی زیندانە بە هەموو شێوازێکی ئەشکەنجەدان پڕکردووە؟!

فاشیەتی ئەو ڕژێمە خۆی لەوەدا بەرجەستەکردووە ، کە هەمووشت بۆ خۆی ڕەوایە بالەژێر هەر ناوێکیش دا بێت ؟!

وە گۆڕینی ڕگەزی کورد بەزۆرو بە عەرەب کردنی دەگەڕێتەوە بۆ سیاسەتێکی شۆڤێنستی ڕژێم کە (تەرحیل ، تەعریب ، تەهجیر ، تەبعیس) لە کەرکوك و جێگاکانی دیکەی ژێر دەسەڵاتی ڕژێم بەبەرچاوی حکومەتەکانی جیهانەوە و کردنەوەی چەند گەڕەکێ لە شاری دێرینی کوردان (کەرکوك) بۆ نیشتەجێ کردنی عەرەب .!! تاوەکو مێژووی ئەو شارە کوردانەی کە

ماونەتەوە ، بە درێژیی دوای ڕاپەڕین وپێش ڕاپەڕین بکاتە شارێکی بە زۆر بەعەرەب کراو .

لە بەرامبەر ئەو سیاسەتە دژە مرۆڤییانەی ڕژێم ، کورد پشت ئەستوور بە جەماوەری شۆڕشگێڕی گەلەکەمان بە دڕندانەترین شێوە مامەڵەی لەتەك دا کراوە بەڵام پشووی شۆڕشگێڕانەو ووزەو توانای ئەپساوەی ڕۆڵەکانی گەلەکەمان ، گەواهی ئەو ڕاستییە بەڵگەنەویستەیە کە نەك هەر چۆك دانادات نەتەوەی کورد ، بەڵکو ڕقی پیرۆزی زیاتر ئەستوورتر دەبێ ، ئیتر لە زیندانی فاشیەکانی بەعس دا بێ یا لەبەردەم پەتی سێدارە زیاتر و زیاتر بیری ڕۆڵەکانی گەلەکەمان فراوانتر دەبێ ، ئەمە جگە لەوەی کە گەلەکەمان ((گەلی کوردستان)) لەتەك ئەو سیاسەتە داپڵۆسێنەرەی بەعس دا بە واقیعی سەلماندویەتی بۆ دۆستانی ودوژمنانی لەدەرەوەو ناوەوە ، کە کورد هەمیشە ئازادی خوازەو خەباتیشی درێژە پێداوە تاوەکو لە ڕێگای ئاشتییەوە چارەسەری کێشە ڕەواکانی خوێنی پێ بکات و لە پرینسیپی نەتەوەکەمان دا چەمکی ئاشتی و دیموکراتی و پێکەوە ژیانی گەلانی عێراق بە ڕێگای وتووێژ باشترین ڕێگا بۆ عێراقێکی دیموکراتی فرە حزبی پەرلەمانی لە سەر سیستەمی فیدراڵی ، هەر لەم پێناوەشدا چەندین دوژمنی سەرسەختی گەلی کوردستان ، لەبری ئەوەی زمانی ووتووێژ و ڕێگا چارەی ئاشتیانە بگرنەبەر ، بە پێچەوانەوە ڕژێمی بەعس و دەسەڵاتدارانی خوێن مژی گەلانی عێراق ، هەردەم هەوڵی ئەوەیان داوە کە چەمکی ئاشتی خوازانەی گەلەکەمان سەرنەگرێت و دوا جار بە ئاگرو ئاسن و گرتن و هەڵواسین و تۆقاندن وەڵامی داخوازیە ڕەواکانی گەلەکەمانیان داوەتەوەو نەیانهێشتووە دانوستانەکان بگاتە ئامانجی کۆتایی .

پاشان بەردەوام لەهەوڵی سڕینەوەی کلتورو فەرهەنگ و شێواندنی جوگرافیای سیاسی کوردستانیان داوەو بە جۆرەها چەکی پێشکەوتووی

ڕدەم و تەکنەلۆژیای سەربازی پەلامارو هێرشی دڕندانەیان بەرپاکردووە ، دژی گەلی کورد .. دەرئەنجام شەڕو کوشتاریان درێژە پێداوە وە ەکەشمان بۆ تاکە ساتێك سازشی نەکردووە لە بەرامبەر دوژمن و گیانی ەنگاریان و وورەی پۆلاینیان بۆتە بورکانێك و داستانی نەبەردیان تۆمار ،ووە .

اوای لێبوردن لە خوێنەران دەکەم بۆ دواکەوتنی بە چاپ گەیاندنی ئەم ڕتووکەم چونکە هەر لەو سەردەمەوە کە ئەو جوامێرو مێرخاسەی ئەوەکەم لە گەڵدابووە نوسیوەتەوە . بەڵام ئەبێ ئەو ڕاستیەش بە ێنەرانی ئازیز بڵێم ، کەبەهۆی ژیانی پێشمەرگایەتیوپاشان ناجێگیر ونی خۆم و ڕاکە ڕاکەی خۆم لەدەست دوژمنانی داگیرکەر ، نەپەرژاوم ئەم رتووکە بەچاپ بگەیەنم ئەو کات تاوەکو دەست خوێنەری کوردی بەڕێز ەوتایە .

ەرچەندە دواکەوتووە ، بەڵام پێزو سود بەخشی خۆی هەیە و ئەو ۆزیەشی لە دەست نەداوە و و پەرتووکەکەش و بەسەرهاتەکەشی ێداوێکی واقیعی و خۆڕاگری تاکەکانی نەتەوەکەم نمایش دەکات لە ەرامبەر دوژمن . هەرچەندە دوژمنی گەلەکەمان ڕژێمی بەعسی عەرەبی ەدامی تا ئێستاش هەرماوەو ئەم پەرتووکەش وانەیەکی زیندووە بۆ ەموو مرۆڤێکی کوردی ئازادی خوازو تاوەکو دڕندایەتی ئەم ڕژێمەیان بۆ اشکرا بێت .

ومێدەوارم بەم کارە سوودم گەیاندبێ و داوای لێبوردنیش دەکەم لەهەر کەم ورتیەك و هەموو ڕەخنەو پێشنیارێك پێش وەخت بە سنگێکی فراوانەوە ەری دەگرم بە سوپاسەوە ، هەر چەندە هیچ شتێکیش بێ کەم و کوڕی ابێت ؟...

ئیتر جارێکی تریش هیوای دوا ڕۆژێکی ڕوناکتر و سەرکەوتنی یەکجارەکی بۆ گەل و نەتەوە هەژارو چەوساوەکەم دەخوازم .

سید قادر جەباری

٦ی ڕەشەمێی ٢٦٩٩ی کوردی

٢٠٠٠/٢/٢٥

خوێنەرانی بەڕێز ..

ئەم هۆنراوەیەلە سەر ڕەفتارە شۆڤێنەکانی ڕژیمی بەعسە ، ڕژێمێکەچۆن سیاسەتی نامرۆڤانەی(تەعریب وتەبعیس وتەرحیل وتەهجیر) لە دژی ڕۆڵەکانی گەلەکەمان بەگشتی و ناوی شاری (کەرکوک) شاری گڕوبڵێسەیە بەتایبەتی ، کە بە بەرچاوی حکومەتەکانی جیهانەوە خەریکی ئەوەیە روخساری کوردانەی کەرکوك بگۆڕێ و عەربی تیانیشتەجێ دەکات بەکۆمەل

- خوێنەری ئازیز...

ڕژێمێك چەند درندەبێ ، هەموو توانایەکی خۆی لە ڕووی سەربازی وسیاسیوسیاسەتیداپلۆسین گرتبێتەبەر ، بەلأم ڕاستی هەر ڕاستییەو بەخوێن تۆمارکراوە بۆیە لە بەرامبەر ئەوسیاسەتەی دوژمن ڕاشکاوانەپێیان دەڵێم :-

کەرکوك بە پایتەختی دێرین ناوی کەرکوکمان تۆمار کردوەلە مێژوودا.

لە سەدەیهەژدەهەم دا مەڵبەندی ئەیالەتی(شارەزوور) بووە کە (٣)سێ لیوای تازەی کرکوك وسلێمانیوهەولێر دەگرتەوە ، پاشان ناوی (شارەزوور) لە سەنجەقی کەرکوك نراو لیوای کەرکوك خرایە پاڵ ، لە کاتێك دا کە شارەزووری مێژووی (واتە سلێمانی) لەدەرەوەی ئەم سەنجەقە تازەوە بوو ،لەساڵی ١٨٧٩ دا وویلایەتی موصڵ پێکەوە نراو ، کەرکوك هەروەك شارێکی پڕ بایەخی سوپایی مایەوە ..

شان وەك دەڵێن مێژوونوسان کە ویلایەتی موصلی عوسمانی لە(٣)سی
بوا پێك دەهات کە (موصلْ و کەرکوك و سلێمانی) وە لە ساڵی ١٩١٨ دا
٢)سێ قەزای باکوری ڕوباری زێی بچوك لە کەرکوك جیاکرانەوە تالیوای
ەولێریان لێ پێك هێنا ، بۆیە جارێکی دی بەو هۆیەوە ئەم ڕوونکردنەوەمان
وون کردەوە تەنها بۆ زانیاری .. تکایە .

روونکرنەوەی نووسەر
لەسەر ئەو پارچە هەڵبستەی
کە بە سەر کەرکوك دا نووسراوە
٢٠٠٠/٢/١

ە سەر ڕەفتارەکانی ڕژێمی بەعسی ڕەگەز پەرست بەرانبەر بە کورد.

مێژووی دیوارە بە خوێن سور هەڵکەڕاوەکانی
زیندان فێریـــان کـردم !
فێریان کـردم!
کە تاریکی لە ژوورە بێ ئاسمان ڕەتووشەکانی
((هەینەدا)) بکەمە ماڵ
قامچی و هەڵواسین و زڕەی زنجیر
بکەمە خەوی ژێر سەرینی ڕەقم
تەنیایی و بێ سەرو شوێن بوون
بکەمە ئەلبوومی کەرکوکی زێڕی ڕەشم
لە بیرم دێ..
سەیوانەکەم بۆتە وولاتی شەهیدستان
شەهیدانی بێ گۆڕ
چەندین گۆڕی بێناونیشان ..!

ئەو ڕۆژانەی پەتی جەللاد
دەبووە ملوانەکەو
دەکرایە گەردنی ڕۆڵەیەکم
قەڵای کەرکوکم
ڕادەچەنی و
زمانی دەپـــڕژا ..
حیکایەتی خۆی دەگێڕایەوە !
لە مێژەوە خوێن لە جەستەی
کەرکوکم دەچۆڕێ
لە دێرینکەوە
دەیانەوێ ئەم ڕەگەزەم بگۆڕن
ئەم سەروەریە مێژووییەم
بە هەدەر بەرن
سەدان ســاڵە
کەرکوکی گڕو بڵێسەم
لە ژێر چەپۆکی دوژمن دایە
سەدان ســاڵە ..
کەرکوکەکەم دەکرێتە عەرەب و
بە بەرچاوی مافی مرۆڤەوە
کریسمسی عەرەب کردنی شاری
بۆ دەگێــڕن .
وەلێ .. کەرکوکم .
پیاوێکی ڕدێن سپی
ئازار چەشتوەو

ربە تەنیا وەکو قەڵا .
ندە پێ ڕادەوەستێ و
ك بورکانی ڕقی پیرۆز
وار دەکــا !
ێنێ سەدان ڕۆڵەیان کردم
.ارا
ر پێرێش بوو
مەی
ەعریب ، تەبعیس ، تەرحیل ، تەهجیر))یان فێرکردم
ندە نەمابوو ڕەگەزم
فێن ..
ری نەمابوو
م مێژووەم
ەدەر بەرن ..
وەی کردیان
وەی لە مێژووی
شستا نەنووسرابوو
وسیان ..
وایان لێکردینە ژەهرو
ەڵاتی سینایید کراین
ڵام هەرگیز مل کەچ نابین
رکوك قەڵای کوردانە
و بڵێسەی هەموو شۆڕشگێڕێکی کوردستانە
ی کەرکوکم

سوێند بە قەڵای بەرزی تۆ
بە شەهیدانی گەرمیانت
بە خوێنی ژووری تاریکی زیندانت
لە گۆڕ نێن
زەبرو زەنگی دوژمنانت
مژدە بدەین بە گشت کوردان
هەر کەرکوکە .. پایتەختی کوردستان .

هۆنراوەی نووسەر

گورزی گورچك بڕ ، تازە مۆغەرەی پشتی بزوتنەوەیەکی کوردی لە عێراق دا شکاند بوو هێشتا ئەندێشەی زامە قوڵەکانی سارێژ نەببوو ، گەلی کورد لە هەر پێنج پارچەی کوردستانی داگیرکراودا خۆڵەمێشی بەسەردا کرابوو ، گڕو گلپەی شۆڕش خەن کرابوو .
لە ماوەیەکی زۆر کورت و تەنها کورد ئاسا گیانی بەرنگاربوونەوەی بوە مەشخەڵی شۆڕشێکی نوێ ، بڵێسەی شۆڕشیش تا دەهات زیاتر لە جۆشدانیدا وەك گیانێکی نوێ بکرێتەوە جەستەی گەلی کوردمان . ئەوانەی کە جۆشدانی خەباتیان هەڵبژارد شانیان دایەبەر ئەو دارە شکستەی شۆڕش ، ئەم جۆش و خرۆشە شۆڕشگێڕییە لە گەڵ خۆیدا سەدایەکی گەورەی هێنایەوە نێو چین و توێژەکانی کۆمەڵگەی کوردستان و ورزەو تین و تەوژمی زیاتری دابەو کەسانەی هێشتا کارەساتی ئەو دەمەی شۆڕش ساردی کردبوونەوە ، بەڵام ئەو دەنگە کوردانەیە هەموو پەناو پاسارو کوچەوبازارێکی کوردی گرتەوە ..

دەنگی دلێری شێرە کوڕانی (کوردپەروەران) ڕۆژ لە دوای ڕۆژ لە تاوداندا بوون .

چ لە دەرەوەی کوردستان و چ لە ناوەوە بزوێنەری هەڵایسانی شۆڕشێکی نوێ لەسەر تەرزێکی سیاسی سەردەم شۆڕشگێڕانی هاندا کە بڕیاری خۆیان بدەن .

بەڵام پشتیوان بە هێزی لەبن نەهاتووی گەلی کورد ، بەڵێ تەنها خۆی ڕێگای خەباتێکی دژوار هەڵبژێرێ ، خەباتێکی درێژ خایەن ، بەڵام ژیرانە بە ئەنجامی بگەیەنن . گرتنە بەری ئەو ڕێگە هات و نەهاتەی شۆڕشی کوردان لە پێناوی دەستەبەر کردنی مافە ڕەواکانی نەتەوەیەکی بن دەستی کورد بوو وە هەر واساناو ساکار نەبوو بڕیاردان لە بارەی هەڵگیرسانی شۆڕشەوە بەڵکو ئەو مێرخاسانەی گەلەکەمان گرەویان لە سەر مەرگی خۆیان دەکرد(یاسەرکەوتن یا نەمان)یان کردبوۆە دورشمی شێلگیرانەی شۆڕشگێڕیان . وە ژیان بەو مانایە دەهات بە هەموو لایەنە ماددی و مەعنەوییەوە لە خزمەت پرینسپی شۆڕشێگڕانەی کوردان بوو بۆ خزمەتی زیاتر بە شۆڕش ، ناو زەندو شێنێ بووە مەڵبەندی کۆکردنەوەی پارتیزانەکانی شۆڕشی نوێ .پەیتا پەیتا جەماوەری گەلی کوردی لە ئامێزدەگرت ، ڕژێمە داگیرکەرەکانی کوردستانیش بە ڕۆڵی داگیرکەرانەی خۆیان ، هەمیشە و بەردەوام لە پیلان و نەخشەی دوژمنکارانەی خۆیان دا بوون بۆ نەهێشتنی هەڵگیرسانەوەی شۆڕشێکی نوێ ، دوژمنانی گەلی کورد ، ئەو کات بە هەموو توانایەکی سەربازی و سیاسی و بە کارهێنانی کاری سیخوڕی لە پیلان دابوون بۆ دەستەمۆکردنی خەڵکی کوردستان لە ڕێگای کاری دڕندانەیان و بە کارهێنانی تۆقاندنی جەماوەری گەلەکەمان لە ڕێگای دەزگا داپڵۆسێنەرەکانییەوە تاوەکو هیچ بزوتنەوەیەکی شۆڕشگێڕی لە

کوردستان دا سەرهەڵ نەدات و بە هەموو شێوەوشێوازێکی دوور لە بەها مرۆڤایەتیەکان کردەوەی وەحشی گەریيان ئەنجام ئەدا .
لەم پێودانگەش دا ، ڕۆڵەکانی کورد و سەرکردە شۆڕشگێڕەکانی ئەم گەلە چەوساوەو بن دەستە ، بە میتۆدێکی نوێ و بە خاراو کردنی فکرو هۆشی شۆڕشگێڕییان هاتنە نێو گۆڕەپانی خەبات و ڕۆڵەکانی گەلەکەمانیان بە شێوەیەکی زانستی جۆش دابوو بە شێوەی ڕێکخستنی پۆلاینەوەو بە دیسپلینێکی پڕ لە برواوەهەولی خۆڕێکخستنەوە یان دەدا لە هەمان کاتیش دا بزوتنەوەی شۆڕشگێڕانەی شۆڕشی نوێ هەمیشەو بێ سڵەمینەوە لە دوژمن بڕوایەکی نەگۆڕیان هەبوو بە پرۆسەی ئاشتی وە پێکەوە ژیانی سیاسیانەی سەردەم کە خزمەت بە مافە ڕەواکانی گەلی کورد بکات .
لە تێکۆشانی بەردەوامی ڕۆڵەکانی گەلەکەمان و لە نێو بزوتنەوەیەکی شۆڕشگێڕی لە شۆڕشی نوێدا ، هەمیشەو بەردەوام کۆششیان بۆ پراکتیزەکردنی ئاشتی کردبۆوە بەردەبازی سەرکەوتنی یەکجارەکی ، سەرکەوتنێك کە مافە ڕەواکانی کوردی تیا بەرجەستەکرابێ ، بۆ فەراهەم کردنی مافە نەتەوەییەکانی گەلی کورد و وێرای بڕوابوونیان بەچەمکەکانی مافی مرۆڤ و پرۆسەی ئاشتی ، بەڵام بە پێچەوانەوە ڕژێمی داگیرکەری بەعس ، بە ئاراستەیەکی سەلبی‌یدا دڕندانەترین شێوەی بە کارهێنا بۆ سڕینەوەی نەتەوەی کوردی ئاشتی خواز . ڕژێمی داگیرکەری بەعس سادەترین ماف چی‌یە هیچ کات و ساتێك نەك هەر بەرەوای نەزانیوە بۆ گەلی کورد ، بەڵکو دڕندانەترین شێوازی ئەشکەنجەدانی گرتبووە بەر ، بەردەوامیش بە بیری نەژۆکی یان عەرەبیزمی بەعسی کەوتنە هێرش و فشار خستنە سەر خەڵکی بێ تاوانی کوردو گرتنەبەری سیاسەتی ڕاوەدوونان و بەند کردن و ئەشکەنجەی نامرۆڤانە و کوشتن و لە سێدارەدانی ڕۆڵەکانی کوردی کردبووە بەرنامەی ڕۆژانەی . تەنهابە تۆمەتی ئەوەی کە کوردن و

چ شێوازێکی ئەشکەنجەدان ئەما لە سایەی ڕژێمی بەعسەوە پیادەی
ئات بۆ سەر خەڵکی بەش مەینەتی کورد .
تایی سایەستی شۆڤێنستی بەعس لەوە دەرچوو بوو کە ئەو بەندکراوانە
ڕیزەکانی شۆڕش و خەبات و تێکۆشان دا ڕێگای سەربەرزیان بۆ خۆیان و
ئەوەکەمان تۆمار دەکرد ، بەڵام ڕژێمێك هێندە سیاسەتی لەسەر تۆقاندن و
تن و بێ سەرو شوێن کردنی ڕۆڵەکانی گەلی کورد کردبووە تاکە شێوازێکی
ژمنکارانە دژ بە گەلی کوردمان تێکڕا ، بۆ سەلماندنی ئەم ڕاستیە بەڵگە
ویستەش ، ڕژێمی بەعسی عێراق هەر بە ڕۆڵە تێکۆشەرەکانی
لەکەمانەوە سیاسەتی تۆقاندن و گرتنی بە کار نەدەهێنا ، بەڵکو هەڕەشەی
کەسانی کاسبکار دەکرد کە خەریکی بژێوی ژیان بوون و سەریان کز
دبوو لە ژێر باری ناارامی ئەم ڕژێمە داگیرکەرو خوێن مژەی کورد .
ێمێك هێندە دڕندە بێ کە کەسانی کاسبکاریشی بگرتایە بە هەمان شێوەو
ستوور بەر هێرشی قەڵاچۆکردنی نەتەوەیی دەبوونەوە ، لە چوار چێوەی
و نەخشە گڵاوەی کە ڕژێمی دڕندەی بەعسی فاشی دژ بە مرۆڤایەتی
یڕشتبوو بۆ لە ناوبردنی یەکجارەکی نەتەوەی کورد لە کوردستانی عێرا

ۆن ئەئەم ڕژێمە لە بەرنامەی شۆڤێنیانەیدا جوگرافیای سیاسی عێراقی بە
رەب لە قەڵەم دابوو ، هەر گەل و نەتەوەو .کەمینە نەتەوەیەکی تر دەبوو یا
ۆك دابدات یا لە ژێر ئازار و ئەشکەنجەیەکی نامرۆڤانەی لە خزمەت بەعسی
ڕوبی صدامی) خوێن مژدا بێت ..
ەم جۆرە سیاسەتە چەپڵەی دوژمنی بەعسی صدامی لە مێژووی گەلانی
یهاندا کەم وێنە بووە کە تاوەکو هەنوکەش کار بەو پیلانە ژەهراویەی خۆی
تاقمەکەی دەکات .

شۆڕشی نوێ .. کە بەبیری نوێخوازی و لەسەر بنەمایەکی نیشتمانی و ڕزگارکردنی کوردستان لە ژێر چەپۆکی ، ژەهراوی بەعس بووە فاکتەرێکی پۆزەتیڤانە .. تاوەکو شۆڕشی نوێ بە پرینسیپێکی نیشتمانی و بە بڕوایەکی نەگۆڕەوە پاش ئاشبەتاڵ کردنی شۆڕش بە شۆڕشگێڕانی ئەو دەمەی کورد بە ماوەیەکی زۆر کورت ، لە چەند مانگێك دا جاڕی هەڵگیرسانەوەی شۆڕشی ئازادی خوازانی کوردی بە جیهان ناساند و دوژمنانی پێ شپرزە کرد لە دوای ئەو نسکۆیەی شۆڕش ، شۆڕشی نوێخوازی خەڵکی کوردستان لەسەر بەرنامەو بنەمایەکی شۆڕشگێڕانە و پشت ئەستوور بە هێزی لە بن نەهاتووی جەماوەری چەوساوەو زوڵم لێکراوی کورد ، بە شێوەیەکی زیرەکانە توانی دەست بە ڕێکخستنەوەی خۆی بکات چ لە چیاسەرکەشەکانی کوردستان بێ یا لە ناو شارو شارۆچکەکانیش دا درێژە بە ڕێکخستنی نهێنی خۆی بدات و بەو پەڕی وورپاییەوە ڕێکخستنە نهێنییەکانی ناو شار بەرنامەی کارو چالاکی شۆڕشگێڕانە داڕێژن وبەم شێوەیەش دوژمنی بەعس هیچ شێوازێك نەما نەیگرێتەبەر بۆ ئاشکرا کردنی ڕێکخستنەکانی شۆڕشی نوێ ، بەڵام ئاکامەکەی بێ سوود بوو کە ڕژێم بە سانایی بتوانێ لە ڕێگای سیخوڕەکانییەوە تاڵە داوێکی ڕێکخستن بزانێ ..

ڕژێمێك بەو هەمو تواناماددی معنوی و سیخوڕەکانی لە بۆسەدا بوون کە شۆڕشگێڕێ ئاشکرا بکرێ و دواجار تەواوی ڕێکخستنە نهێنی یەکانیش ئاشکرا ببێ ، لە م قۆناغەدا هەمو هەوڵ و پیلانی دوژمنکارانەی ئەم ڕژێمە تەرخان کرابوو بۆ ئەوەی چنگی گڵاوی لە یەکێك لە ڕێکخستنەکانی شۆڕشی نوێ گیر بکات .

بەڵێ ڕژێمی داگیر کەری بەعس ، هەمیشە بە دوای بچوکترین جووڵەی شۆڕشگێڕانی کوردان دا دەگەڕا لە ڕێگای دەزاگا سیخوڕیەکانیەوە .

شۆڕشی نوێخوازی گەلی کوردستان لە (عێراقی بەعسی صەدامی‌دا) بە بیری خاراوی شۆڕشگێڕانەو لەسەر دیسپلینێکی ڕێکخستنی پۆلاین بەلاّم بە بیر و بازووی کەسانی لە خۆ بردوو هێندەی پێ نەچووە ،پاش ئاش بەتاڵکردنی شۆڕشی ئەو دەمەی ئەیلول بە دۆست و دوژمنیان سەلماند هەر کاروانێ بەرەو ئاسۆی ئازادی بڕوانێ ، کەم بێ یا زۆر دەگەنە خۆر ، ئەم میتۆدە شۆڕشگێڕانەیان پراکتیزە کرد لە نێو چین و توێژە نیشتمان پەروەرەکانی گەلەکەمان ، بە ماوەیەکی زۆر کورت ، شۆڕشگێڕانی خەباتی نوێخوازانەی گەلەکەمان توانیان بە بڕوابوون و گیان بازی پارتیزانە سەرەتایی‌یەکانی شەقامی سیاسی کورد لە ناوەوە و دەرەوە بسەلمێنن ، کە کورد نەتەوەیەکی چەوساوەو بێ دەستەو هەمیشە بە درێژایی ڕژێمە یەك لە دوای یەکەکانی عێراق ، سادەترین مافی ئەم گەلە سەربڵندەیان نەك هەر نەداوە ، بەڵکو ڕژێمی بەعسی درندەی صەدام هەمیشە بەردەوام بۆ فرسەتێك گەڕاوە کە ناوی ئەم نەتەوەچەوساوەیە لەسەر نەخشەی جوگرافیایی سیاسی کوردستانیش بسڕێتەوەو ئەو ناوچە و شوێنە ستراتیژیانەی کورد بە عەرەب پڕ بکاتەوەو تاوەکو بۆ ماوەیەکی کەم تازۆر ئەو شارانە بکاتە شاری عەرەبەکانی خۆی ، ئەم سیاسەتە شۆڤێنستیانە ڕژێمی بەعس ، لە هیچ فەرهەنگێکی نەتەوە چەوسێنەرەکانی‌دا ئەو جۆرە مامەڵەیەی لە گەڵدا نەکراوە .. ئەم سیاسەتەشی دەگەڕێتەوە بۆ دوو فاکتەری سەرەکی :ـ

یەکەمیان/ ئەو شوێنە ستراتیژیانەی کە بەرەسەنایەتی بۆ کوردستان بووەو بەلاّم لە ڕووی بواری ئابووری‌یەوە ئەم ڕژێمە مەبەستی گلاوی خۆی لەمەدا بەر جەستەکردووەکە ناوچە پترۆلیەکان کە تائێستاش بەدەست ڕژێمەوەیە بە هەموو شێوازێك نەمێڵێ کورد لە کوردستانی زێدی باب و باپیرانی خۆی بەکار نەهێنێت ، هەڵبەتە بنەمای ئابووری کوردستان پاش داگیرکردنی ، بە هەموو شێوازێکی شۆڤێنستانە هیچ کات سەردەمێك بۆ کوردی بە ڕەوا

نەبینیوە ، بەڵام بۆ ڕژێم و دەستەو تاقمەکەی خۆی بە تاڵان بۆ خۆیان بردووە پاشان بە هەموو شێوازێکی دوور لە مرۆڤایەتی چەکی پترۆڵی کوردانی بۆ چەك و تۆپ و داگیرکردنی سوپا بەزیوەکەی بە کار هێناوە ، هەرچەندە بە شێوازێکی نهێنی و دەوڵەتە زلهێزەکانەوە نوێترین شێوازی داپڵۆسینیان فێری پیاوانی ڕژێم و سەرانی ئەو ڕژێمە کردووە تاوەکو ڕژێم بە هەموو توانایەکی‌یەوە ، دژ بە بزوتنەوەی خەباتی ڕزگاری نیشتمانی کوردستان بوەستێ و بە تاڵان خێرو سامانی سروشتی نەتەوەیەك بدزێ و کەسیش بەبێ ئەوەی دەست وەرداتە کارو باری ئەم ڕژێمەو دەستەو تاقمە خوێن مژەکەی .

بۆ ئەو مەبەستە گڵاوەشی ، شێواندنی ڕەگەز و زمان و کلتور و فەرهەنگ و باری سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئابووری کوردستان بووە ، ئامانجیش لەو سیاسەتەی بە دوای بچوکترین جولانەوەیەکی ڕزگاری خوازی گەلەکەمان دا ، هەموو توانایەکی دژە مرۆیەکانی خۆی خستوەتە گەڕ لە ڕێگای دەزگا سیخوڕەکانی‌یەوە . کە بچوکترین بواریشیان بۆ کورد نەهێشتوەو نایهێڵنەوە ؟.

-لەم ڕوەوە ڕۆڵە بە وەفاو گیان لەسەر دەستەکانی کورد لە شۆڕشی نوێ دا ، زیاتر و زیاتر لە پیلانە گڵاوەکانی ڕژێم ، بە ئیرادەی خوێنان و پشت ئەستوور بە جاماوەری گەلەکەمان کە چاووگی لە بن نەهاتوون ، خەبات وتێکۆشانیان بەرامبەر دڕندەترین ڕژێم و بە تواناترین سوپا لە بواری لۆجیستی و توانای سەربازی لە ڕادە بەدەر وەستانەوەو جاڕی شۆڕشی نوێیان داوە ، ئەو کات (کوردستان یان نەمانیان) کردبووە دروشمی‌ئەو ڕێگا پیرۆزەی شۆڕش و جۆشدانی خەبات و گیان بازی . هەرچەندە ڕژێم ئەوەی لە توانایدا بوو درێغی نەکرد بەرامبەر ڕۆڵەکانی گەلەکەمان کە بە سەدان مرۆڤی خۆ نەویست خێزانە نێو زیندانی فاشی‌یەکانی‌عێراق و بە دەیان سەرکردەو

ادرو تێكۆشەر بوێرانە پەتی سێدارەیان بە دەستی خۆیان كردە گەردنیان ، ـەنیا بـە خـاتری ئـەوەی دووژمنـی بەعسـی صـەدامی نـەتوانن تەنـها وشەیەكیان پێ بدركێنن ، ئەم وورە پۆلاینەی لە لای زۆربەی شۆڕشگێرانەی ورد ، كەهەموو شێوازێكی ئەشكەنجەدان و سێدارەیان زۆر لا ئاسایی بوو چونكە وەك شاعری نیشتمان پەروەری بێ كەس دەڵێ

ـاری ئازادی بە خوێن ئاو نەدرێ قەت بەرناگرێ

سەربەخۆیی و بێ فیداكاری ئەبەد سەرناگرێ

هەروەهاش هێمن دەڵێ بەرامبەر ئەوانەی ناپاكی دەكەن دژ بە گەلەكەیان بەم شێوەیە پێیان دەڵێ :ـ

نۆكەری و سەردانەواندن ، كاری نامەردانەیە

ئەم دروشمە شۆڕشگێری و نیشتمان پەروەرییە ، لە مێژ بوو لەلای خەبات گێرانی گەل كورد ببووە ڕاستییەكی بەڵگە نەویست هەر بۆیە لەلای زۆربەی زۆری دڵسۆزانی گەلەكەم ، ئەشكەنجەدانی فاشییەكانی بەغدا ، وانەی نوێی زیاتریان فێر دەبوو . وەهەر كەسێك كە باسی شێوەی ڕەوشت و دڕندانەیەی ئەو ڕژێمەو دەست و پێوەندەكانی بگێڕێتەوە .

لە چۆنێتی ئەشكەنجەدان و بەند كردنی هەر كەسێكی كورد كە ئەو ڕژێمە دەخوازێت دیارە بەبێ هیچ تاوان بارێەكی ئەوكەسە لە داداگایی بێ دادی ئەو ڕژێمەوە بە پێچەوانەشەوە بۆ كەسێكی بێگانەو بێ ئاگا لەو دەڤەرە خۆشەویستەی كوردان لەوانەیە بە گێڕانی یان تاوەكو باوەڕ پەیدا دەكات بەو دڕندەییەی كە ئەو ڕژێمە بەكارە دەهێنێ و هەیە ، ئەو كات بڕوا بە شۆڤێنستی ئەم ڕژێمەی عێراق بكات ، چونكە هیچ دەوڵەتێك یا لایەنێكی سیاسی لە دەرەوەی كوردستان باوەڕ ناكات كەمرۆڤ هەبێ بەو شێوە دڕندایەتی و نامرۆڤانە ڕەفتار لەگەڵ مرۆڤ ، ئافرەت گەلێكی چەوساوەی وەك كورد دەیكات ، كە بڕوا ناكات كە حوكم ڕانێكی بە زۆر سەپێنراو بەسەر

گەلانی عێراقدا ، ڕادەی دڕندایەتی و نامرۆڤانەی لە گەڵ مرۆڤێکی تردا بکات وەك ئەو ڕژێمانەی داگیر کەری کوردستانن ، بە تایبەتی ڕژێمی بەعسی صەدامی دەزگای تۆقێنەرو ئەشکەنجەدانی دژ بەگەلی کورد دەیکەن .
پێویستە ئەوەش بوترێ ((کە هەردەم دوژمنان و داگیرکەرانی کوردستان شەڕیان سەپاندووە ، بەسەر گەلی کوردا ، وە هیچ کات لە مێژووی بزوتنەوەی ڕزگاری نیشتمانی کوردستاندا ، کورد وەك گەلێکی دێرین لە خاك و ئاوی باو باپیرانی خۆیدا لەسەر ئەم خاکە ژیاوەو شەڕی بەکەس نەفرۆشتووە لە هیچ سەردەمێکدا وە هەمیشە خوازیاری ئەوەبێ لە ڕێگای ئاشتی و دیموکراتیزەکردن و بەدەست هێنانی مافە ڕەواکانی خۆی وە دەست بهێنێ ، هەر کورد ئاشتی خواز بووە وەك لە ساڵی ١٩٧٧دا کەسەر بەڕێکخستنەکانی لایەن و گروپە سیاسی‌یەکانی کوردستان بوون ، لە تەواوی شارو شارۆچکەو گوند و ناوچە جیاجیاکانی باشووری کوردستان هەر لەدوای (هەرەس) کەوتنەوە خۆ ڕێکخستن و کاری ڕێکخراوەی خۆیان ئەنجام دەدا وەك کار دانەوەیەکی شۆڕشگێڕانە دژ بە ڕژێمی بەعس و دام دەزگا سەرکوت کەرەکانی‌یەوە ، هەڤاڵێکی سەر بە ڕێکخستنەکانمان لە نێو جەرگەی شاری کەرکوك شاری گڕو بڵێسسەدا کە (پایتەختی هەرێمی شارەزووری لە باشووری کوردستان ، بە پێی بۆچونەکانی (دکتۆر جمال ڕەشید) کە چەند لێکۆڵینەوەیەکی زمانەوانی دەربڕی و شیکردبۆوە دەربارەی وولاتی کوردان هەڤاڵێکە دڵسۆزو چەلەنگ کە کرێکاری شەریەکەی نەوتی کەرکوك بوو لە گەڵ چەند هەڤاڵێکی تری‌دا لە شانەیەکدان ، کاری ڕێکخراوەیان ئەنجام دەدا ، کە ئەم هەڤاڵە بە نازناوی نهێنی (مەحەمەد موراد) کاری ڕێکخستنی دەکردوو خاوەنی خێزان و دوو منالی ژیکەلەی چاو گەشی هەبوو ، لە پێناوی بژێوی ژیان بۆ خێزانەکەی و خۆی و پەیدا دەکرد ، چونکەکەم دەست و بێ دەرامەت بوو لە خانووی باوکی دا ژیانی

هەرچۆنێ بێ دەگوزران ، لە گەڕەکی (ئیمام قاسم)ی شاری کەرکوکدا دەژیا ، لەگەڵ ئەو ژیانە سەخت و گرانەشی دا هەمیشە خەونی بە ڕۆژگارێك دەبینی کە ئەمیش وەك ڕۆڵەیەکی نەتەوەکەی ، خاوەنی گیانی سیاسی بێت و تا دەهات ڕۆژ لە دوای ڕۆژ بیری کورد پەروەرانەی پانتایی مێشك و هەستی شۆڕشگێڕانەی برەوی دەداو ئازاد کردنی نەتەوەکەی ئەو خەمە گەورەیە بوو کە هەمیشە لە هزری خۆیدا بیری لێ دەکردەوە پانتایی مێشکی گرتبۆوە .. هەردەم هەموو ئامانجێکی ئەوڵ و کە خوازیاری ڕۆژی ڕزگاری و سەربەخۆیی کوردستانە زام دارەکەی بوو ، بۆیە بۆ تەنیا ساتێك چی یە و ورەی شۆڕشگێڕانەی مەکۆم تر دەبوو بیرو هەست و ویژدانی بەوە ئاسوودە دەبوو کە درێژەی بە کاری نهێنی ڕێکخراوەیی دەداو ئەوەی پێی بوترێ چۆك دادان ، سستی و خاوبونەوەو بێزاری لە ڕوخساری گەشی ئەم مێرخاسەی کوردا بە دی نەدەکرا ، تەنانەت لە ناخۆشترین کات و سات دا جۆش دانی خەباتی شۆڕشگێڕانەی بە جۆش تر دەبوو . بە هۆی ئەوکەمە خوێندنەی کە لە خوێندنگا خوێندبووی بە باشی دەیتوانی بەسەر هەردوو زمانی عەرەبی و کوردی دا بە نووسین و خوێندەوە زاڵ ببێت و کەمێکیش لە زمانی ئینگلیزی بە هۆی کارەکەیەوە دەزانی ، بە هۆی وریای و ماندووبوونی خۆ بسەلمێنێ و لە کاری ڕێکخستن و لەگەڵ بواری ڕۆشنبیری نێو ڕیزەکانی ڕێکخستن دا زوو پێش بکەوێ و بوو بە بەرپرسی شانەکەی خۆیان ؟

لە چوارچێوەی کاری ڕێکخستن داوبۆ کاری ڕێکخراوەی پێشتر ئاگادار کرابوو کە کۆبوونەوەی هەیە لە بەرواری ١٩٧٧/٦/٢٠ لە بناری چیای سەرکەشی (سورێن) ، بۆیە دەبوو لەو کاتەی بۆی دیاری کرابوو لەوێ ئامادە بێ ؟!

کردارێکی چاوەڕوان نەکراو بووە ، هەڤاڵی ناوبراومان ئامادە نەبوو ، ئەو کارە هەرگیز لەو نەدەوەشایەوە ، چونکە ئەو کەسایەتی یە بە هێزو خاوەن

دیسپلین و بەرپرس بوو بەرامبەر نەتەوەکەی ، چوون دەیزانی نەتەوەی کورد نەتەوەیەکی ماف زەوت کراوەو دوژمنەکانی هەمیشە لە پیلانی داگیر کەرانەی خۆیان نەکەوتون ، تەنها لە پێناوی دەست بەسەرا گرتنی سەروەتی نیشتمانی کوردستان کە ژێر خاکەکەی بە نرخترین کانزایی تێدایە .
ئەم هەڤاڵەمان بەو میتۆدە بیری دەکردەوە کە کوردایەتی پێویستە لەسەرو هەموو خواستەکانی ترمانەوە بێت بۆیە دواکەوتنی ئێمەی خستە دڵە ڕاوکێ و کەوتینە بیرکردنەوەیەکی تراژیدیا ئاساو خەم و پەژارە دایگرتین هەر لەچاوەڕوانی دا بووین ، بوو بە دوو ڕۆژ ، سێ ڕۆژ هەر ئامادە نەبوو کەوتینە سۆراخ کردنی بە نهێنی ئەمان دەزانی لە چ شوێنێکە ، بۆیە ئیتر نائومێد بووین لە هاتنی و زۆر بە پەلە هەواڵمان نارد تاوەکو بزانین چی ڕووی داوەو هۆی دواکەوتنی ئەو هەڤاڵەمان بزانین ؟!
دواتر هەواڵ گەیشتەوە ، کارەساتێکی ناخۆش و دڵ گوشێنەرمان بیست ، هەست وهۆشمان لە ساتێك دا هەزارو یەك سەرە داوی دەهێنا و دەبرد (وەك کورد وتەنی) :ـ ((ئەرز قووتی دابێ)) دەبێ چی لێ بکەن ؟! چۆن ئەشکەنجەی دەدەن ،((هەرچەندە خوانەخواستە هەرچەندە لە دڵسۆزی بەتواناشی دڵنیاین ، بەڵام ئەوە ڕژێمی بەعسەو جۆرەها شێوازی ئەشکەنجەدانی هەیە بۆ نهێنی درکاندن)) لە دڵی خۆمان دا ئەمان گووت (گوێی شەیتان کەڕ بێت نهێنی‌یەکان نەدرکێنێت) ؟!
بۆ پاراستنی گیانی هەڤاڵانی ترمان و ڕێکخستنەکانمان ، کەوتینە گۆڕینی شێوازی کاری نهێنی و شوێن وون کردنی ئەو خەتە ڕێکخستنەی لە ناو شاردا کاری دەکرد بە تایبەت خەتی شانەو شانەکانی تری ڕێکخستنیش لە کەرکوك زیاتر بە وریایی کارکردن ، لە پێناوی پاراستنی ژیانی هەڤاڵانمان و لەدەست نەدانی ئەو خەتانەشمان .. ئەم کێشمە کێش و دڵە ڕاوکێیەو بارە

ناهەموارو نالەبارە درێژەی کێشا ، تاوەکو ۱۹۷۷/۷/۱۸ ، هەواڵی ئازاد وونیمان پێگەیشت و بە تەواوی دڵنیا بووین .
ە بەرواری ۱۹۷۷/۷/۲۷دا ئەم ڕۆڵە قارەمانە خۆی ئامادە کردبولامان ، پاش حەوانەوە و ماندوو دەرچوونی .. لە سەرخۆو بەهێمنی چۆنێتی کارەساتی یندانی کردنی بۆ گێڕاینەوە تاکاتی ئازاد کردنی .؟!
ەم شێوەیە ئەم قارەمانەی کورد و کوردستان سەرگوزشتەی خۆی گێڕایەوە ۆمان !
:(پاش گەڕاندنەوەم لە کار ..هاتمەوە بۆماڵەوە ، وەك هەموو ڕۆژانی تر کات ەمەو ئێوارەیەکی خۆر ئاوا بوون بوو ، وەك بڵێی خۆر ئیدی بۆ دواجار وون بێ لە چاوانم ڕەنگی سووری خوێنینی پێوە بێ . ئەو کات هێشتا لە ماڵ انی ئێوارەمان نەخواردبوو ، زەمبەلەکی کات ژمێری دیوارەکەمان دەنگی لە گوێکانمان بوو ترپەی دڵم تا دەهات زیاتر دەبوو ، خۆشم نەم دەزانی بۆ ئەم ێوارەیە باری دەروونیم تێك چووە .. لەم بارە دەرونیەدا بووم ، لە دەرگا ـراو لێ دانی دەرگاکەش ئاسایی نەبوو ، بۆیە بەرەو ڕووی دەرگای ماڵەوەچووم و پرسیم فەرموو ئێوەکێن ، ئەوانیش ناوی منیان دەزانی ووتی کاك مەحەمەد خۆمانین ، منیش پێم ووتن فەرموون .
*ئەوان ووتیان هەندێ کارمان پێتەو لە بنکەی پۆلیسەوە داوات دەکەن و ەر ئێستا دەتهێنینەوە .
-ووتم باشە باخۆم بگۆڕم و جل و بەرگی کە لەبەر بکەم .
*ووتیان نا پێویست ناکات !
-تەنانەت پێڵاوەکانیشم لە پێ نەکردو هەر بە پاپوچەوە بەسەر پێیەوە (سی) کەس دەبوون کە منیان برد ، پاش ماوەیەك ڕۆشتن ووتم ئەمە ڕێگەی بنکەی پۆلیس نی یە ..بۆ کوێ من دەبەن ؟!

*وتیان بێ دەنگ بە ، پاشان چاویان بەستمەوە !! ئەو کات تێ گەیشتم کە بۆ بنکەی پۆلیسم نابەن و ئەمانەش سەر بەو بنکەی پۆلیسە نین ؟ کاتێك کە چاویان کردمەوە .. چی ببینم ، ژوورێك بوو ڕازاوەو دوو کەسی خوێن تاڵی ئەسمەری ووڕگن دانیشتبوون بە چاویان دا دەمزانی کە کەسانی کاسە لێس و ناحەز بوون . پاش چەند ساتێك ئەوەی لە پشتی مێزەکەوە دانیشتبوو پێی ووتم ناوی سیانیت ، تەمەنت ، شوێنی دانیشتنت ، کارت ، باری خێزانیت ... هتد

-منیش وەڵامم دانەوە بە پێی پرسیارەکانی خۆیان ...؟!

بۆ دووسێ خولەك کابرا بێ دەنگ بوو، منیش بەهەلمزانی و پرسیارم لێ کرد بەڕێز من بانگ کراوم بۆ ئێرە ؟

ئەویش هەر سەری هەڵبڕی و وەك باوکیم کوشتبێ ، چاوی بڕییە چاوم و مۆڕەیەکی زۆر ناخۆشی لێ کردم ، کەوتە کۆمەڵێ ڕستەی ناشرین و نەبیستراو ، ووتی چۆن نازانی بۆ گیراوی ئەی قوڕم ساغ ؟! مەگەر لە بیر خۆتی بەریتەوە کە خەریکی کار پارتایەتیت و دەتانەوێ عێراقی خۆشەویستمان لێ تێك بدەن و ئاژاوە بنێنەوە ...؟!

منیش بەسەر سوڕمانێکەوە هەندێکی زۆر بەناڕحەتێکەوە ووتم : بەڕێز .. دیارە ئێوە بە دوای یەکێکی تردا دەگەڕێن و منتان بە هەڵە هێنابێ ، چونکە من هەرگیز کاری پارتایەتیم نەکردووەو ناشزانم و کاری لەو جۆرەش ناکەم ، کابرا هەر وەك بڵێی گوێزی بۆ ئەژمێرم ،، وورتەی لە خۆی بڕیبوو ، بە دەستێکی یاری بە دارەکەی دەستی دەکرد .. ووتم : بەڵێ بەڕێز من کابرایەکی هەژارم و خەریکی بە خێوکردنی ماڵ و منداڵی خۆمم ... هەر ئەوەندەی کەووتم بەس بوو ، لە پشتی مێزەکەیەوە وەك شێت هەستایە سەر پێی و چاوی گڕی لێ دەباری و بە دەمیش بە قسەی ناشرین و نابەجێ بە

ڕووما هەڵ شاخا و دوای تەواوکردنی جنێوەکانی دەستی بۆ یەکێ درێژکردوو ووتی :ـ
(ئەم سەگبابە بەرن کەی خۆی ناسیەوە بیهێننەوە) .. جەللادەکانیش ووتیان فەرمانی بەڕێزتانە . بۆیە هەر دوو چاویان بەستمەوەو هێنامیانە دەرەوە لە ژوورەکە ، ئیتر هەر ئەوەندەم خۆش بوو کە هاتمەدەرەوە ، ئیتر نەم زانی ڕۆژە .. شەوە کوێیە و کوێ نی‌یە و چی ڕوو دەدات ، پاش ماوەیەکی زۆر بەدەم ئازارەوە، تووەمەزە هۆشم هاتوەتەوە بەر .. هەستم دەکرد کە ژێرم ئاوەو کە چاوم هەڵهێنا دیتم تاریکە ئەو جێگایەو چاو چاو نابینێ .. پاش ماوەیەکی کەم ، دیسانەوە هاتنە سەرم و بانگیان کردم بەگرانی‌یەکی زۆرەوە وەڵامم بۆ درایەوە ؟!..
لەبەر شپرزەی دەستیان کردمەوە ، وویستم دانەوێم لە پڕ دوو تەنەکە ئاوی گەرمی لە کوڵیان کرد بە سەرم دا ، کاتێ هاتمەوە هۆشی خۆم .. هەرچی لاشەم هەبوو هاواری دەکرد و وام دەزانی هەمووی لەیەك داژەندراوە ..؟!
نەم دەزانی چ کاتێکە .. شەوە ! یان ڕۆژە ، بۆ سبەینێ هاتنەوە سەرم ، یەك سەموونی ڕەقیان بۆ هێنام !؟ بە شێوازێکی زۆر دڕندانەو بە دەنگێکی ناقۆڵا پێیان ووتم ئەوە نانەکەتە قوزەڵە قورتی کە ...؟!
منیش پێم ووتن : ناتوانم بیخۆم .. ، وام دەزانی لاشەم پێوەنەماوە واتە هیچ هیچم نەخواردو نەم دەزانی بۆچی وام بەسەرهاتووە ..؟
لە کوێم ؟..هەروەك خەونێکی ناخۆش دەهاتە بەرچاوم و زۆر جار کە دەخەوتم حەزم دەکرد ، یەکسەر خەبەرم بێتەوە لەو خەونە ناخۆشەو دەرپەڕم بۆناوبازاڕ ، بەڵام خەونی‌چی ، خەونێکی دوژمنکارانە بوو دەرهەق بە سەدان وهەزارانی وەك من بوو بونە مۆتەکەی سەر دڵ و جەستەمان .
لەبەرئەوەی ژوورەکە هێندە تاریك بوو تەنانەت دەستی خۆشم نەدەبینی مەگەر دەستم بدایە لە دەست و دەم و چاو تەواوی جەستەم ...

لە پڕ بەدەنگی زۆر بەرز بانگی کردم و بە شێوازێکی دڕندانە پێی ووتم وەرە دەرەوە ، منیش ئەم توانی هەستمە سەرپێ ، هاتن چاویان بەستمەوەو بردمیان ؟ کاتێك چاوم کرایەوە لە ژوورێك دا ئەو کات زانیم کەشەوە .. دوو سێ کەس لە جەللادەکانی ڕژێم دانیشتبوون لێیان پرسیم : (ڕاستمان پێ بڵێ بزانین هەندێك پرسیاردەکەین !! ئەوە نەبێ ئێمە نەزانین لە چ پارتێك دا کار دەکەین ؟!) زۆر باش دەزانین و هاوڕێکانی خۆت کە کاری ڕێکخراویت لەگەڵ دەکەن .. ڕوو بەڕووتان دەکەینەوە ..؟! دواتر لە دوای ئەم پرەسیارانە گەر ڕاستمان لەگەڵ دا نەکەی ئەوا جەستەت دەکەینە قیمە کێشی سەگەکانمان حەز دەکەین خۆت باسی بکەیت بۆمان ؟! و ناوی هەندێك لەو هاوڕێیانەت کە لە گەڵتا کار دەکەن پێمان بڵێی !؟ گەر ڕاستت کرد ئەوا ئازاد دەکرێیت و دەچیتەوە ناو ماڵ و منداڵی خۆت ...!

منیش پێم ووتن ((وەڵاهی من پیاوێکی هەژارم و بەدبەختم ، هەر چەندەکەم ناتوانم بژێوی ماڵ و خێزانەکەم دابین بکەم ، وەڵاهی من ئەو کەسەنیم کە ئێوە بە دوایدا دەگەڕێن...؟! سیاسەتی چی و پارتایەتی چی بە هیچ شێوەیەك ئاگام لە هیچ پارتێك نی‌یە وەهیچ هاوڕێیەکیشم نی‌یە لەبەر ئەوەی کوڕی کابرایەکی هەژارو دەست کورتم ، بۆیە لەو قسانەی ئێوە زۆر دوورم وە بێ ئاگام لێی !

پاش هەندێك لە ووتەی ناشرینی نامرۆڤانە : ئیتر هەر خۆیان دەزانن کە ئەشکەنجەدان چۆنە وەچۆن جەستەی‌کەسانی وەك ئێمەیان کردۆتە تاقیگای لێدان و هەڵواسین ... جەللادەکانی ڕژێم ئەوەندە چەشەبوون لە لێدان و ئازار دانی کوردانی نێو زیندانی مەگەر هەر خۆیان بزانن چی بەسەر مرۆڤا دێنێ وە مرۆڤ بە تەواوەتی لە مرۆڤ دەخەن ؟! ئەوەی مرۆڤایەتیش بێت لە ئاست بەرژەوەندی‌یەکانی ((پترۆڵ دا)) بۆ وولاتانی زلّ هێز خۆیان لە نەتەوەیەکی بن.

دەستی کورد کردۆتە ((کەڕەی شەربەت)) وە ڕژێمی بەعسی فاشی بێ باکانە بەرامبەر مافی مرۆڤ بە کردەوە دژە مرۆڤایەتی‌یەکانی‌دا سەلماندوویانە کە ئەوەی پێی بوترێت مافی مرۆڤ . مافی گەلانی تری عێراق وەکو نەتەوەی کوردو کەمە نەتەوایەتی‌یەکانی تر لەلایەن قامچی دەستیانەوەو قولاپی هەڵواسینیش تاکە ڕێگای فاشی‌یەتی ئەم ڕژێمە دەسەلمێنێ ، بۆیە زیندانەکانی سیخناخ کردووە لە کەسانی نیشتمان پەروەرو شۆڕشگێڕی کورد بەڵێ فڕێیان دامە ئاودەست خانەیەکەوە ، دەرگام لێ داخرا تاوەکو شەو ، نزیکەی (نۆ) شەو لەوێ دا مامەوە ..

پاش (٩) شەوی ڕەبەق جارێکی تر بانگیان لێ کردم : وەرە دەرەوە .. هەی بەد فەساڵ ، پاش هاتنە دەرەوەم لە ژوورێك دا دایان نام وە کەوتنە قسە کردن لە گەڵم ..! لە دڵی خۆمدا دەم ووت ((چیم لێ دەکەن ! ئەبێ ئەم جارە نیازیان چی بێت ... ئەبێ ئەم گرتنە سەری لە کوێوە دەربچێ !؟ هەڵبەت دوا جار بۆم دەرکەوت کە داوای ئەوەم لێ دەکەن کە ئیمزای بکەم ((چونکە لە کارەکەمدا داوای ئیمزایان لێکردم بۆ ئەوەی ببم بە لایەنگری حزبی بەعسی عەرەبی‌اشتراکی ، بەڵام ڕازی نەبووم)) دواتر داوای درکاندنی نهێنی‌یەکانم لێ دەکەن ؟! وەڵامم چی بێت ؟!! ((با خۆم ئامادە بکەم بۆ ئەشکەنجەی ئەم جەللادانە ؟!.. هەرچی لە دەستیان دێت بابیکەن ، هێندە وورەم بەرز بوو بە خۆمم دەووت مرۆڤی مەردو شۆڕشگێڕ گەر مردیش بۆ نەتەوەکەی گیانی دەبەخشێت ، بەڵام مرۆڤی دژ بەگەل و نیشتمان کە مردیش دەچێتە‌زبڵدانی مێژووەوە.. وە مرۆڤ یەك جار دەمرێت ، لە مردن زیاتر ئیتر چی هیە ؟!))

وەك مۆتەکەیەك کەوتنە دواندنم وە ووتیان : کاك مەحەمەد هەرچی دەزانی پێمان بڵێ و خۆت تووشی دەردەسەری و ئەشکەنجەدانی خراپتر مەکە ،!؟ پێمان بڵێ و بچۆرەوە بۆ ناو منداڵەکانت ..! ، بائیتر چی دی چاوەڕوانت ئەبێ لەبەر دەرگا .. !!

، ئەخۆت تووشی کێشەبکەو ئەئێمەش ماندوو بکە ؟! ئیتر پێویست بەو هەموو قسە کردنە ناکات لە گەڵتا بۆت بکەم !...
((منیش لە وەلامدا پێم ووت : ((گەر ئێوە ماوەی من بدەن چەند قسەیەك بکەم بۆتان ..، جەللادەکان لە خۆشیاندا ووتیان فەرموو قسەبکە بابە دەبوو لەیەکەم ڕۆژەوەخۆت تووشی ئەم ئازارو ئەشکەنجەیە نەکردایە ...؟!
کەوتمە دواندن من بە هیچ شێوەیەك پەیوەندیم بە کەسەوە نیە وە پیاوێکی کاسبم وهەژارم ، دەستم بە کلاوەکەی خۆمەوە گرتووە کە با نەیبات ، خەریکی بژێوی ژیان و گوزەرانی خاووخێزان و منداڵەکەی خۆمم)) !!
ئەوشتانەی ئێوە دەیڵێن زۆر دوورە لە ڕاستیەوە وە لەمن :
*دیارە ئێمە درۆت لەگەڵ دەکەین ..!؟
-ئیتر خێرباری بەسەرمدا !!؟
پاش ماوەیەکی زۆر ، ئەوەندە ئاگام لە خۆبوولە جێگایەکی تاریك دا فڕێ درام ، نەم دەزانی کات شەو ، نیوەڕۆیە ، بەیانیە ..؟! چۆن ئەو زیندانەی منی تێدا فڕێ درابوو هەوای ئاسایی کەم بوو ، ئەوە تیشکی خۆر هەر نەدەبینرا بۆیە لای من شەوو ڕۆژ وەك یەك بوو بۆمن .. بە درێژایی ئەو ماوەیە یان لە تاو ئازارو ئەشکەنجە بێ هۆش دەبووم یان جێگاکەم بەردەوام تاریك بوو ... بەڵێ وازیان لێ نەهێنام .. جارێکی کەش وەك کاتەکانی تر هاتن و چاویان بەستمەوەو بردمیان ... کاتێك چاویان کردمەوە ؟! چی ببینم بە ئاستەم چاوم بۆ هەڵدەهات سەیرم کرد ئەمە بەدیخانەیەکە پڕە لە خەڵك کە زیندانی کرابوون .. ئاهێکم پیا هات و وام زانی خەڵات کراوم چاوم بە نێو خەڵکەکەدا دەگێڕا و خەڵکە زیندانیەکانیش هاتنە پێشەوە بۆ لام
هەریەکەو پرسیارێکی لێ دەکردم ..؟! منیش لە هەموو شێوازێکی ئەو ڕژێمە تێ گەیشتبووم نەمدەتوانی وەلامی هیچ کەسێك بدەمەوە کە لە زیندان دا بوون لە ژوورەکەدا .. لە چاوانی ئەوانەی زیندانی بوون لەگەڵ مندا ئەوەم

ەخوێنندەوە کە زۆریان پێ ناخۆشە منیان (کوردێکی وەك خۆیان بەو شێوەیە بینی ؟!...).

ەوەدا بووین ، لە پڕ لە دەرگا درا وە بە دەنگێکی ناخۆشی دڕندانەوە بە زمانی عەرەبیەکی شڕوگی هاواری کردوو دەرگا کرایەوە ، تەماشام کرد ؟! هەر زیندانی‌یەك .. سەموونێکی ڕەقیان بۆ هێناون ئەوانیش وەریان گرت ، دووبارە من وەرم نەگرت ؟! پیاوێك لە زیندانی‌یەکان هاتە لامەوە بە چرپە پێی ووتم کاکە گیان خواردن لەوە زیاتر نی‌یە ، لە برسان دەمریت ، چاکترە وەری بگری بەڵام من بە دەست ئاماژەم بۆ کرد کە نامەوێ ماوەیەکی زۆر کەوتم ، ئەوەی هێزوو ووزە هەبوو لە جەستەی من دا نەبوو ، وام دەزانی سەرم لەلاشەم جیا کراوەتەوە .. هەرچەند بیرم لەوە دەکردەوە نەك سیخورێکی ڕژێم تێدا بێ قسەکان بگەیەنێ ، لەو لاشەوە جەستەم هاڕابوو بەسەر یەکدا ..

پاش ئەوەی چەند ڕۆژێکی ترم لەو زیندانەدا بردە سەر ،زیندانەکان هەندێ سەموونە ڕەقی خۆیانیان بۆ کردمە ئاوەوەو کردیان بەدەممەوە بە ئاستەم بۆم دەخورا ووردەووردە هاتمەوە سەر خۆم و هەندێ هێزی پێ دام سەرم بەرزکردەوە ... پیاوێك هەر دەهات بە لامداو قسەی لەگەڵم دەکرد :((پێیان دەوت حەسەن مەحموود)) لە کۆتاییدا ووتی نازانم چی بڵێم ؟! ئەم ڕژێمە ئەوەندە دڕندەیە پیاو ناتوانێ لە ماڵی خۆی قسە بکات ؟! قسەکانی خۆی داو ووتی :هەندێك شتم لەسەر بوو هەمووی وەکو خۆی چۆن بووە دەیانزانی‌و بۆم گێڕانەوە چونکە لە خۆم زیاتر ئاگایان لێ بوو ، ئیدی هەستم کرد ئەم پیاوە واز ناهێنێ و لەوانەیە خۆی فرۆشتبێ بە ڕژێم ... ووتم :ـ مامە گیان ناتوانم وەڵامت بدەمەوە و قسەم پێ ناکرێت ئەوەتا بە زۆریش ناتوانن قسەم بۆ بکرێت ..

وتی:ـ (من بۆخۆت دەڵێم .. چونکە چی تر بەرگەی ئەشکەنجەدان و هەڵواسین ناگری !ئەگەر بە قسەی بە من دەکەیت ، هەرچی دەزانی بۆیان باس بکەو پێیان بڵێ چۆن ئاشکرایە لای خۆت ئەوان باشتر دەزانن) ؟
*ووتم مامە گیان تکات لێ دەکەم وازم لێ بهێنەو من هیچ نازانم ؟! برۆ سوود لەیەکێکی تر وەربگرەو ئەوەی لێیان وەرگرتووم هەر ئەوەیە !
–ووتی : (ئەم پیاوە شێت بووە ، تۆ وادەزانی من چیم ، منیش وەك تۆ زیندانم ... بەڵام نارحەتم بۆئەوەی ئازار و لێدانی تۆ کە ئەشکەنجە دراوی ؟!
* منیش پێم ووت مامە گیان لە کۆڵم بەرەوە .. ڕاستە .. تۆ ڕاست دەکەی بەڵام من لەسەر خۆم نیم ، حەز دەکەم بوارم بدەیت و ناتوانم قسە بکەم .. ؟ زیندانیێکی تر ماڵیئاوابێ لێی تورە بوو پێی ووت .. کابرا ئەوە تۆ بۆ واز لەم پیاوە ناهێنی ؟ ..نیازت چییە ؟! ئەوە ئەتەوێت چی پێ بکەیت ؟ .. ها نهێنیت بۆ بدرکێنێ ؟! ئەوی داماو ئیسك و پروسکی لەیەك داڕژەندراوەو تازە بە تازە تۆ دەتەوێ لە نوکەوە تێ هەڵبچێتەوە . کابرای زیندانی کە نەم دەناسی پێی ووت تۆ چیت داوە لە م قورپەسەرە ، دەی لە کۆڵی بەرەوە ، بۆ نازانی ئەوە سێ ڕۆژە دایان ڕزاندوە لە ژێر ئەشەکەنجە دا ، ئیتر چۆن دەتوانی وەڵامی تۆ بداتەوە و بیکەیتە دەسکە گوڵی خۆت و بە خەڵات بۆ پیاوانی ڕژێمی بەریت ؟! پاش ماوەیەك .. بانگیان کردم ،نان خواردنە ، سەرنجێکم داو تێڕامام کە هەریەکەو سەمونێکی ڕەق و لە تێك خەیاریان هێنا، من ئەمجارەش وەك جارانی دی وەرم نەگرت ، بەڵام برادەرانی زیندانیم بە زۆر دایان پێم و تاوەکو جوڵەو ووزە بکەوێتەوە گەڕ لە ناو جەستەم دا ..
برادەرێکی زیندانی زۆر هەوڵی لەگەڵ دام و پێی ووتم :ـ
کاکە گیان ئێمە لە ناوماندا هەیە ماوەی ساڵێکە ئەمە جێگەیەتی ، وە لەما زیاتر نان نییەو دەبێت خۆت ڕابهێنیت و بیخۆیت .. تاوەکو نەمریت . پ شماوەیەك لە ئازارو ئەشکەنجەی نامرۆڤانەی ڕژێمی بەعس ، جارێکی دیکا

بانگیان کرد ، نان خواردنه ، سەیرم کرد ((بە شێوەیەك ئەو سەمونە ڕەقە ڕێ ئەدەنە بەردەم زیندانی‌یەکان ، وەك بڵێی زیندانی‌یەکان لە هەموو ەهایەکی مرۆڤایەتی داماڵراون و مامەڵەی ئاژەڵیان لە تەکمان دەکرد .
ە تاو برسێتی و ئازارو ئەشکەنجەیەکی شۆفێنستانە ، هەر زیندانییەك سەمونێکی ڕەق و لە تێك خەیاریان هێنا ...! بەڵام من ئەمجارەش وەك ژانی تر وەرم نەگرت ، بەڵام برادەرانی زیندانیم بە زۆر دایان پێم ، کە ەهەر چۆنێك بێ بیخۆی چاکترەو .. دەنا هیچ وزەو تواناییەکت نامێنێ و ەو کات ڕۆژ لە دوای ڕۆژ سست و لاواز دەبی و دواتر دەمری لە برسانا !؟
یدی سەموونە ڕەقەکەم ، وەرگرت و توانیم هەندێکی لێ بخۆم) ..
ە هەر حاڵ ئەوە جێگام بوو ، پیاوێك کە پێشتر لە زینداندا بوو بە هۆی ڕۆح موکی کە خاوەنی کەسایەتیەکی بە هێزی خۆی بوو ، وەك کورد دەڵێ یاوێکی مێر خاس بوو .. لە چاوانیدا ئەزموونی زیندانی فاشستەکانی ەزانی بە ناوی (عبدول ڕەحمان) ، هاتە لامەوەو لە یەکتری زۆر وردبووینەوە ، لە ویژدانی خۆم دا ئەم پیاوە سوودو کەڵکی تەواوی یندانی‌یەکانی دەویست ! پاش چەند سەرنج و تێڕامانێك ، سەری ەرزکردەوەو وەك بڵێ بیەوێ چەند پرسیارێکم لێ بکات ، بۆچوونەکەم لە جێگای خۆیدا بوو ! پرسیاری لێ کردم ، ڕاشکاوانە و بەڵام خەمخۆرانە پێی وتم :- (خۆ هیچت نەدرکاندووە ؟)منیش سڵەمیمەوە ..!! ووتم (بە قوربان ن هیچ نیم تاوەکو هیچ بدرکێنم) پێم ڕاگەیاند : ((براشرینەکەم بۆ وازم لێ اهێنی ...؟!
ەو برادەرە زیندانی‌یەم ، هەر سوور بوو لەسەر پرسیارەکەی ، بۆیە دووبارە ێی ڕاگەیاندم .. کاکە گیان من لەبەر دڵسۆزی پێت دەڵێم ، وەئەگەر لە سێدارەشت بدەن . هیچ مەدرکێنەو نەچیتە ژێر فشاری ئازارو ئەشکەنجەو اپلۆسێن ـ ی پیاوانی ڕژێم ، وە لەوانەیە هەموو شێوازێکی جۆراو جۆر

بگرنە بەر بەرامبەرت و هەوڵت لەگەڵدا بدەن کە کاغەزی سپی‌یان پڕبکەیتەوە و دوا جاریش ئیمزات پێ بکەن بە زۆر ، بۆ یە برام ئەگەر پەنجەشیان بڕیتەوە ، ئەوا وەك برادەرێکی دڵسۆز پێت ئەڵێم خۆڕاگریە لە هەموو شتێك چاکترە و باشترین فریاگوزاری‌یە بۆ ڕزگار بوونت لە زیندان . هەروەها لای کەس قسەمەکە، چونکە ئەو زیندانەی کە دەیبینی ، وا بیرمەکەرەوە هەمووی کەسانی نیشتمان پەروەربن ، بەڵکو کەسانی سیخوڕو خۆفرۆشیشی تێدایە کە بۆ چاودێری کردن خراونەتە زیندانەوە بۆیە پێت دەڵێم :ـ ئاگاداری خۆت و زمانی خۆت بکە ، نەوەك سیخوڕەکانی ڕژێم قسەت لێ دەربهێنن ، ئەمەت بۆیە پێ دەڵێم کە ئاگات لە حاڵی خۆت بێت ، و دڵی خۆت بۆ کەس نەکەیتەوە ، بە تایبەت ئەو کابرایەی کە ناوی حەسەن محمودە) . چونکە سەربە دەزگا چڵکاوخۆرەکانی ڕژێمەو کەسێکی خۆفرۆشەو با ئەو ڕاستی‌یەش بزانی کە زیندانی نی‌یە ، بەڵکو تەنها دایان ناوە لە زینداندا بۆ وەرگرتنی زانیاری و کاری نهێنی ، وە دەیەوێ بە هەڵەیا تۆ بەرێ تا سوود وەردەگرێ ، ئەمە ڕاستی‌یەکە و زۆر لە زیندانیەکان دەیناسن چ پیاوێکە .. کە چەندین کەسی ماڵ وێران کردووەو ملی کردوون بە پەتی ئەم دوژمنە سەرسەختەی گەلانی عێراق بە گشتی و گەلی کوردستان بە تایبەتی .

براکەم : تا بتوانی زۆر بە ووریاییەوە ئاگات لە (حەسەن مەحمود) بێ ، چونکە ئەو کاسەلێسە (گورگەو لە پێستی مەڕدا) خۆی نیشان ئەدات ؟

کات بەرەو ئێوارە دەڕۆیشت ... هەموو زیندانی‌یەکان کەشەو دەهات وەك خۆڵە مێشیان پێ دا بکرایە ، خەم و پەژارە دایدەگرتن و ترس لە چاویان دیار بوو ، لێدانی دڵ لە شێوە ئاساییەکەی خۆی دەرچوو بوو ، تادەهات زیاتر ترپەی دڵی خۆمم گوێ لێبوو ، وەك لە چاوەڕوانیەکی مەرگ ئامێزدا وەستابین بەو چەشنە بوو .((زۆر جاران بیر لەو قسەی بابم دەکردەوە کە پێی دەگوتم :ـ کوڕی خۆم ڕۆح زۆر شرینە)) ئەمێستا ڕاستی بۆچوونەکەی

بابم بۆ ڕوون بۆوە ، بەڵێ ڕۆحی مرۆڤ و تەنانەت گیان لە بەرانیش بە نیسبەت خۆیانەوە شیرینە ، تاوەکو نەبنە نێچیری ڕاوکەرێکی چڵێس یان گیان لەبەرێکی گەورەی دڕندە بەڵام ((من لەبەر ئەوەی پەیمانم دابوو بەسەر بەرزی بژیم لە پێناوی خاك و نیشتمانی کوردو کوردستان دا ، وازم لەوە هێنا بوو کە چی خراپتر بەسەرمدا بێت به شێوەیەك وا خۆم نیشان نەدەم کە لاواز و بێ ئیرادەو بڕوام ، هەر ئەو ئیرادە نەتەوەیەشم بوو زیاتر و زیاتر جەسورانە بوەستم لەبەردەم هەر فەرمانێکی دڕندانەیی ڕژێمی فاشی بەغدادا)) لە چاوەڕوانیدا بووین ئێوارە هات و خواردنیان بەسەرمان دا دابەش کرد ، لەتە سەمونێکی ڕەق و یەك تەماتە و هیچی تر ...!

کات تێ دەپەڕی و نزیك بوەو لە (٩)ی شەو ... بە شێوەیەکی دڕندانە و تۆقێنەرانە لە دەرگایان دەدا و پاش ئەو ئەشکەنجە دەروونییە هەر خۆیان دەرگاکەیان کردەوە ..(ڕەسوڵی هەمزا تۆڤ) ڕاستی وتووە ((ئەو دەرگایە مەشکێنە کللیل بە ئاسانی دەیکاتەوە)) بەڵام ئەم جاللادانە لە ئینسانیەت دەرچووبوون و هیچ یاساو ڕێسایەکی ئاسمانی و زەوی ئەم جەللادانەی نەدەگرتەوە ئەو کاتەی خۆیان کرد بە ژووردا ، هەموو لە ترسان خۆیان گرژ کردبوو ، یەکەم ناو بانگی منیان کرد ، دەست و چاومیان بە پەڕۆیەکی ڕەشی قەترانی توند بەستەوە و بردمیان ... ، دواتر چاویان کردمەوە ؟!

لە ژوورێکی ڕازاوەو خۆش ، چەند جەللادێك دانیشتبوون ،بە دەست جێگای دانیشتنیان پێ نیشان دام ، یەکێکیان سەیری کردم و وتی تایەك چارەکی تر مۆڵەتت هەیە و (بیربکەرەوە بە باشی) ؟! دوایی هەر چیمان کرد بەرامبەرت مالی خۆمانە ..! هەرچی دەزانی پێمان بڵێ ! ئەو پارتەی کاری تیا دەکەی ؟ چەند کەست لە گەڵدایە ..؟ واز لە کەللە ڕەقی بێنەو بکەوە خۆت ، ئەوا چارەکە سەعاتەکە تەواوبوو !؟ ئامادبە دەی !؟ وەڵامان بدەرەوە ، زووکە ئەو کارانەی کردونت بە بیر خۆتی بهێنەرەوە ؟ ئەمجارەیان بووردنی

تێدانی‌یە !.. منیش ووتم هەر ئەوەیە کە پێم گووتون ، جگە لەهەژاری و قوڕ بەسەری چی تر نازانم و ئاگام لە هیچ شتێك نی‌یە . (ئەگەر مرۆڤ ئاگای لە هیچ نەبێ و هیچ نەبێ بیر لە چی بکەمەوە ! وەخۆم بە تاوانبار نازانم)! یەکێك لە جەللادەکان .. بە هەموو توانای خۆی ئەڕاندی و شەق و زللەیەکی لێدام ووتی چەنە بازی مەکە و لە وە زیاتر دەم درێژی مەکە !؟

بە قسەکانی جەنابت بێت . ئێمە تاوانبارین کە تۆمان گرتووە ، تۆیش بێ تاوانی وانیە؟! ((ئەم قسانەی‌بە شێوەیەك پێ ووتم . کە بڵێی یاری بەوان بکەم)) .

پێم ووتن قوربان ئێوە ڕەنگە من بە کەسێکی تر تێگەیشتبن ...! من ئەو کەسە نیم ، ئەم ووتوە و نالێم ئێوە تاوان بارن ، بەڵکو ئێوە خاوەن دەسەلاتن ج چۆن تاوان دەکەن ، وەکەسیش ناتوانێ ئەو قسانە بکات ...؟ ((لە دڵی خۆم دا ووتم ئەگەر تاوان بکەن ، یان نەیکەن ، کێ دەتوانێ بڵێ کردووتانە و بەری چاوتان کلی پێوەیە و کێ دەتوانێ لەبەردەم وەحشیەتی ئێوەدا بڵێ لەل)) ؟!

هەرچی‌یان کردوو هەڕەشەی کوشتنیان لێ کردم ، لە سێدارەدانیان خستە بەردەمم ، تاوەکو بترسم و پەشیمان ببمەوە ، بەلام بێ سوود بوو هەر لەسەر قسەی خۆم سوور بووم .

دواتر کە زانیان هەرچی بکەن لەوە زیاتر لەمن هەڵناکرێنن و بێ سوودە بۆیە پێیان ووتم خۆت ڕووت بکەرەوە بەهەر حاڵ .. ڕووتیان کردمەوە بە زۆر و درندە ئاسا ؟! بتڵە شوشەیەکیان هێنا و پێیان ووتم :ـ دەبێ خۆت باریك بکەیتەوە و بچەمێنیتەوە ناو ئەم شوشەیەوە ؟!

بەڵێ سوکایەتی بەو شێوەیەش خراپتر دەکەن بە مرۆڤ ، ئەوەی نرخی نەبێ لەلای ڕژێمی بەعسی عەرەبی خوێن ڕێژ ... مرۆڤە ...!

، دوای ئەو کارە دڕندانەو نامرۆییانە، دووبارە کەوتنە ڕێزەم و ئەمجارەیان
ڕسترین لێدانیان لێ دام بە کێبڵ و لێدانی کارەبا و هەڵواسین .. من ئاگام لە
خۆم نەماو ئیتر چەند لێیان داوم نازانم ..! بەڵام کاتێك هۆشم هاتەوە زانیم لە
ورێکدام ، بەڵام نەم زانی ژێر زەمینە یان ناو دەستە یان چ جێگایەکە منیان
یا فڕێ داوە .؟! بۆنێکی زۆر ناخۆش ئەهات بە لووتمدا لە ئەشکەنجەدان ،
ئتێکی کەمتر بوو ... ئەویش لەبەر کەم توانای خۆم هەستم زۆر پێ نەکردبێ
.. ؟

ۆ سبەینێ .. دەریان هێنام و چاویان کردمەوە ، پاشان زانیم کە ئاوردەست
وو ، کەلە دوای ئەشکەنجەکەی دوێنێ وە تێدا بووم .

باش چەند چرکەیەك وەستان ، ئیتر نەمزانی چۆن ڕەحم و بەزەییان پیا
ماتبووە کە ئەو ماوە کەمە ڕایان گرتم ، دواجار چاویان بەستمەوە و بردمیان
!؟

کە چاویان کردمەوە ، بینیم ، ناو زیندانەکەیە ... سەرم گێژی ئەخوارد ،
پاش چەند خولەکێك

(عبدول ڕەحمانی) برادەری زیندانیم هاتە لامەوەو وتی :ـ (حاڵت چۆنە)؟
منیش ترسم لە عبدول ڕەحمان نەبوو ، ئیتر حاڵی خۆمم بۆ گێڕایەوە لە
سەرەتاوە تاکو بتڵەکەش ؟! ئەویش بەهەموو توانایەکی‌یەوە کەوتە دڵدانەوەم
.. پێی وتم :ـ کاکە گیان ئەوە هیچ نی‌یە و پیاو دەبێ خۆڕاگربێت ، دوژمن
هەر دوژمنە ، نابێ هیچ پێت ناخۆش بێت ، بەسەری تۆو بەسەری خۆشم
(خێزانەکەمیان هێناو هەر لە بەرچاوم هەرچی سوکایەتیەك هەبوو لەگەڵیان
کرد ... !!) .

((ئەم دڕندەیە ، حکومەت نی‌یە ، لە هەموو داب و نەریتێکی مرۆڤایەتیەوە
ئاسمان ڕێسمانیان بەینە ، جا بۆ ئەوەی بزانیت من ئێستا لە جاران زیاتر
خۆڕاگرترم و خێزانەکەم زیاتر خۆش دەوێت .. جا برا شرینەکەم ئەوە

دوژمنه بۆیه حەز دەکەم دڵگران نەبیت ! دەبێ بزانی کە داگیر کەر هەموو کردەوەیەکی نامرۆڤانەی لێدەوەشێتەوە .
بۆیە تۆیش پێویستە ئەمجارە زیاتر خۆڕاگرتر بیت و زیاتر ڕقی پیرۆزت ئەستوور تر بێت و خۆتی بۆ ئامادەبکەی ، ڕۆژێك دەبێ وەکو بورکانێکی پەنگ خواردوو بتەقیتەوە بە ڕووی ئەم داگیرکەرە خوێن
ڕێژە فاشستەدا و لە ناویان بەرین و خۆمان ڕزگار بکەین)) .
بەڵێ :ـ ئیتر هەر زیندانیەك ، بە پێی بیروڕای خۆی دەهاتن و پرسیاریان لێ دەکردم ، هەریەك بە شێوەیەك لە شێوەکان ...؟
جارێکی تر پاش بێ دەنگی کاك عبدول ڕەحمان ((لێم نزیك بووەوەو بە ئەسپای پێی ووتم :ـ کاکە محمد ، هەتا دەتوانی بێ دەنگی بۆ خۆت هەڵبژێریت چاکترە و وەڵامی کەسی ناو زیندانەکەش مەدەرەوە ، چونکە ئەمە لە بەرژەوەندی خۆتدایە و ئەمانەی لێرەن هەموویان وەك یەك نین و هەمەجۆرەی تێدایە ، چاك و خراپ تێکەڵە ،..وە بەقسەی کەس باوەڕ نەکەی چونکە هەندێکیان ئەیانەوێت هاوڕێ بۆ خۆیان پەیدا بکەن ..((چونکە خۆیان نهێنی‌یان درکاندوەو هەندێکی تریشیان خۆیان فرۆشتووە و دەیانەوێت قسەت لێ دەربهێنن و خۆیانی پێ بەرنە پێشەوە ، برای خۆم تەنها دووشت ڕزگارت دەکات و سەرکەوتوو دەبیت ،.. وورە بەرزی و خۆڕاگری گەورەترین سەرکەوتنە و پیاوەتی‌یەو شەرەفە لە ڕێگای نیشتمان پەروەری و کوردایەتی وە ئەوەیە بۆ تۆ لە کاتی ڕزگار بوونت دا لە زیندان ، وە لە ناو کۆڕو کۆمەڵیش دا سەربەرز دەبیت ، خۆ ئەگەر لە سێدارەشت بدەن ، کەسو کارو هەڤاڵەکانت و دەووروبەرت ، خۆڕاگری و نیشتمانپەروەری و مێرخاسی و کوردایەتیت بۆ خۆیان و ئەوەکانی دەهاتوومان دەڵێنەوە ، وەهەر مرۆڤێك ـ یش دەبێ ڕاستی‌یەك بزانێ کە هەر دەبێ بمرێ ، بەڵام چ مردنێك ، مردنی‌لە ڕێگای خاك و نەتەوەکەی خۆی‌دا سەربەرزی و بە نەمری دەمێنێتەوە ، وە

مرۆڤ دەبێت هەمیشە ڕێگای سەرفرازیو ڕزگاری هەڵبژێرێ و نەک لە ناو ماڵ و جێگادا گیانی دەربچێت و کەس باسی نەکات و بمرێت و تەواو ...
لە ژیانی سەرشۆڕیدا زۆر کەس هەیە مل کەچ دەکات و دەمرێ بەبێ ئەوەی کەس ناوی بهێنێت ، بەڵام چەندین مرۆڤی سەربەرزو شۆڕشگێڕ لە پێناو خاك و نەتەوەکەیدا گیانی پیرۆزی پێشکەش کردووە و بۆ هەمیشە ئەمرو زیندووە و ناوی دەبێتە وێردی سەرزمانی نەوەکانی ئێستاو داهاتووی نەتەوەکەمان جابرای ئازیزم بە دڵسۆزیەوە ئەم قسانەت بۆ دەکەم)) ؟
ئیتر هەر چۆنێك بێت منیش وەڵامی (کاك عبدول ڕەحمان)م دایەوە .. جارێکی تریش بەڵێنی خۆمم دووپات کردەوە کە ووشەیەك لە من نەبیستێ و لە چاکی تۆش دەرناچم کاك عبدول ڕەحمان .
کاتێك دەبینم هێندە بیرو هۆشت بە میتۆدێکی شۆڕشگێڕیو کورد پەروەرانە جۆش دراوەو خاوەن کەسایەتیەکی بەهێزی بۆ بەرگری کردن لەم نەتەوە بن دەست و چەوساوەیە ، ئیدی بە خەیاڵیشم دانایەت ئەگەر پەتی سێدارەشم بۆ هەڵواسن ، نەك هەر چۆك دانادەم بەڵکو بەرپەرچی بڕواوە بەرەو پیری پەتی سێدارەی بەعسیە فاشیەکانی عێراق دەچم .
لەو ڕۆژەوەی لە زیندانی فاشیەکان دا کەسێکی شۆڕشگێڕ و نیشتمانپەروەرم ناسی ، زیاتر تین و تەوژم و جۆشدانی خۆڕاگریم زیاتر بوو

کات زۆر بە خێرای تێ دەپەڕی و .. شەو هات دڵ خورپە و لێدانی دڵی هەر زیندانیەك تا دەهات زیادی دەکرد ، بە تایبەت ، کەشەوانە لێپرسینەوە هەبوو ...!
کات ژمێر (١١)ی شەو بوو ، پیاو کوژەکانی ڕژێمی بەعس ، بانگیان کردمەوەو پشتەملیان گرتم و بردمیانە دەرەوەو وەکو ڕۆژانی تری ئەشکەنجەدان چاوانمیان توند شەتەك دەکردو بە پاڵ بردمیان .. بەرەو

مەبەستە گلاوەکانی خۆیان ...؟! کاتێك چاوم کرایەوە ، لە هەمان ژوردا ، هەمان دەم و چاو و هەمان جەللادی بەعس .. هات و بە تورەییەکەوە تی ی خوڕیم ، ها (حەمە) .. بووی بە پیاو یان هەروەکو جاران ئەم سەرو ئەو سەرمان پێ ئەکەیت ؟! ئەمەی ووت و .. ((دایانە قاقای پێکەنین ؟! تەنانەت شێوەی پێکەنینەکەشیان هەر شێوە گاڵتە کردنێك بوو بە من ... پاش (١٠) چرکە کەوتنە قسەکردن دیسانەوە لەگەڵمدا .. ، بڵێ بزانین حەمە ، قسەبکە ؟! وەڵامم دانەوەو ... پێم ووتن چی بڵێم ، هیچ شتێك نازانم ، هەر ئەوەی پێم ووتون لەوە زیاتر هیچ مەسەلەیەکی تر نازانم ... ؟لەوەڵامی جەللادەکاندا پێیان ووتم :ـ هەی ..هەی ..هەی ..دیارە زەرنەقوتەیەکی وەك تۆ پێمان ڕادەبوێرێ ..؟ هەر ئێستا بە چاوی خۆت دەیبینی ؟! هەر کەس هاتبێتە ئێرە کردوومانە بە پیاو ئادەی ناوی برادەرەکانت بڵێ ، هەرچەندە ئێمەناوەکانیان دەزانین ؟! بەڵام بزانین تۆ تاچ ڕادەیەك ڕاستمان لەگەڵدا دەکەیت :؟! وانەزانی کە ئێمە لە گوێی گادا خەوتوین و هیچ زانیاریەکمان نی یەو نازانین و ئاگامان لەو چڕوچاوانەی وەکو تۆنی یە ؟! باوەڕم پێ بکەن هەر ئەوەی کە گووتومە لەوە زیاتر نازانم و ئەگەر باوەڕیشم پێ ناکەن ، ئەوا دەسەڵاتم نی یە ؟!.. باشە حەمە (لەگەڵ پێکەنینێکی زۆر ناقۆڵاو ناحەزانە ، دەستی برد بۆ چەکمەجەی مێزەکەی بەردەمی خۆی) ؟ کاغەزێکی سپی لە پەڕاوێکدا بوو دەرهێناو پێی ووتم :ـ ئادەی ئا لەم پەڕەواداو لە یەکێك لە کاغەزەکانی ناوی دا ئەو کاغەزەمان بۆ ئیمزا بکە ؟!!

منیش ووتم :ـ پەڕاوو کاغەزی سپی ؟! باشە بۆچی ئیمزای بکەم ... ؟! نا... نا..ناتوانم ئیمزای بکەم !؟ جەللادەکەش هەر سوور بوو لەسەر ئەوەی هەر دەبێ ئیمزای بکەم ، پێی ڕاگەیاندم تەنها بۆ ئەوەمانە ئیمزاکەی خۆت لەگەڵ ئەونامانەی کە گیراون و ئیمزای تۆی لەسەرە یان نە تاوەکو بەراوردێکیان بکەین !... ئەگەر بڕوا دەکەن ئەنامەم نووسیوەو نە ئیمزاشم هەیە !!

ەللادەکەی زیندان بە تورەییەکەوە بەردی ئـەباران :ـ بـە شـێوەیەکی زۆر شرین پێی ووتم (هەر دەبێ ئیمزای بکەیت و درێژەی پێ مەدەو ئینکاری گەڵ ئێمەدا ئەتوانی بکەی ؟ پاش چەندو چونێکی زۆر هەوڵم دا خۆم ڕاگرم هەوڵەکەیان لەبار بەرم بەڵام کەوتنە سوکایەتی پێ کردنم و ئەوەی دەیـان ووت بتکردایـە بە دەمـی سـەگەوە بۆنـی پێـوە نـەدەکرد .. جنێـو پێـدان و ـەی ناشرین وەلە هیچ قاموسێکی دنیادا نەگوێم لێ یبوو نە بیستبووشم ؟! ەڵام بـاش بـوو ئەمجارەشـیان وازیـان لێ هێنـام و سـەرکەوتوو بـووم .. ەیانتوانی سوودم لێ وەربگرن ....پاش ئەمە ووتـی ئادەی ئەم قوڕم سـاغە رنەوە بۆ جێگای خۆی ... چاویان بەستم و بردمیان ... بە هۆی پێپلیکانەی درمەکاندا هەستم کرد دەم بەنەوە بۆ ژێر زەمینەکە .

و کات چاویان کرمەوە .. بەڵام ژێر زەمینـی چـی .. بۆنێکی وای لێ دەهـات ورد واتەنی :ـ (سەرداری بێ سەر دەکرد) .

ستەوخۆ ووتیان خۆت ڕووت بکەرەوە ، تەنها دەرپـێ کورتەکەم لـە پـێ دا ابوو ! بە زۆر ئەوەشیان پێ داکەنم ..! کەمێك بردمیانە ئەو لاوە سەیرم کرد . بزمار ڕێژە دایان ناوە بۆ ئەشکەنجەدان !

، زۆر لەسەر دەم منیان پاڵ خست ،هەموو لەشم کەوتە سەر نووکی بزمارو ڕ بە دەمـی خـۆی چی بزمارە بوو دەچوو بەلـەشمدا ؟! بـەڵێ لاشـەم بوو بـە ۆراکی بزمارو شتێکی زۆر قورسیان لەسەر پشتم داناو بە جێیان هێشتم ؟! ، تاو ئازارێکی زۆر بورامەوەو لە هۆش خۆم چووم و بێ ئاگا بووم لە خۆم .. ەم نەزانی چەند کات تێپەڕ بووە کات .(شەوە ..یان ڕۆژە) !؟ لە پڕ دەنگێکی ۆر بـەرز هـاواری کـرد (هـەی خوێـڕی) هەسـتە .. ویسـتم هەسـتم ؟ بـەڵام ەمتوانی هـێزی هەستاندنیشـم نـەبوو ، وەهـەموو لاشـەم سڕ ببوو .. کـاتێك انیم هەڵیان ساندم و ئەمجارە بە پشت داو بەسەر بزمارەکاندا ڕایان کێشـام ئاسنێکی قورسیشیان خستە سـەر سکم ، لاشـەم تـەواو خـەڵتانی خوێـن

ببــوو ، لاشــەمیان کردبـــوە خۆراکـــی بزمـــاری بەعســـی عـــەرەبی ... ، ؟
ئەمجارەشیان بێ هۆش کەوتم و بورامەوە !
کاتێك هۆشم هاتەوە ! لە ناو بزمارەکاندا نەمابووم ، لە جێگایەکی تردا فڕێ درابووم ، بەڵێ ئازارم زۆر زۆر بوو ..! لاشەم هاواری دەکردوو وام دەزانــی نووکی بزمارەکان هەر لە ناو لاشەمدا ماوە ... لە پڕ دوو جەللادی بەعس ، بەد خوو خۆیان کرد بە ژووردا و بانگیان کردم ، نەمتوانی وەڵامیان بدەمەوە .. هەر کەسێکی تر بەو چەشنە منی ببینایە زیپەی دەکرد .. ئەمجارەش بانگیان کردم و چاویان بەستمەوەو بە ڕاکێشان بۆ جێگایەکی تر قەرەباڵغ و چاویان کردمەوە !؟ ئەم دەزانی ئەو شوێنە قەرەباڵغە کوێیە !! پاش ماوەیەکی زۆر هەستم کرد کە ناو زیندانەکەیە ، ئیتر وورده وورده بەرچاوم ڕووناك دەبوو ، ئەو کات زیندانی‌یەکانم ناسیەوە ئەو برادەرە زیندانی‌یانە دەهاتنە پێش و کەمێك تەماشای جەستەیان دەکردم و ، هەندێکیشیان هەمان پرسیاریان لێ دەکردم ؟
هەمان پرسیاریان دووبارە دەکردەوە لێم ...
*لە دوێنێ شەوەوە ونیت ؟!لە کوێ بوویت ، حاڵت چۆنە ؟!
-منیش توانای وەڵام دانەوەم نەبوو ، بەڵام بە ناسین هەموویانم دەناسیەوە ((کاك عبدول ڕەحمان) هاتو لەلام نزیك بووەوە و ووتی :- بۆ خۆت پشووبدەو وەڵامی کەسیش نەدەیتەوە ، ئازارت زۆرە دەزانم ، لە ڕاستی‌دا منیش ژیانم لا تاڵ بوو .. پاش دوو سێ کات ژمێری تر دووبارە کاك (عبدول ڕەحمان) لێی پرسیم :- حاڵت چۆنە ؟! وەڵامم دایەوەو .. پێم ووت ئەوەیە کە دەم بینی ؟! باشە ئەمجارەش ڕزگارت بوو لە کوشتن !((من لە دڵی خۆمدا ووتم نەماوە)) چونکە دوو ڕۆژە بردوویانیت ... ئیتر بە هیوای مانت نەمابووم کە جارێکی تر بتبینمەوە !؟.. هەر باشە هەرئەوەش چاوەڕوان دەکرێ لەم فاشیستانەی

ڕژێمی جەللادی عێراق : کاك عبدول ڕەحمانی هاوڕێی زیندانی لێی پرسیم ووتی خۆ هیچیان پێ نەدرکانی ؟

منیش پێم ووت لەوبارەیەوە لەمن مەترسە ... ؟! تەنها جەستەم زۆر ئازار دراوەو برینم زۆرە لەشم دەڵێی جنراوە شتێك بڵێم لەوانەیە بڕوا نەکەیت ؟! کە بە چ شێوازێکی دڕندانە ئەشکەنجەیان داوم لەگەڵ ئەوەشدا باشم ئەوە نەبێ دەنا باری دەروونیم زۆر وورە بەرزترەو نەیانتوانی کە هیچ سوودێکم لێ وەربگرن ... لەوە باش دڵنیابە لەسەر ئامۆژگاریەکانی بەڕێزت و باوەڕوو وورەی بەرزی خۆم ، توانیم بەرگەی هەموو شێوە ئەشکەنجەدانەکانی ڕژێمی فاشی بکەم نەشتوانن تۆزقاڵێك ئەشکەنجەی ئەم جەللادانە کار لە بیرو باوەڕم بکات ، لە لایەکی ترەوە خۆ مرۆڤ هەروەك بەڕێزیشتان باوەڕتان وایە ، یەك جار دەمرێت و هەموو مرۆڤێکیش دەبێ بمرێ ، کەواتە بۆ بەسەربەرزیەوە ڕێگای مردن هەڵنەبژێرم بە پیرۆزی بۆ خاك و نەتەوەکەم بێت ...؟

لەوەتەی لێرەم ، ڕۆژی سێ جار زیاتر ، دەمرم و زیندوو دەبمەوە ..!؟

مرۆڤ هەندێك جار بیر لە هەندێك شت دەکاتەوە ، تەنها بۆ قازانج و گیرفانی خۆی لەسەر حسابی ڕۆڵەکانی نەتەوەکەی ، بەڵام ئەوەتەی لە زیندانم دەڵێم ژیان چییە ؟!

بۆ چ دەبێ بژین ، ژیانێك کە سەراپای چەوسانەوەو زووڵم و زۆرداری بێت ...!؟

ئایا دەبێ ئێمە چی بێ وا بەم چەشنە دەمانچەو سێننەوە و نایەڵن لەسەر خاك و ئاوو نیشتمانی کوردستنانەکەمان وەك گەلانی تر کەبەچارەکی ئێمە نەخەباتیان کردوە نەپانتایی خاکەکەیان هێندەی ئێمە فراوان و پڕپیتە و بە نرخە ؟! باشە ئێمەش خۆ مرۆڤین بۆ جیاوازیمان لەگەڵدا بکرێ وەك عەرەب و تورك و فارس ، بۆ دەبێ جیاوازی هەبێ ؟

گەر بە دیانەت بێت خۆ ئێمەش موسوڵمانین ، گەر بە زمانی ڕەسەنی نەتەوایەتی بێت ، ئێمەش خاوەنی مێژووی کۆنی خۆمانین و زمانی زگماکی زێدی باب و باپیرانیشمان هەر کوردەی بووە ؟

ئەی ئیتر ئایا جیاوازیمان چی‌یە ؟! ئایا ئەوانەی کە جەللادن و گەلێکی وەکو کورد دەچەوسێننەوە ، ئایا ئەوان خواوەند باشتر لە ئێمە دروستی کردوون ؟! ئەی بیر لەوە ناکەنەوە کە خواوەند هەموو مرۆڤێکی وەك یەك دروست کردووە ؟! ئێ باشە خۆمن خۆمم دروست نەکردووە ؟! ئەبێ گوناهی منێکی کورد و ئەوانی تر کە لە زیندان دان تەنها ئەوە بێ کە کوردین و بە کوردی زمانمان پژاوە چی بێت ؟!

یان دەبێ چاکەی ئەوان چی بێت کەبە عەرەب دروست بوون ؟! تۆ بڵێی خوا ئێمەی دروست کردبێ بۆ ئەوەی ئەم ڕەگەز پەرست و فاشیانەی بەعس ئازار و ئەشکەنجەمان بدەن ؟! ئەگەر واش بێت ، ئەی بۆ ئاژەڵ کە سەر ئەبڕی ، چەقۆی تیژی بۆ بە کار دەهێنرێت ؟! مەگەر بۆ ئەوەنی‌یە کە ئازاری کەمتر بێت .. ؟! بەڵام ئەمانە ، نرخی ئاژەڵیشمان بۆ دانانێن و بگرە بە شتێکی زۆر پیس و وەك قەرزیان بەلامانەوە بێت یان باوکیانمان کوشتبێت ، بۆیە ئاوا بە ئازارەوە دەیانەوێ نەمان هێڵن ؟! .

کێ بڵاوکراوەکانتان بۆ دەهێنێ ؟! چەند کەستان لە ناو شاری کەرکوك دا کوشتوە ؟! چەندجار پۆلێ پێشمەرگەت لە ماڵی خۆت دا شاردوەتەوە ؟! بەرپرسیەکەتان لە شاری کەرکوك دا کێ‌یە ؟!...

یەکەیەکە بەبێ پێچ و پەنا وەڵاممان بدەرەوە ... گەر ڕاست کەی لە گەڵماندا ئەوا هەر ئێستا ئازادت دەکەین و بچۆرەوە بۆ ماڵی خۆت ؟! وە ئەگەر درۆش بکەیت لەگەڵمان و ئەو ڕاستی‌یانەمان پێ نەڵێیت ، ئەوا ئەوەی کە پێمان

وتيت ، هەر ئەوەيە ؟! وەحەز دەكەم باش بزانی چەندين زانياريمان ئ‌يە بە بەلگەوە ، بەلام دەمانەوێ بزانين تۆ ئەو ڕاستی‌یانەمان پێ دەڵێ‌ی كە ئێمە دەیزانين ؟! چونكە ئەو هەڤالانەی كە پێكەوە كارتان كردووە ! هەموويان گيراون و هەموو زانياری‌يەكيان داوينەتێ كە دانيان ناوە بەو كارانەدا ، كە ئەنجامتان داون ، وە لە سەر تۆش هەرچی ڕاستی‌يەك هەبێ ، هەڤالەكانی خۆت دانيان پێدا ناوەو گەواهيشيان لەسەر تۆ داوە ، خۆ ئەگەر ڕاستمان لەگەڵ نەكەی و درۆ بكەيت ئەوا زۆر ئاسايی ئەو برادەرانەی خۆت دێنين و بەرەو ڕووتان دەكەينەوە ؟! ئيدی باش تێ بگە ، دوا یئەم لێكۆڵينەوەيە هيچ شتێك دادت نادا .. ئەگەر سەلامەتی خۆت و ماڵ و منداڵەكەت دەوێ خۆت مەبە بە هۆكارێكی خراپ كە شێوازێكی ترت لەگەڵ دا بە كار بهێنين

*ئادەی خێرا وەلامی ئەو پرسيارانەمان بدەرەوە ...؟!

ئێمەش واگوێت بۆ ڕادەگرين و دەینوسين .؟!

بەڵێ كەوتمە دەريای پڕ لە خەم و پەژارەوە ..!

...(مەحەمەد موراد) ((نازانم ڕای تۆ چی‌يە ؟! نازانم چۆن خۆت دەرباز دەكەيت ، ئيتر هيچی تر نەماوەتەوە ..؟ دەك گيانت دەربچێ ،ئەوە دەڵێی دەترسی ..! ئادەی پێم ناڵێی ژيان چی‌يە ؟! پاش ئەو هەموو سوكايەتی و ئەشكەنجەدانە ئەم بيرانە دەكەيتەوە ؟!

ئای ، خۆ وەك بڵێی دڕندەيی و كردەوە نامرۆڤانەكانی ئەو تاقمە خوێن ڕێژ و داگيركەرەت لە بير چوبێتەوە ؟!

چۆن دەبێ بۆ تەنيا ساتێكی كورت خايەنيش بێت ، لەبەردەم جەللادەكاندا وا لە خۆت بكەيت ، كە شێوەو ڕوخسارت بێ ئيرادەيی پێوە ديار بێ و ڕاڕايی بنوێنی ، ڕاڕايەك لە كردەوەی شۆڕشگێڕی ەو خەبات و تێكۆشان بۆسەر بڵندی نەتەوە بێ دەستەكەمان ، ئەی لەبيرت چوو كە ئەم ڕژێمەو سەرانی گەورەترين كەنزيان دەست دەكەوێ‌و بە قەد بالای خۆت پارە دەدەن

، تەنها شۆڕشگێڕێکی کورد بە شێوەیەکی وا ببینن کە چۆك دەدات بەرامبەر خواستە گڵاوەکانی خۆیان ؟!

هاوڕێی زیندانیم ، کەی ئەمانە مرۆڤ بوون ؟! تاوەکو کەسانی کورد پەروەرو خۆڕاگر وورەی نەمێنێ و تەسلیم بەو جۆرە کەسانە بێت کە هیچ بەهایەکی مرۆڤایەتیان نی یە کەهەموو کردەوەیەکی دژ بە مرۆڤ و مرۆڤایەتی بۆ خۆیان و دەستەو تاقمە خۆێن ڕێژەکەی خۆیان بە ڕەوا بزانن ، بەلأم بۆ نەتەوەیەکی وەك کورد ، سادەترین مافیان پێ ڕەوا نەبینن ؟! ئادەی پێم نالێی کەی ڕەفتارێکی ساتە وەختیش چی یە بۆ بڕوا بوونیان بە بوونی مرۆڤ و مرۆڤایەتی لەوەتەی هاتوونەتە سەر کورسی دەسەلأت بینیوە بە پێچەوانەوە لە پێنا مانەوەی خۆیاندا تەڕو ووشکیان سووتاندووەو ، بەوە شەوە نەوەستاون ، هەر دەم لە هەوڵی شەڕەنگێزیدا بوون بۆ سەرکوت کردنی بزوتنەوەی ڕزگاری نیشتمانی چ لە کوردستان دا و لە سەرانسەری عێراق دا نەگرتبێتە بەر ؟ خۆ ئەگەر ژنەکەم و خوشکەکانیشم لەبەرچاوی خۆم (.........) لێ بکەن چارەم چی یە ؟! چون دەزانم ئەم ڕژێمە لە بنیادی شۆڤێنیتی دا لێدانی هەموو بزوتنەوەیەکی شۆڕشگێڕی بە شێوەیەکی وەحشی یانە مامەڵەی لەگەڵیاندا کردووەو دام دەزگای داپڵۆسینەکانیشی ، گەواهی ماهیەتی ئەم ڕژێمە دەسەلمێنێ ..وە دەبێ هەرچی کردەوەیەکی وەحشی گەریانە هەیەلە لامان چاوەڕوان کراو بێت ..((خوشك و خێزانیشم وەك هەموو خوشك و خێزانێکی هەموو کورد پەروەرێکی شۆوڕشگێڕ دەبینم)).

کەی ئێمە خاوەنی شەرەفی خۆمانێ لە ژێر چەپۆکی درندەترین ڕژێم لە جیهان دا ، کە ڕژێمی بەعسی فاشی یە ؟! وەتا ئەم ڕژێمە بمێنێ و دەزگا داپڵۆسێنەرەکانی و سیخوڕەکانی هەمیشە ترسنۆکترین چەکی نامەردانەیان پێ یە ، بەرامبەر کەسانێك کە ئیرادەی نەتەوەیی یان بۆتە میتۆدێکی

ۆڕشگێڕی درێژەیان بە سەخترین خەبات و گیانبازی خۆیان دەدەن ، هەر
ۆیە سەرانی ئەم ڕژێمەو جەللادەکانی باش لەو ڕاستی‌یە بەڵگە نەویستە تێ
ەیشتوون کە هەر کوردێکی بە بیروباوەڕگەر لە ژێر سەخترین گوشاری
بەستەیی و دەروونی‌دا بێت ، دەزانن کە بەقەد تاڵە مویەك سوودیان لێ
ەرناگرن ، چونکە ناتوانن (پاکانە)بکەن لەسەر بیروباوەڕێك ، کە بۆ ڕزگاری
سەربەخۆیی کوردستانە .. ئیدی چۆن ئەم ڕژێمە لە بێ دەستەڵاتی خۆیدا
پەنا بۆ شەرەف و کەرامەتی خۆشك و خێزانەکانمان نابەن ؟! بۆیە ، ئەم
ڕاستی‌یانەم پێ ووتی :ـ لە ڕۆژانی تری زیندانی خۆڕاگرتووتریەو هۆش
ێنەوەبەر خۆت و ئەوشتەی ئەوان باسیان کرد ، هەرگیز بۆ من نابێتە مایەی
سوکایەتی کردن ؟ سوکایەتی کردن لە ژێر دەستی جەللادەکانی بەعسدا ،
ئەوەیە کە من ناوی هەڤاڵەکانم بیڵێم و خۆم بفرۆشم بە ڕژێمێك کە هەر چی
بەهای ئەخلاقی هەیە تیایدا نەك هەر بوونی‌نی‌یە ، بەڵکو گاڵتەشی پێ دێت
.. چونکە خۆیان و دەسەڵاتە لەرزۆکەکەی بەعسیش هەرچی ئەخلاقێکی
مرۆڤایەتی بووە ، هەر لەسەرەتاوە ڕاست و چەپێکیان پێداناوە .. ئەوەی کە
هەمیشە پێوەی دەنازن ، بەد ڕەوشتی ئەم ڕژێمەو سەرانێتی ؟
بەڵێ ئەی هەڤاڵی نێو زیندانم ، دەزانی سووکایەتی بە لای ئێمەو خاوەن
ڕەوشتی شۆڕشگێڕی و ئازادی سەربەخۆییمان چی‌یە .. ؟! ئەوەیە کە دڵی
دوژمنی داگیرکەری پێ شاد بکەم و ناوی هەڤاڵەکانی ترم بڵێم ..!! دەی
کەواتە ئەبێ لەو حاڵەتەدا شۆڕشگێڕی من و خۆڕاگری من لە کوێ دا بێت ،
دەی سوێندە بەرزەکەت بخۆ بۆ ئەوەی لانەدەیت لەسەر ئەو ڕێبازەی کە بە
خوێن تۆمارمان کردووە .. (سوێند بە خوێنی شەهیدان ، بە پەتی سێدارەی
دوژمن ، بەئەشکەنجەی نامرۆڤانەی نێو زیندان ، بە مەمکی بڕوای کیژانی
(١٤) ساڵ بە خاکی پیرۆز بەنەتەوە سەربڵندەکەم بە شیری مەمکی دایکم
....؟!هەرچی شێوەیەکی تر بگرنەبەر تەنیا لە پێناوی ئەوەی خۆم بفرۆشم

هەرگیزاو هەرگیز مەحالە گەر هەموو جەستەم قیمەکیش بکەن سوود لە من وەربگرن .. ؟!))

جەللادەکان لە ژوری زینـدان دا پێیـان وتم :ـ نامەحەمـەد ئـەوەبۆ واقـت وڕماوە ؟ دەی ئیتر لەوە زیاتر لەسەرت ناوەستین .. دەی زووکە خۆتمان لێ مەکە بە گێلە پیاو وەڵامـان بـدەرەوە ؟! وەتـەنیا دوو ڕێگـات لەبەردەمـە .. خێراکە زوو قسەبکە و چیت کردووە پێمان بڵێ ؟... منیش جەستەم ببووە پۆڵاو بۆ سەختیش ببوە بەرزترین چیای سەرکەشی کوردستانی داگیرکراوم ، وەڵامـم دانـەوە :ـ بەڵێ من بە هیـچ شێوەیەك كەس ناناسم کە پێم دەڵێـن ناوی هەڤاڵەکانت بڵـێ وە نـە ئـەزانم کۆبوونـەوە چۆنـەو بڵاوکراوەشـم هـەر نەدیوەو کەسیش لەو کەسانەی ئێوە ئەڵێن ناناسم و بێگانەش ڕووی لە ماڵی من نەکردووە و ئێوە پێم دەڵێن :ـ چەند کەست کوشتووە ؟ بـەڵام مـن هـەتا گەیشتووەتە ئەم تەمەنەم زیانم بە پەپولەیەك چیە نەداوە ، ئیتر چ جـای پیاو کوشتن ؟! چەندین جار پێم گووتوون کـە من پیاوێکی هـەژارو کاسـبی ماڵی خۆمم ، ئەوەی ئێوەش باسی دەکەن من نیم و دوورم لەو تۆمەتانەی کە بەزۆری زۆرداری دەتانەوێ بەسەر منێکی هەژاردا بنێن !؟ ئەوەتا پێتان دەڵێم هیچ نازانم زۆریش سەیرە لام کە ئەم قسانە بۆ من دەکەن .. کاتێکم زانی .. یەکێك لە گەورە بەرپرسەکانی جەللادەکان بە توندی وەڵامی دامەوە بـەڵام چ وەڵام دانەویەك ، کەوتە قسەی سووك و بێ سەرو بەرەو هەر خۆیـان دەتوانن ئەو ووشانە بڵێن ((چونکە پێگەی ئەم ڕژێمەو سەرانی لەسەر سوکایەتی وبێ شەرەفی دانرابوو)) .

هیچ شتێکی تری بەدەستەوە نەما ، نەڕاندی ووتی:ـ بیبەنە جێگای خۆی ...! بەڵێ چاوومیان بە توندیشەتەك داو بردمیان بۆ جێگەیەکی تر ... کاتێك چاویان کردمەوە لە ژێر زەمینێکدا فڕەیان داوم بەڵام ژێر زەمین پڕ بوو لە ئاو ، تەماشای ئەم لاو ئەولای خۆمم کرد .. دووجەلاد ئەم سەرو ئەو سەریان ل

گرتبووم و ئاگر لە چارەیان دەباری ؟! هەر ئەوەندەم زانی : ڕووتیان کردمەوەو هیچیان لەبەرمدا نەهێشت و هەر دوو دەستمیان لە پشتەوە بە توندی بەستەوەو فڕێیان دامە ناو ئاوی ژێر زەمینەکە ؟! وە دووپشیلەی گەورە .. بەڵێ دوو پشیلەی گەورەیان هێنا بۆم ((دیارە ئەم جۆرە پشیلەیانەیان لەوەو پێش لەسەر شێوەی ئەشکەنجەدانی لەم چەشنە فێر کردبوو))؟! لەبەر ساردی ئاوەکەو ئازاری هەموو جەستەم هیچ جووڵەیەکم بۆ نەدەکرا بەوشەوە ئەوەستان ئەو پشیلانەیان بەردایە گیانم ، بە چڕنوك و بە قەپ ، ((دەتووت ئەمانە پشیلە نین و لە پڵنگ دەچوون)) کەوتنە گیانم لەوکاتەدا کارەباکەیان کوژاندەوە ؟! پشیلەی بێ زمان چونکە نانی دەستی جەللادەکانیان خواردبوو ڕایان هێنابوون بۆ پەلاماردانی مرۆڤ ، بە شێوەیەك پەلاماریان دام کە ئازار و ئەشکەنجەی جەللادەکانم زۆر پێ خۆشتر بوو ... دەم دەزانی کات چەندە ، لەو ماوەیەدا هەموو گیانم بوو بە جێی چڕنوك و قەپی پشیلەکان ... لە ناو ئازارێکی زۆر .. بوورامەوەو لە هۆش خۆم چووم ..؟!

(وێنەی پشیلەکان)

هیچ هۆشم نەمابوو ... پاش ماوەیەکی زۆر کەمنیان بردبۆوە بۆ زیندانەکەی کـەتیایدا زیندانـی بـووم ، بـە چاوبەسـتراوی پـەلامارو چرنـوك و ئـازاری پشیلەکان بۆ سەر دەم و چاوو جەستەم زۆر ئازاریان دابووم بە هـەر حـاڵ ووردە ووردە .. دەهاتمەوە سەر خۆم بەڵام گوێم لەدەنگە دەنگێکی زۆر بوو وەك خەون وابوو زۆر و کەم ئـەو دەنگـە دەهاتـە گوێـم و لـە تـاو نەڕەنـەڕی جەللادەکان هاتمەوە هۆش خۆم ، پاشان زانیم کەئەمە زیندانەکەیە کە منیان هێناوەتەوە ئەوێ ... هەرچەندە هـەر وام دەزانـی پشـیلەکان هـەر خـەریکی لاشەمن کاتێك چاویان کردمەوە هەستم بە دەورو بەر دەکردو هۆش بەبەرمدا هاتەوە ، بەڵام زیندانی‌یەکان دەیان ووت :ـ (هەموویان دەورەیان داویت و بە تەمات نەمابووین ووتومانە کە لە ژێر ئەشکەنجەدانێکی زۆر سەخت دا گیانی لەدەست داوە)) بەڵام بە لێدانی دڵم ووتیانە نەخێر نەمردووەو ماوە ! هـەموو زندانی‌یـەکان دەوریـان دابـووم و ڕاوەسـتابوون بـە دیارمـەوە ، ئەوکاتـەی چاویـان کرمـەوەو هۆشیشـم هـاتبووە سـەیرم کـرد (کـاك عبـدول ڕەحمـان) لەپشت سەرمەوە دانیشتووە ..!؟

پێی ووتم :ـ کاکە مەحەمەد گیان چۆنی براکەم منیش ووتم :ـ باشم کەمێك ئاوم بۆ پەیدا بکە بەڵێ کەمێ ئاوی دامێ وەك دەم تـەڕکردنێك ! هەرچەندە زۆر تینووم بوو بەڵام کەمە ئاوێکی پێدام ... ووتم کاك عبدول ڕەحمان زۆر تینووە ! ووتی براکەم دەزانم بەڵام ئێستاکە خراپە ئاو زۆر بخۆیتەوە ، ووت بۆچی خراپە ؟ ووتی براگیان تووشی ئاوسانت دەکات و هەردوو گورچیلەت دەوەستێ بۆیە واچاك ترە کەم کەمێ ئاو بخۆیت ... !؟ پێی ووتم :ـ برسیت نی‌یە هەرچەندە برسیمە بەڵام جارێ هیچم بۆ ناخورێ باشە ئەوا سەمونەکەم بۆ داناوی ... نا ... نا ئێستا ناخۆم کەمێکی تر .. باشە بە ئارەزووی خۆت !! ئەگەر منیش نەبەن بۆ ئەشکەنجەدان ئەوا خۆم پێت ئەدەم وە ئەگەر بردمیان ئەوەتا لە ژوور سـەری خۆتـەوە بۆم داناویت و ئەوکات خۆت بیخۆ ؟! باشە

کاکە عبدول ڕەحمان ئەگەر توانیم باشە .. ئەو شەوە بەخت یاوەرم بوو چونکە کاك عبدول ڕەحمانیان نەبرد ... هەشت زیندانی تریان بردە دەرەوە بۆ ئەشکەنجەدان بەڵێ کات کەیشتە (١٠/٣٠) دەو سێ دەقەی شەو کاك عبدول ڕەحمان پێی ووتم کاکە مەحەمەد گیان ئەتوانی سەموونەکەت بخۆیت ... نابرام ئارەزوو ناکەم گیانەکەم ئەگەر ئەتوانیت بیخۆیت چاکترە ؟! بڕوات هەبێ ناتوانم دەمم بەیەکدا بدەم ... ئاخر دوو ڕۆژە نان و ئاوت نەخواردووە ، ئەو تۆزە ئاوە نەبێ ؟!

*برای بەڕێزم دەمم ناکرێتەوە ئازارێکی زۆرم هەیە هەرچی گیانم هەیە پشیلە بە چرنووك و قەپ دایان ڕزاندووە ؟!

-پشیلەی چی؟! خەون دەبینی ؟!

*نەخێر براکەم تۆسەیرێکی گیانی منت نەکردووە کاتێك سەیری کردم ئەو کاتە زانی کە حاڵم زۆر پەرێشانە ؟

-کاکە م‌حەمەد نەمزانی بەو شێوە دڕندانەیە مامەڵەیان لەگەڵتا کردووە هەر ئێستا سەموونەکەت بۆ تەڕدەکەم و تۆیش زۆر لە خۆت بکە هەندێکی لێ بخۆ با کەمێ هێزت بێتەوەبەر ئەگینا دەمری براخۆڕاگرەکەم !

*باشە باری گەورەم .. باش بوو هەندێك لەسەموونەکەم خواردوو هەندێك ئاوم خواردەوە ..کەمە کەمە کەوتمە قسەکردن ..

-کاك عبدول ڕەحمان وەك ڕۆژانی تری نێو زیندان و بە شێوازی خۆی کەوتە قسەکردن لەگەڵماو کەوتە پرسیارو ووتووێژ کردن ... خۆ هیچت نەدرکاندووە ؟!

*نەخێر بەڵام باسی ژن و خوشکانمیان لەگەڵدا کردوو ووتیان ئەگەر دان بەڕاستی‌یەکاندا نەنێیت ئەوا ئەیان هێنین و لەبەرچاووی خۆت .... ئەزانی چی دەکەین ؟!

-هیچ ترست نەبێ تاوەکو ئێستا نەیان هێناون و تەنها بۆ ئەوەیە کە بترسێنن

.. نازانم بەبێ تۆ من چیم بکردایەو کێ دڵنەوای و دڵخۆشی بدامایەتەوە تۆ هەروەك فریشتەیەك لەم دۆزەخەدا زۆر ئامۆژگاریم دەکەیت و بە فریام دەکەوی بە ڕاستی زمانی سوپاسم نازانم چۆنی هەڵبێنمەوەو هەرچی بڵێم هەر کەمە لە ڕووی دڵسۆزتان .. ؟!

-نا ..نا کاکە مەحەمەد ئەو قسانە چی‌یە دەیکەیت ئێمە برای یەکێن و ئەی ئەگەر ئێمە پشتیوان و پەناو فریا گوزاری یەکتر نەبێن ئەوا دوژمن پیلانە گڵاوەکانی دەتوانێ جێ بەجێ بکات .. بۆیە ئەوە ئەرکی سەرشانی ئێمەو هەموومانە دەبێ برابین و پشت و پەنای یەکتر بین و هیچ کەلێنێك لە نێوان ماندا نەهێڵین دەنا ڕزگارمان نابێ ؟! ئەگەر ڕزگاریشمان بێ زوو دەکەوینەوە نێو داوەوە .. هەر وەك پێم ووتیت ئێمە براین و جارێکی تر حەز ناکەم ووشەی سوپاس بەرامبەر ئەرکی سەرشانم بەمن بڵێیت و زۆر دڵگران دەبم چونکە (ئێمە برای یەکێن زمان و ڕەگەزوو کەلەپورو خاك و ئاو و نیشتمانەکەشمان هەریەکە)

*ئیتر لەو کاتەوە ووشەی سوپاسم بە کار نەدەهێنا ئەم شەو لە کاك عبدول ڕەحمانی هاوڕێم پرسی خۆ من هیچم بیرنەماوە چەند ڕۆژە چەند شەوە لێرەم.؟

-برام ئەمشەو حەوت شەوە تۆ لێرەیت

*بە دڵنیایی وایە ؟!

-بەڵێ !... ،

دواتر بە شێوازی قسەکردنەکانی کەوتە دڵدانەوەم و بەرزبوونەوەی وورەو خۆڕاگری زیاترم لەبەردەم شێوازە جۆراو جۆرەکانی جەللادەکانی بەعس دا .

کاك مەحەمەد((مرۆڤ تا لە ژیان دا بێت هەروەك چۆن تووشی خۆشی دێت هەر ئاواش ڕووبەڕووی کارەساتە تراژیدی‌یەکانی ژیان دەبێتەوە وەك ئەمڕۆ کە تووشی زیندانی فاشی‌یەکان بوینەتەوەو ئەشکەنجەو ئازار بۆتە ساتێکی قێزەون دژ بە مرۆڤایەتی لەبەرامبەر گەلێکی چەوساوەی وەك کورد ئیتر ئەمە ڕۆژگارەو تیایدا دەژین هەرچەندە ئەشکەنجەدان و هەڵواسین و داپڵۆسین بۆتە خۆراکی هەمیشەیی جەستەمان بەڵام ڕۆژێك دەبێ ئازاد بکرێین و بکەوینە ژیانێك کە خۆمان چارەنووسی ئایندەی ئەم نەتەوەیەمان دیاری بکەین .

ئەی هاوڕێم چەند خۆشە پاش ئەو هەموو ئازارو ئەشکەنجەدانە بە خۆڕاگری و سەربەرزی بمێنینەوەو پاش ئەوەی ئازاد دەکرێین هەموو هەڤاڵەکانت سەردانت دەکەن و دێنە دیەنیت و پێت پێ لەوە بە بەها ترە کاتی ئازادبوونت دەنگت دلێرو سەربڵندو سەرفرازیت کە لەبەردەم ئەشکەنجەی درندانەی فاشی‌یەکانی بەعس دا جوامێرانە خۆت ڕاگرتوەو هیچ زانیاریەکت نەدرکاندووەو بۆ دوژمن و بەڵێنی شۆڕشگێڕیت نەشکاندووە ئەمە ئەو پەڕی مایەی خۆش بەختی و تاجە گوڵینەی ڕێگای‌سەختی تێکۆشانت کردۆتە سەر چونکە ئەمە ئەو بڕوا بەهێزەیە کەلە سەری دەڕۆیت لە ژیانی تێکۆشان و خەباتی بەردەوام دا نەك هەر نەتوانرا ناوی هەڤاڵانت بدەیتە دوژمن بەڵکو بە ئیرادەیی نەتەوەیی خۆت دوژمنت سەرسام کردووە کەڕۆژانی زیندانی خۆڕاگریت ڕۆژێك دەبێ نەوەکانی ئێستاو داهاتوومان سوود و کەڵکی شۆڕشگێڕی لێ وەربگرن چونکە ژیانی زیندان بۆت دەبێتە وانەیەکی زیندوو کە خۆی لە خۆیدا (پەرتووکی ژیانە) ... ؟! وە ئەوەندەی تر بڕواو متمانە بە خۆت دەکەیت و دۆست و برادەرو هاوڕێکانیشت بڕوایەکی پتەویان پێت دەبێت و بە مرۆڤێکی خۆنەویست و خاوەن بڕواو ئیرادەیەکی بە هێز ناوت دەبێتە سەر وێردی زمانیان ... !

ڕەنگ بێ بە لای خۆتەوە ئەمە تەنها بە ئەشکەنجەو ئازاردانێکی بزانی بەڵام ئەمە خۆڕاگری و بەرخۆدانتە کە گەورەترین سەرکەوتن و شۆڕشگێڕی‌یە گەورەترین سەرمایەیە بۆ نەتەوەکەت هەر وەك پەندێکی ئینگلیزی دەڵێ ((ئازادی دەسەنرێت ، نادرێت)) وە هەر لە مێژەوە پێشینانیشمان ووتویانە :
((ئەوەی تاڵاوی ژەهر نەنۆشێ نازانێ ژەهر چی‌یە)) !
ئەوەی تاڵاوی ئەم ئەشکەنجەو قەسابخانەی جەللادەکانی ڕژێم نەزانێ و نەیچەشتبێ نازانێ ئازاری ئەشکەنجەدان چی‌یە ؟! وە هەر مرۆڤێکی خاوەن بیرو باوەڕی بەرزی ئازادی نەتەوەکەی بێ و قاڵبوونی کوانووی جۆش دانی خەبات و تێکۆشان و کاری ڕامیاری بێت هەر گیزاو هەرگیز دوژمنی داگیرکەر ناتوانێ تۆزقاڵێ کار بکاتە سەر وورەو تواناو خۆڕاگری ئەو مرۆڤە شۆڕشگێڕو بە هەڵوێستە .
چونکە بیرو باوەڕی ئەو مرۆڤە پاکترو بەرزترو بە هێز ترە لە ئەشکەنجەو تۆقاندنی دووژمنی داگیرکەری خوێن ڕێژ هەربۆیە ئیرادەی نەتەوەبی بۆ هەموو مرۆڤێکی شۆڕشگێڕو ئازادی خواز دەبێتە ئەو فاکتەرە ئیجابیە کە بە مێشك بیر بکاتەوەو نەخشەش بۆ دوا ڕۆژی خۆی و ڕێکخراو نەتەوەکەشی دابڕێژێ کە ئەمە زۆر زۆر بە هێزترە لە ئەشکەنجەو ئازاری جەللادەکان چونکە لەو سەرچاوەیەوە هەڵقوڵاوە .. ؟! (من ئەوە دوو مانگە لێرە زیندانیم جگە لە هەڵواسین و ئەشکەنجەدانی جەستەیم هەرچی سووکایەتیەك بە شێوازی نامرۆڤانەی خۆیان درێغی‌یان لە تەکم دا نەکردووە هەرچەندە هەندێکی کەمم بۆ باس کردی لەسەر شێوازی ئەشکەنجەدانم بەڵام ئەشکەنجەدانێکی هێندە دڕەقانەیان لەگەڵمدا کردووە ئەگەر بە خەونیش ئەو مامەڵەم نامرۆڤانەم ببینایە ڕەنگ بوو تووشی نەخۆشی دەروونی و عەقڵی ببومایە ..

لەو ماوەی دوو مانگەدا کە هەر ڕۆژێکی بە مانگێك لێم نەدەڕۆیشت لەگەڵ ئەوەشدا نەك هەر نەیانتوانی تەنیا ووشەیەکم لێ دەربهێنن بەڵکو بە هۆی خۆڕاگری خۆم و بڕوا بوونم بە چارەنووسی سیاسی نەتەوەکەم من سەرجەم جەللادەکانم تووشی نەخۆشی دەروونی کردبوو کە بە سووکترین و دڕندەترین وەحشی خۆیان ببیننەوە کە لە هەموو بەهایەکی ئەخلاقی و پەیامی مرۆڤایەتی سەدان و هەزاران جار پاك نەبنەوەو نەتوانن لە خانەی مرۆڤایەتی‌دا جێگایان بێتەوەو لە نێو سەرەنوێلکی زبلێ خانەی مێژووی مرۆڤایەتی‌دا پەڵەیەکی ڕەشی پڕ لە تاوان کاریان بە تەوێلی ناوچەوانیانەوە بێت .

لەگەڵ ئەم خۆڕاگریەش دا زۆر کەسیشم بینی کە پێش زیندانی کردنیان وا خۆیان نیشان ئەدا کە لەو پەڕی لوتکەی شۆڕشگێڕێتی‌دا قاڵ بوبێتن وگەر ڕۆژێك کەسێکیان زیندانی بکرێت ئەوا بەو پەڕی بڕواو باوەڕێکی نەگۆڕەوە بە هیچ شێوەیەك دوژمن نەتوانێ سوودیان لێ وەربگرێ .. بەڵام بە پێچەوانەوەی ئەوبیردۆزە شۆڕشگێڕی‌یەیان نەك دوومانگ لە ژێر ئەشکەنجە و هەڵواسین دا دان بە هەموو ئەو کاررانەدا بنێن کە کردوویانە بەڵکو هەر لەیەکەم شەوی ئەشکەنجەدانیاندا نەیانتوانی خۆڕاگرێتی خۆیان لەبەردەم دوژمنی سەرسەختی نەتەوەکەماندا بسەلمێنن بەڵکو تەنیا لە پێناوی مانەوەی خۆیانداو بەرگە نەگرتنیان دانیان ناوە بە هەموو کارێکی نهێنی زۆر جاریش لەبەر ئەوەی جەستەیان نەکەوێتە بەر ئەشکەنجەو لێدان و هەڵواسین ناوی خەڵکانێکی بێ ئاگاو هەژاریان داوە دوای لێکۆڵینەوەی بەدناوی جەللادەکان هەموو ئەو کەسانەیان دەستگیر کرد وە هەرچی سوکایەتیەك لەلایەن جلادەکانەوە بۆ ئەوکەسانەی (اعترافیان) کردبوو یەکەم پاداشتی دوژمن بەرامبەر ئەو جۆرە کەسە ئینتهازیانە ڕوو بەڕوو بوونەوەیان بوو بۆ بەردەم پەتی سێدارەو بۆ دواجار دەخنکان بەڵام لە سێدارەدانی ئەم جۆرە

کەسانە نەك هەر گەل ونەتەوەکەمان شانازیان پێوە ناکات بەڵکو بە کەسانێکی خۆفرۆش و دژ بە ڕەوتی شۆڕشگێڕانەی نەتەوەکەمانیان لەقەڵەم دەدا ..کە بە خۆیانەوە چەندین کەسی بێ ئاگا لە کاری (ڕێکخراوەیی)یشیان لەگەڵ خۆیاندا بەرەو پەتی سێدارە ڕاپێچ دەکرد ئیدی ئەوسا لە جاران زیاتر خۆڕاگرو ڕقی پیرۆزم ئەستوورتردەبوو کە نەك هەر ووشەیەك چی‌یە نەیڵێم بەڵکوو پەتی سێدارەو ئەشکەنجەدانم لاببوە کارێکی ئاسان کە دوژمن بە ترسنۆکترین ڕژێم هانای بۆ شێوازی جۆراوجۆری ئەشکەنجەدان بە ڕێوە دەبرد ...

بەڵێ .. هەر بڕوا بەهێزەی خۆم بوو کە هەرگیز لە ئەشکەنجەدانی پەتی سێدارەی دوژمن بە سەربەرزی‌یەوە بمێننەوە .. ؟!

جا لەسەر ڕۆشنای ئەو دوومانگەی زیندانی زیاتر چەندین وانەی نوێی شۆڕشگێڕێتی فێربم و لەسەر جەستەی خۆم تاقی بکەمەوە مرۆڤ هەر کاتێك هەستی بە ئازارو چەوسانەوەی نەتەوەکەی کردوو ڕێگەی بەرخودانی شۆڕشگێڕانە گرتەبەر ئەوا پێویستی بەورەی پۆلایین دەبێ‌و دەشبێ لە هەموو هەل و مەرجێکی دژوارو سەخت دا بەرامبەر دوژمن پشوو درێژ بێت چونکە ئەم مرۆڤە شۆڕشگێڕانە هەر گیز ناتوانن لە کاتێك دا هەست بە ئازارو ژانی نەتەوەکەی بکات بە ژێر دەستەیی لە نێو زیندان دا مانەوەی خۆی تەنها لاگرنگ بێت چونکە مرۆڤی خاوەن هەڵوێست و نیشتمان پەروەر ژیانی ژێر دەستەیی دوژمنی لەلا مردنە بۆیە بیرو باوەڕی کورد پەروەرانەی ڕاستەقینەی ڕێگەی پێ نادات کە ژیانی سەرشۆڕی پەسەند بکات منیش لەم وتووێژەدا ووتم :ـ بەڵێ پێویستە هەموو یەکێك لە ئێمەی کورد بەو جۆرە بڕوانینە ژیانی سیاسی و خۆڕاگریشمان لە چیا سەرکەشەکانی کوردستان پتەو تر بێت ، پێت وانی‌یە ئەو مرۆڤە سەربەخۆ خوازانەی نەتەوەکەمان بەم وورە بەرزە نیشتمانی‌یە بیر بکەنەوە ئەوا خۆری سەرفرازی یەك جارەکی بۆ

ئەم نەتەوە سەربڵندەمان هەڵدێت و ئەم نەتەوە چەوساوەو بن دەستەشمان بۆ هەمیشە ڕزگار دەبێت لە ژێر چەپۆکی دوژمنکارانەی ڕژێمی بەعسی عەرەبی لە عێراق دا گەر بیر لە مانەوەی ژێر دەستەیی بکەینەوە ئەوا تاوان نی یە جەستەمان خۆراکی خاك و نیشتمانی کوردستانە داگیر کراوەکەمان نەبێ ...!
بەم شێوازی بیر کردنەویەش کە پێویستە لەسەر ئەرزی واقع بیسەلمێنین ئیدی ئەو کات بۆ نەتەوە بن دەست و داگیر کراوەکەمان بۆ کەس و کارو هەڤاڵان و خەڵکی چەوساوەی کورد ئەوانەی لە پەتی سێدارەی دوژمن بە هێزتر و بەرزتر بوون دەبنە سیمبوڵی ئازادیو ڕزگاری گەل و نەتەوەکەمان و هەمیشە بە نەمری و سەربەرزی دەمێننەوە ..؟ بەڵام مرۆڤی خۆ فرۆش و نەتەوە فرۆش جێگای نەفرەت و ڕسواکردن و ئابرو بردنە لە ناو بزوتنەوەی ڕزگاری خوازی کوردستان و تەواوی کۆمەڵانی خەڵکی نیشتمان پەروەرو دڵسۆزی گەلەکەمان و تەنانەت ئاوو هەوای ئەم نیشتمانە داگیر کراوەیەی دابەش کراوەی کوردستان پێی حەرامەو وەك چڵکاو خۆرو خۆفرۆش و حەرام زادە سەیری دەکرێ جا (کاك عبدول ڕەحمانی) هاوڕێ بە هەڵوێستی زیندانیم :ـ کە مردنیش ئەرکێك بێت بە سەر هەمو کەسێکدا ئیدی بۆ بەسەر شۆڕی بمرێ و بۆ سەربەرز و نەمر نەبێت کە بۆ هەتا هەتایی ناوی هەڵوێست و جوامێری و خۆڕاگری نەبێتە وانەیەکی هەمیشە زیندوو لە ویژدانی هەموو کورد پەروەرێکداو ببێتە پێشەنگی خەبات و تێکۆشان و بڵێسەی شۆڕشی گەلەکەمان بە جۆشتر بکات وە ئەو پەیمان خۆشەویستی خاك و نەتەوەی کە دابووی بە کوردو کوردستان نەسڵەمینەوە ...ووشەی ناپاك ناخەمە سەر لاشەی جوان و پیرۆزم هەر بۆیە لاشەم پیرۆزە چونکە لە پێناوی دژ بە بەرژەوەندی یە ڕەشەکانی دوژمن درێغی نەکردووە بەڵکو لە پێناو بەرژەوەندی خاك و نەتەوەکەمدایە دڵنیاشم (ئازادکردنی خاك و نەتەوەکەم) مەرگی هەزارانی وەك مەحەمەد موراد و هەڤاڵانی لە وێنەی ئەوی گەرەکە بۆ

بێ پەروا گیانم خەڵاتە ... وە پەیمانم سۆز و هەڵوێستی نەبەردی دووپات دەکەمەوە کە بە خوێنی پاکی شەهیدانی ڕێگای ئازادیو ڕزگاری و نەتەوەکەم ئەبێ خۆڕاگری بکەمە پیشەی خۆم تا دوا هەناسەش بەردەوام بم لە خەبات و شۆڕش لە پێناوی ئازادی و سەربەرزی نەتەوەکەمدا بم بێ نوچ دان هیچ کات مل کەچی فەرمانی (دوژمنی داگیر کەر نەبم) تەنانەت شیری دایکم حەرام بێ ئەگەر خۆڕاگر نەبم بە خەم پەژارەو ئاواتی دوا ڕۆژو هیوای کوردستانێکی سەربەرزوو ئازاد نەبم ؟! کەوتنە ڕۆژی دوای و هەر چۆنێ بوو بە پێی کاتەکە .. بەڵێ وەك هەموو ڕۆژانی تری نێو زیندان سەمونێکی ڕەق و یەك تەماتەیان لەگەڵ کەرتێ خەیار ژەمەکانی خواردنمان بوو ... لەشم وەك خۆشە بوبێت و کەمتر هەستم بە ئازارو ئەشکەنجە دەکرد چونکە ڕا هاتبووم ...

کات نزیك بوەوە لە (٩)ی شەو هەموو لە چاوەڕوانی ئەوەدا بووین کە ئێستا نا .. نا ئێستا خۆیان دەکەنەوە بە ژووردا و ناو دەخوێننەوە بۆ ئەشکەنجەدان هێندەمان نەزانی هەستکردنەکەم ڕاست دەرچوو بەڵێ خۆیان کرد بە ژووردا و جەللادێکی سەرو سیما ڕەش و کەللە زلێکی ناشرین بە چاوی‌دا هەستت دەکرد قینی لێ دەبارێ یەکسەر یەکەم کەس ناوی منی خوێندەوە ئەگەر ئەوە بەختی ڕزگارکردنم بوایە هەر گیز بۆ دەرنەدەچوو چاویان بەستمەوەو لە پشتەوە هەردوو دەستیان شەتەك کردم و بردمیان بۆ ژووری ئەشکەنجەدان لە ژوورەکەدا چاویان کردمەوە چی ببینم ڕووداوێکی سەیرو چاوەڕوان نەکراوم بینی !؟.. ڕوانیم وەك کوشتارگە هەر وەك چۆن لاکی مەڕو ماڵاتی سەربڕاو دەکەن بە پەتی قەنارەکانیا بینیم پێنج کەسیان گرتبوو کە تەمەنیان زۆر بچووك بوو لە نێوان (١٢-١٤)ساڵان دەبوون ؟! بەڵێ هاوارو نوزەی ئەو منداڵانە دنیای کاس کردبوو دڵی دوژمنی باوك کوژە بۆیان دەبوو بە کەباب وەك دەڵێن ؟! بەڵام خۆ خوانەکات ئەم جەللادانە بۆ

چرکەیەك چی‌یە بیر لەبەزەی بکەنەوە بەڵکو زیاتر ڕقیان ئەستورتر دەبوو کە تەنانەت منالانیشمان بە تەواوی بنەبڕ بکەن هەر بۆیە بەم شێوە وەحشی گەریە کەوتوونەتە وێزەی منالّ و پیرو لاوی کورد ئەو منالّە بچووکە دوو پشیلەیان تێ بەردابوون هاواریان تەختی سەروەری دەهاژاند بڕوا بکەن چاو زۆر زالّمە گەر بتوانێ دیمەنی ئاوا جەرگ بڕ سەیر بکات ؟! ئاه .. کە دیمەنێکی زۆر ناخۆش و دڵتەزێن بوو ، مرۆڤ گەر خۆی لەو جۆرە ئەشکەنجانەی نەدیتبێ ئەوا یەکسەر خۆی پێ ڕاناگیرێ و بێ هۆش دەبێت و دەکەوێت .سێ کەسەکەی تریان تەمنیان گەورە بوو نزیك بوو لە ٥٥تا ٦٠سالان هاوار و دادیان بوو کە ئەمانیش بەدەست پشیلەکانەوە کەتێیان بەردابوون سەرو چاویان دەکڕان و بەنینۆك کەوتبوونە جەستەیان ..؟

هەر باش بوو بەو تەمەنەوە دەیانتوانی هاواریش بکەن ... ئەم دەزانی چی‌لەوانە دەکەن و پلایس و گازیشیان بەدەستەوە بوو ؟! منیان ڕووبەڕوو ڕاوەستان بەرامبەریان .. ؟! ووتیان تەماشایان بکە !... ، هەردوو دەستمیان بە پشتمەوە بەستمەوە پاشان هەردوو قاچمیان سەربەرەو ژوو کردەوەو سەرم بۆ خوارەوە هەڵیان واسیم !؟.. بە یاوکوژەکانیان ووت (واتە ئەوانەی ئەشکەنجەی زیندانی‌یەکانیان دەکرد) دوای‌ئەوان نۆرەی ئەمە !!؟ بە جێیان هێشتم بەو چەشنە بانگیان لێ کردم سەیرکەو بزانە چی‌یان لێ دەکرێت دەرئەنجامی تۆش هەر وادەبێ و باشتر نابێ ؟!

سەیرم کرد ئەمانە زۆر نامرۆڤانەو لە وەحشی وەحشی تربوون زۆرم لە خۆم کرد کە بزانم چیان لێ دەکەن تەماشام کرد بە گاز وو پلایس خەریکی نینۆك دەرهێنانیانن لە دەست و قاچیان ؟! پێش ئەوەی نۆرەی من بێت تا بە گاز و پلایس تێم بەربن لەو پشیلانەی کە فێری ئەشکەنجەدانی مرۆڤ کراون دوو پشیلەیان هێناو تێیان بەردام کارێکیان بەسەرم هێنا هەر هیچ ئاگام لە خۆم نەماو بێ هۆش بووم ..؟!

پاش ماوەیەك !! هەستم دەكرد ئازارم هەیە بەلآم نەمدەزانی ئازاری چی‌یەو لە كوێم وچیم بەسەر هاتووەو چی ڕووی داوە ؟! لە پڕ هەستم كرد ژوورەكە ڕووناك بوەوەو دەنگە دەنگ پەیدا بوو ؟!
نووكە شەقێكی مزر بەرسكم كەوت بەوە جوولآمەوە؟ گوێم لێ بوو وتیان ماوە لە خوارمەوە ئەو سێ كەسە بەتەمەنەكە بوون و هەر پێكەوە نووكە شەقێكیان دالەوان و وتیان ئەمانەش نەمردوون بەڵێ لەوان ڕەت بوون و گەیشتنە دوو منالەكەو یەكی نووكە شەقێكیشیان لەوان دا بەلآم هاتە بەر گوێم كە ئەوان نەماون و مردوون هەستم دەكرد بە ڕاكێشان وەك شتێكی پیس ئەو دوو منداڵەیان بەڕاكێشان بردە دەرەوە بە ئێمەیان گوت هەر ئێستا نانتان بۆ دەهێنین ..؟! پاش ماوەیەكی زۆر كە لە دوو كات ژمێر نزیك بوەوە هەریەكە لەتە سەموونێكی ڕەق و خەیارێكیان بۆ هێناین و كەوتنە قسە كردن لەگەڵماندا ؟! ئێوە بۆچی خۆتان ڕزگار ناكەن ؟ئەمەكەی ژیانە ئەوەش بزانن لەمەش خراپتر هەیە ئەو كوڕانەتان بینی فڕێمان دانە دەرەوە ئێوەش چارەنووستان لەوانە باشتر نابێت تا زووە بیرێك لە خۆتان بكەنەوە ئەبێ ئێوە چیتان لە دەست بێ بۆچی هاوكاری ئێمە ناكەن وە بۆ خۆتان ئاسوودە بژین و لە هەر كوێ‌یەك دەتانەوێ خۆشترین ژیان بەسەربەرن ؟! با ئەوەش بزانن ئەوەی هاوكاری تەواومان نەكات (فەرمانی سەرۆكایەتی شۆڕشە)چارەنووسی هەر ئەمانە ئیتر ئێوەش ئارەزووی خۆتانەو ئێمە زۆر لەكەس ناكەین بە ئارەزوو بێت باشترە ئیتر ئەوە لە دەستی خۆتان دایە واتە لەگەڵ ئێمە بن یا نەبن خۆتان هەڵی بژێرن ئێمە پێ وتنمان لەسەرە ئێوەش بۆ خۆتان چی لە بەرژەوەندی خۆتان دەبینن وا بكەن ...؟! ئیتر پاش كەمێك

لەو قسانە کەوتنە قسەی سووك و ناشرین پێمان و چارەنووستان هەر ئەمانە ئەگەر وابیر بکەنەوە ؟! بیریك لە خۆتان بکەنەوە دیارە ئەم ماڵەتان بە لاوە خۆشترە وانی یە بە تەوسیکەوە پێی ووتین ها ئیتر پێمان نەڵێن بۆچی پێتان نەوتین ئەوەی لەسەر ئێمە بوو پێمان ووتن ؟!

ئەوان ڕۆیشتن و دوو جەللادی تر هاتن ئەوخوێن وشتەی بەلەشمانەوە ووشك ببوەوە پاکیان کردەوە ئەمانیش وەك ئەوانی پێشوو هیچ درێغی یان نەکردوو کەوتنە قسەی سووك و نارەواو ناشرین پێمان ... هەر مەگەر لە زاری پیاو کوژەکانی بەعس بوەشێتەوە کە چەند شەریفن بەڵێ ئەوانیش ڕۆیشتن ئێوارە هات و هاتن چاوی منیان بەستەوەو بردمیان ؟! چەند کەسێك دانیشتوون هەروەك ڕۆژانی تر کەوتنە قسەکردن لەگەڵمدا لەوە دەچێ ئەم کابرایە زۆر بێ هۆش بێت (بێ عەقڵ بێت) !! ئەوە بۆچی ئەو زانیاریانەی دەیزانی پێمان ناڵێن و ڕزگارت بێت و بچیتەوە ناو ماڵ و منداڵی خۆت ئەوە تۆ بە هەموو بیری خۆت دەتەوێت ئێمە بخەڵەتێنیت ئادەی پێمان ناڵێی ئەو باوەڕە چی یە تۆ بۆخۆتت هێناوە کەس نی یە لێرە ڕزگاری بێت بە قسەی پوچ خۆ ئەگەر وابزانی لە پاش مانگێ و چەند پرسیارێك و نەچیتە ژێر باری هیچ ، ئیتر ڕزگارت دەبێ دەبا من پێت بڵێم سەخێر ئەوە خەیاڵی خاوە ئەگەر وا تێگەیشتووی ئەگەر ئەوەزانیاریانەی لات هەیە پێمان نەڵێی ئەو کاتە بە پیاو خراپ لە قەڵەمت دەدەین ئەو کات لە سێدارەشت دەدەین بەڵام ئەگەر وەك کەسێکی وولات خۆشەویست و ڕاستگۆ ئەو زانیاریانەی لاتە پێمان بڵێیت و هەموو نهێنی یەکان بدرکێنی ئەوە بەختی باش ڕوو لە ژیانت دەبێ و ژیانی ئاسوودە ڕوو دەکاتە خۆت و ماڵ و منداڵت وەلای ئێمەش ڕێزو پایەت دەبێت وە لە باشترین جێگا کارت دەدەینێ و باشترین مووچەشوەردەگریت لە کار کردن لەگەڵماندا بۆیە هیچ شتێکت پێ ناڵێین و بوارت دەدەینێ ؟!

بۆ ئەوەی تا دوو ڕۆژی تر ئەم کاتە بیری لێ بکەیتەوە و بە ڕیزەوە ژیانی خۆت هەڵبژێری ! و مێشکی خۆت ئارام بکەرەوە و بڕیاری خۆت وەربگرە ؟!
دوای پرسیارت لێ دەکەین ؟! بەڵێ هیچ پرسیارێکمان ئێستا لە تۆنی‌یە وا ئازاد و سەربەست بۆ خۆت بیربکەرەوە ؟!
ئەمجارە ، ڕاستیان کرد ، گەڕانیمیانەوە بۆ ناو زیندانەکەو ناو زیندانیەکەیان ؟! ڕۆژی یەکەم بێ ترس ، لەگەڵ زیندانی‌یەکانی تردا کەوتنە قسەکردن و قسەی زل زلم دەکرد .. ! (بە ئارەزووی دڵی خۆم ڕۆژی دوایی !! ئەمە دوا ڕۆژتە (حەمە موراد) ئیتر بکەرەوە ناو دیاری خەمی بێ بن بگەڕێ بە دوای چارەیەك ؟!
دەروازەیەك ڕێگا چارەیەك بۆ ڕزگار بوونت سەبەینێ ملت دەکەن بە پەتەوە ؟! ئەگەر خۆت نەفرۆشی بە پیاوکوژە عەرەبە بەعسی‌یەکان لەبەر ئەوەی دوا قسەی خۆت لە گەڵ کراوە ئەوە دوا ڕۆژتە ؟ وەرە (حەمە موراد) هەموو سەروەریەك ژێر پێ بنێ و خۆت بفرۆشە ؟! لە پێناوی چی خۆت بە کوشت دەدەی ؟! لە پڕ تەزوویەك بە ناخم دا هات و وەك کارەبای زۆر ڕای چەڵەکاندم دەی گیانت دەربچێ ؟! ئەوە چی‌یە بە خەیاڵدا دێت و سڕت دەکات چۆن ڕێگە بە خۆت دەدەی خەیاڵی ئاوا تووشی پەژارەت بکات دوای ئەو هەموو ڕاستی‌یانەی کە دەیزانی دەربارەی ئەم ڕژێمە خوێن خۆرو داگیر کەرەی‌نەتەوەکەت !!؟ تازە بە تازە بیر دەکەیتەوە ؟ یان ماوتە بڕیار بدەیت !! ئاه چۆن ڕێ بە فیڕۆدانی خوێنی ئەو هەموو لاوو منداڵانەی نەتەوەکەت دەدەیت ؟! هێشتا نازانی لە پێناو چیدا گیانت بەخت دەکەیت ؟! خۆت تووشی ئازارو ئەشکەنجە کردووە !! هەر کە هۆشم کردەوە یەکەم ڕۆژ بڕیاری ناو ڕیزی شۆڕشم هەڵبژارد ؟دەمزانی گیانم خەڵاتەو پاداشتم دەبێ گیانم فیدای خەباتی نەتەوەو خاکم بێت ؟! هەریەك ڕۆژ دەمزانی ئازادی بە گیان و خەباتی درێژ خایەن و ئەسرەوتن دێتە دی ..!

له پێناو ئەو ڕێبازە پیرۆزە کە ڕزگار کەری مرۆڤایەتی‌یەو خزمەتی نەتەوەکەم دەکات چەند جار بیرت خەمەوە (هەی دەبەنگ) مردنی سەربەرزی خۆشترە لە ژیانی ژێر دەستی !؟ بۆیە وا دووبارە پەیمان تازە دەکەمەوە بە خوێنی شەهیدان بۆ کچانی مەمك بڕاو بۆ خاك و نەتەوەکەم ... لە پێناو بەرژەوەندی بەرزی نەتەوەم گیانم خەڵات و قۆچی قوربانی بێت لە پێناوی گەلەکەمدا و تا دوا هەناسەم کۆڵنەدەرو نەسرەوت بم پاش ئەوبیر کردنەوەیە وەك مرۆڤێکی زۆر ئازاد و سەربەست گیانم کەوتە خرۆش و وورەم زۆر زۆر بەرز بوەو سەراپای جیهانم بە ڕووناکی دەبینی ؟! وئیتر هیچ دڵە ڕاوکێ و ترسم لە گیانمانەما ! ئەشکەنجە و مردنم بە خەڵات دەبینی لە پێناو باوەری بەرز و پیرۆزدا .

دەبێ دوژمن بە ئاواتەوە سەربنێتەوە کە منی پەروەردەی خاکی خۆشەویستی (کوردایەتی) زانیاری یان نهێنی بدرکێنم هەروەکو شاعیر دەڵێ :.

ئاخرین ماڵی ژیانم کونجی بەندیخانەیە
ئەم کەلەبچە مەرهەمی زامی دڵی دێوانەیە
زۆر دەمێکە چاوەڕوانی زرنەی زنجیر ئەنەم
سەیری ئەم زنجیرە کەن وەك پێوەنی شاهانەیە
بوکی ئازادیم ئەوێ خوێنم خەنەبێ بۆدەست وپێ
هەڵقە هەڵقەی پێوەنم بۆ پلپلەو لەرزانەیە
گەرچی دوژمن و ادەزانێ من بە دیلی لاڵ دەبم
باش بزانێ کونجی زیندانیم (قوتابی‌خانەیە)
بیری ئازادیم لە زیندانا فراوانتر ئەبێ
قوڕ بەسەر ئەو دوژمنەی هیوای بە بەندیخانەیە
گرتن و لێدان و کوشتن عاملی ئازادی‌یە

تۆپ و شەشیر و کەلەبچە لام وەکو ئەفسانەیە
چاوەڕوانی شۆڕشێکم عالەمێ ڕزگار بکا
میللەتم بۆ ئەو مەبەستە کردەوەی شێرانەیە
چەکی شۆڕشگێڕی من ، نووسین و بیروباوەڕە
ڕاپەڕینە هەڵمەتە ، پڕ نەعرەتەی کوردانەیە
گەر بە ئازادی نەژیم ، مردن خەڵاتە بۆ لەشم
نۆکەری و سەردانەواندن کاری نامەردانەیە
کوردم ئەمڕۆ لە زیندانا بە ئازادی ئەژیم
سەد هەزار لەعنەت لەوەی وا نۆکەری بێگانەیە
****
هەر بۆیە ئێستا و هەزاران جار پەیمان تازەدەکەمەوە ، بەقەد
کونی دەرزیەك خیانەت لە خۆم وولاتەکەم (نیشتمان) نەکەم ؟!
چونکە نیشتمان دایکمەو ئیتر چۆن دەبێ مرۆڤ خیانەت لە دایکی خۆی بکات ؟! کات دەڕۆیشت و کاتژمێر گەیشتە (٩,٣٠)ی شەو جەللادەکان دەرگاری زیندانەکەیان کردەوە ؟!
لە پڕ (محمد موراد) کە خۆمم بانگیان کرد و بە چاو بەستراییەوە بردمیان بۆ پرسیار و لێکۆڵینەوە (بە گوتەی خۆیان).. واتە بەدەنگێکی ناسازوڕق وکینەو ؟! کەوتنە پرسیارکردن لێم !
*ئەم کاتەت، باش ئەبو جاسم ؟!
-سوپاس !
*قسەبکە ، عەرەبی نازانی ؟
-نەخێر؟!

*ووسبه چۆن عەرەبی نازانی و تۆ لە وولاتێکی عەرەبیدا دەژیت ؟! بەلام قەیناکە بۆ ئەوەیدڵنیات بکەین کە بەرت دەدەین و ئازاد و سەربەست بۆخۆت لە ناو شاردا بگەڕێیت و ژیانێکی خۆش بەسەر بەریت؟!
وە ئەوەش دەکەین و هەر چیت پێویست بێت ئامادەین بۆت جێ بەجێ بکەین ؟
تەنها وەکو پیاو و مرۆڤێکی دڵسۆز بە نیشتمان ناوی هەڤاڵەکانت و شانەکەتان و نهێنیەکانتان بۆمان باس بکە !! خۆت دەزانی ئێمە هیچ شتێکمان لێ وون نابێت ! و هەمووی لە ناوچاوی مێزەکەمدایە .
بەلام خۆت باسی بکەیت چاکترە ؟! و بەڵێنت پێ دەدەین کە هیچ شتێکت پی نالێین و بەڵکو بە ئارەزووی دڵی خۆت دەبێ ؟!
-من کابرایەکی هەژار و بێ ئەملاو ئەولاو وە ڕەنگە ئێستا ماڵ و منداڵەکانم لە برساندا مردبن ؟ من بێ تاوانم ، هەژارم ، ئاگام لەو شتانە نییە کە ئێوە باسی لێوە دەکەن ، هیچ جۆرە تاوانێك ، لە خۆم دا نابینم ؟
*دیارە (حەمەموراد) کۆتایی تەمەنت هاتووە ؟!
-وەك پێم ووتن من هیچ نیم و هیچم نەکردووە و بێ تاوانم ! بۆچیباوەڕ بە هیچ شتێك ناکەن؟ وە هەر دەبێ قسەی خۆتان بێت ؟
-ووسبە ! هەی بێ ئابروو .. خۆ ئەڵێی دەم درێژی دەکەی لەگەڵمان ..؟
ڕاوەستە هەر ئێستا چاوت پێ دەکەوێت ؟! وەچارەشت دەکەین ؟!
ئادەی ئەم زمان درێژو هیچ لەبارانەبووە بە پشتە ملە بکەنە دەرەوە ...دەی خێراکەن..؟!
ئیتر دەست بەجێ ، هەرئەوەندەم زانی چاومیان تونتر بەست بەلام ئەم جارەیان وەهاچاویان بەستمەوە هێندەی نەمابوو خوێن لە چاوانم بتڕازێ .
جەللادەکان بردمیان بۆ جێگاکەیەك ؟! گوێم لێ بوو بە عەرەبی باسی پشیلەیان دەکرد..؟

تێگەیشتم کە دەیانەوێت پشیلەکانم تێبەربدەن ..! بە دڵنیای ئەشکەنجەدانی پشیلەکان زۆر زۆر ناخۆش تر بوو لەهەموو جۆرە ئەشکەنجەکانی تر ..!
بەڵێ دایان نام و دوو پشیلەیان هێنا ؟!...
(محمد موراد) قسەی ڕاستمان بۆ دەکەیت یاپشیلەت تێ بەربدەین ؟!
پاشان هەر چیت بەسەر بێت تاوانی خۆتە لەسەر خۆت !! لەوانەیەگەورەترین ئەشکەنجەت بدەین ؟! وا ئێمە پێمان ڕاسپاردیت !
لە دڵی خۆمدا ووتم دیارە من ئەوە چارەنووسەو بۆم براوەتەوە کە هەموو ڕۆژێ جۆرە ئەشکەنجەیەك بدرێم !!
لە ڕاستی دا پشیلەکانیان وا ڕاهێنابوو لە خۆیان زیاتر و دڕندەتربوون ؟ دڕندەی هەروا دەبێ ! و بەو شێوە دەبێت کە پشیلە ئەشکەنجەت بکات ، تا بۆ خۆیان وازت لێ نەهێنێ و ڕزگارت نابێ لە چنگیان واتا تاجوونە لە لەشت تا هەبێ وازت لێ ناهێنێ !!
ئەوانیش بەم کردارانە قاقا پێ دەکەنێ جار ناجارێکیش دەیان ووت ها(حمە موراد) ئێستا چی دەڵێ ؟
ئایا دەبێ ڕۆژێك بێت ڕژێمی دژە مرۆییەکان ، ڕژێمی عەرەبی بەعسی صدامی نەمێنێت و نەتەوەکەم ڕزگاری بێت لە چەوسانەوە !؟
ئای کە چەند خۆش دەبوو کە نەمانی ئەم ڕژێمە دیکتاتۆری و خوێن خۆرە بە چاوی خۆمان بمان بینایەو کۆتایی پێ بهاتایە ؟
کەئەم خەون و خەیاڵێکی هەتاهەتابچم بوو بۆیە کەمتر هەستم بە ئازار دەکرد . کەی ئەو ڕۆژە بێت کەسەری پیاو کوژەکانی ئەم ڕژێمە بکەوتایەتە دەست گەل و دادگای گەل بکرانایەو یەکەیەکەیان بەسزای گەل و نەتەوە .. بکەن .. ئاهێکی خۆشیمان هەڵکێشایەو هەوای ئازادی و سەربەستیمان هەڵمژیایە . وەك میللەتانی تری جیهان بمان ووتایە :ـ ئۆخەی لە ڕژێمی دژەمرۆڤی صدامی دیکتاتۆریەت ڕزگارمان بوو !!

ئەم بەسەرهاتەم وەكو ئەفسانە بلاوكردبايەوە بۆ نەوەكانى داهاتوو .. بەلىٚ پياو كوژەكان . بەجىٚيان هێشتم و ئاگام لە خۆم نەما ولاشەی بریندار و ساردوو سڕم كەوتە دەستى پشيلە و لەسەر زەوييەكە تەخت بوو بووم ؟!

لە ژێر زەمينەكەدا لە جێگای ئەشكەنجەی هەزاران هەزار مرۆڤى وەك منى بىٚ تاوان و هەزاران هەزار كچ و منالّى ٧و٨ سالاٚن ! كە تەنها هەر لەبەر ئەوەی كە كوردين و شانازى بە كوردبوونمانەوە دەكەين ...؟

بەلىٚ : ئەشكەنجە دەكرێن و پيلانى دوژمن ـ ى دژ بە گەلەكەمان لە هەولّى بنەبڕكردنمان دايەو بۆ ساتێك چىيە وازى لەو پيلانە دژە مرۆڤايەتىيەی خۆی نەهێناوە .

وە هيچ كاتێك درێغيان نەكردووە دژ بە خەلّكى كوردستان و هەموو توانايەكى شۆڤێنستانەيان لەسەر گەلەكەمان تاقى كردۆتەوە .. بۆيە ڕژێمێك سالّەهای سالّ ئەمە شێوازى مامەلّەكردنى بێت ..ئيتر ((كورد)) دلّى چىٚ پىٚ خۆش دەكات بەم دڕندە فاشىيە .. وە بۆ بەرگرتن لەو سياسەتە نامرۆڤانەيەی ڕژێم دەبىٚ باواكان و دايكان ،ڕۆلّەكانى بە شێوەيەك پەروەردە بكەن ، كە لە هيچ كاتێك دا پەنا نەبەنە بەر ناپاكى دژ بە نەتەوەكەيان بەلّكو وەفا دارين بۆ نەتەوەو خاكەكەيان . وەهەر ميللەتێك خاوەنى كيانى سياسى خۆی نەبىٚ و دەسەلاٚت بە دەست خۆيەوە نەبىٚ ، چارەنووسێكى ڕەش چاوەڕوانى دەكات ، وەتاكەكانى نەتەوەش وەك مرۆڤێكى خاوەن هەست و كەسێتى و سەربەرز ناتوانىٚ بژى ! وە ئەگەر بيەوىٚ وەك هەر شێوازێكى شوناسنامەی نەتەوەيى خۆی بناسىٚ ئەوا ئەگەر . خاوەنى ئيرادەو خيتابى سياسى خۆی نەبىٚ ناتوانىٚ لەگەلّ ڕەوتى گۆڕانى مێژوودا تەوەرەيەكى سياسى چارەنووس ساز بۆ خۆی دياری بكات .

چونكە كيانى كوردی بە ماناى خۆناسىٚ و پاراستنى ئاسايشى نەتەوايەتى و ڕيزبەندی گەلە ..!

زیندانیەکانی تر کاتێ هۆشم هاتبۆوە پێیان ووتم کە بە ڕاکێشان هێناویانیتەوە بۆ بەردەم زیندانەکەو فڕێیان داوییتە ناوخۆمانەوە ؟
ئەو کات بێ ئاگابووم لە ژێر ئەشکەنجەداندان دا لە هۆش خۆم چوو بووم وەك لاشەیەکی بێ گیان ...؟!
کاتژمێر (١٠)ی سەرلەبەیانی بوو هەستم بە ئازارێکی زۆر دەکردو لە تاو ئازاری جەستەم نەمئەتوانی هەستمە سەرپێ و هاوار و ناڵەم لێوە دەهات .
وەك کەسێکی شێتم لێ هاتبوو تاوناتاوێك پشیلەکانم دەهاتە بەرچاوو کە ئازاریان دەدام ئەم دیمەنەم دیمەنێکی هێندە ترسناك بوو کە مرۆڤی ئاسایی بەبینینی لە فلیمێك دا چاووی خۆی دەگرێ ..
زیندانییەکان پێیان دەگووتم ئەوە چییە کاکە (حەمە) ؟! لەبەر خۆمەوە
*دەم ووت (ئەو پشیلانەم لە کۆڵ کەنەوە)؟ واخواردمیان ... ئەوە
-دەڵێی چی کاکەحەمە (پشیلەی چی) برای ئازیزمان ؟!
*ئەو پشیلانەم لە کۆڵ کەنەوە تکاتان لێ دەکەم ... واگیانمیان هەنجن هەنجن کرد ..!!
-ئیدی زیندانییەکان تێگەیشتن کە ئازارێکی زۆر دراووم بۆیە تانەوپەڕی هاوکاری و هێنانەوەی باری دەروونیم بۆ باری ئاسایی خۆی هاوکاریان کرد، زۆر لەسەر خۆ بە هێمنی پێیان ووتم (بە قوربان هیچ لە دەورت نییە پشیلەت لەدەور نییە) بڕوا بکە ... ئەوە ئێمەت لەگەڵین لە زینداندایـن ... ئەو کات بیرم کردەوە (کە ئێستا لە کوێم و هێنراومەتەوە ناو زیندانەکە) ؟!
*ووتیان هیچ لە دەورت نییە برای ئازیزمان وە ئەوانیش دوانیان هاتبوونە ژێر باڵم ،تا خوێنە تەشیەکان بکەونەوە جوڵە .
-ئەوکات زانیم کە بەتەواوەتی لە زینداندام پێم ووتن هیچ نەبوو خەو، دەبینی و بم بوورن .. تکا دەکەم ؟!
پاش ماوەیەکی کورت یەکێ لە هەرە دۆستەکانی ناو زیندانییەکان

*پرسیاری لێ کردم کاك محمد حاڵت چۆنه ؟...

-زۆر باشم کاکه گیان ؟!

*ئەوە ڕاست بوو خەوت بینی یان بە ڕاستی پشیلەیان تێ بەردابوویت ؟

-بە خوا خەون نەبوو بەڵام باخەون بێت (ئەشکەنجەی دوێنێ شەوم چەند پشیلەیەك بوو ئیتر نازانم کەی بووراومەتەوەو کەی پشیلە وازی لێ هێناوم چۆنیان هێناومەتەوە ئێرە بۆیە ئێستاش ئیتر نازانم ئاگام لە خۆم نەما کەی لەتاو ئەشکەنجەو ئازار و پەلامار دانی پشیلەکان بۆسەر گیانم کەی لە هۆش خۆم چووبووم .. وە ناشزانم چۆن منیان هێنایەوە بۆ ئێرە ... بۆیە ئێستاش پشیلەکان لەبەرچاومن کە چۆن ئازاریان دەدام ... کەم کەمە کەوتمە قسەکردن لەگەڵ زیندانی‌یەکان کە ئەو ماوەیە پێکەوە زیندانی بووین پێکەوە پیاو کوژەکانی عەرەبی بەعسی زۆر بێ بەزەییانەو بە دڕندانەترین شێوە ئەشکەنجەیان دەداین ..؟!

بە هەمو جۆرەکانی دەزگای ئەشکەنجەدان و تۆقاندن کەلەبەردەستیاندا بوو فێرکرابوون لەسەری ئەشکەنجەیان دەداین بێ بەزەییانە و دڕندانە ئاسا ... چێژیان لە ئازاری‌مرۆڤ وەردەگرت ..؟! نیوەڕۆ نزیك بوەوە .. سەمونێکی ڕەق و یەك تەماتەیان بۆ هەریەکێ پێداین ؟! زۆر برسیم بوو ؟! دوو ڕۆژێك دەبوو نانم نەخواردبوو؟ وەزۆریش ئازارم هەبوو توانای دانیشتنم نەبوو ئارامم لێ هەڵگیرابوو لەبەر ئازار !! ئێوارە هاتن و ووتیان ئەمشەو هەمووتان بخەون و کارمان بە کەستانەوە نی‌یە ؟! منیش لەبەر خۆمەوە ووتم (دیارە نیازێکیان پێمان هەیە وەیان شتێك بووە ؟! چونکە ئەم خوێن خۆرانە وا پەروەردە کراون کە بەتوندترین شێوە ئازاری مرۆڤ بدەن وتەنانەت ناوتوانن پشوو بە خۆشیان بدەن) .

چۆن ئەم جەللادانەی بەعس تام وچێژێکی سادیزمی وەردەگرن لە ئازاردانی خەڵکی نیشتمان پەروەرو مرۆڤ دۆست و کەشەی پێ دەکەن بەو

ئازاردانەیان .. لە مێژووی کوردا باسی کابرایەکی خوێن خۆر ئەکرێت بە ناوی (زوحاك) کە دەڵێن مار بە سەر شانەکانیەوە بوەو هەر ڕۆژێك خوێنی دوو لاویان داوە بە مارەکانی ..بەڵام ئەم (صدام) و ڕژێمە عەرەبی بەعسی‌یە هەریەکەیان مارێکن لەو جۆرە جا تاوەکو گەلی کورد یەك ڕێز و یەك هەڵوێستی شۆڕشگێڕی نەبێ ئەوا ناتوانن سەرکەوتن و سەرفرازی یەکجارەکی لەدەست بهێنن بە پێچەوانەشەوە هەر ڕۆژێك گەلی کورد بە هەموو چین و توێژەکانی‌یەوە ڕیزەکانی خۆیان یەکخستن و بۆ یەك ئامانجی سەرەکی تێکۆشان ئەوا ئەو ڕۆژەش دێتە دی کە وەك کاوەی ئاسنگەر هەر یەکەمان کاوەیەك بین بۆ پانکردنەوەی سەری جەللادەکانی ڕژێمی بەعس و ئەو کاتەش خۆری ئازادی یەکجارەکی لەدەم کەلی چیا سەرکەشەکانی کوردستانەوە هەڵدێت ...؟! کاتژمێر بوو بە (١٠)ی شەو بەمنەوە حەوت کەسیان لە زیندانی‌یەکان بانگ کردە دەرەوە ...

*پێیان وتین بۆ سەیر کردن بانگتان ئەکەین مەترسن هیچ ئەشکەنجە نادرێن ؟!

دیمەنی ئەشکەنجەدانەکە :.

دەی ڕاستیەکان بڵێ ئەگینا هەر ئێستا لە گیانت دەکەین گوایە تۆ دەتەوێت لە ئێمە ڕزگارت ببێ ؟! و بەو هیچ نەووتنەت ئیتر وازت لێ بهێنین ،ئەوا خەیاڵت خاوە ؟

بەڵێ تێ گەیشتم کە بۆیە ئێمەیان بانگ کردوە بۆ ئەوەی دیمەنی ئەشکەنجەدانی مرۆڤی بێ تاوانی تر ببینین ؟!

تاوەکو وورەمان بڕوخێ وترس بخەنە دڵمان ...؟

دیمەنەکەش، دیمەنی ئەشکەنجەدانی کچە کوردێکی شۆخە ؟!

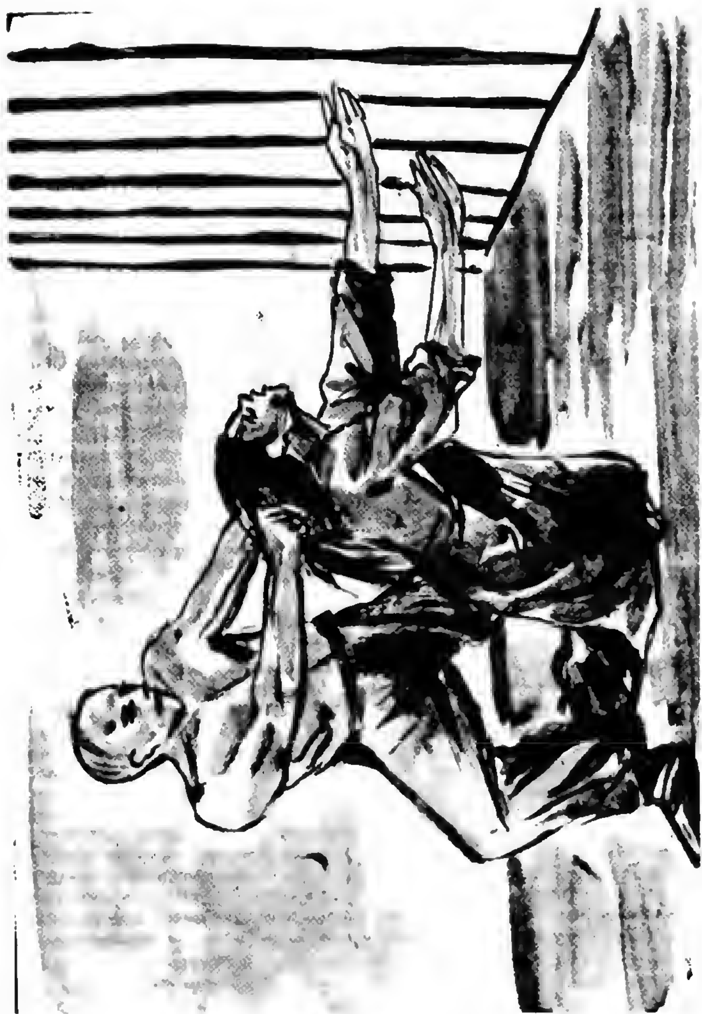
کەوتۆتە بەر پەلامارو هێرشی ئەم دڕندە بێ بەزییانە ؟!

ئەوان داوای لێ دەکەن کە راستی یەکان بدرکێنێ وکچەش هیچ نالێ ..ئەو کچە کوردە شۆڕشگێڕە تەمەنی (١٦)سالاّن بوو ناوی (ئارەزووە)وخەڵکی گەڕەکی ئیمام قاسمی شاری کەرکوك بوو .

دەی بلێ و قسە بکە ... هەردەبێ پێمان بڵێیت تۆ لەگەڵ کێ کاردەکەیت ؟

ئێمەشیان بۆیە پیشان دەدا تاکچە کە زیاتر بترسێ و هەموو شتێك بدرکێنێ؟

(وێنەی ئارەزوو)

له وه‌لامی كچه شۆڕگێڕدا :من كچم و دوای خوێندنگا له ماڵی خۆمان ناچمه ده‌ره‌وه ، ئیتر كاری چی و كێ ی چی ؟! من بێ تاوانم وهه‌ژارم ...جگه‌له‌وه‌ی كه‌كوردم هیچ شتێكی تر نیم ؟! خۆنه‌گه‌ر له‌سه‌ر ئه‌وه‌ش گیراوم ،ئه‌وا ڕاسته كوردم و هه‌رگیش ناتوانێ له كورد بوونم جیام بكاته‌وه ؟!

چاش دوو سه‌عات ته‌ماشاكردنی ئه‌ودیمه‌نی ئه‌شكه‌نجه‌دانه‌و به‌وشێوه دڕندانه‌ی .. خۆیان كه هه‌رده‌بێ ئه‌مانه ناویان دڕنده بێت ،كه خۆیان ده‌یزانن.؟!..

وازیان له وشۆخه تازه هه‌ڵكه‌وتووه كچه به‌وه‌فاو خۆڕاگرو به‌هێزه‌ی كورد هێناو ئێمه‌شیان گێڕایه‌وه بۆ ناو زیندانه‌كه ...

له گه‌ڕانه‌وه‌ماندا پێیان ووتین ئه‌گه‌ر ئێوه‌ش ڕاستی یه‌كان نه‌ڵێن به‌و شێوه یه كچ و خوشك وژن وكه‌س وكارتان ده‌هێنین بۆ ژێر ئه‌شكه‌نجه ؟! كابرای جه‌للاد ده‌ستێكی به سمێڵی‌دا هێناو وه‌ك بڵێ‌ی نێچیریان ده‌سكه‌وتبێ ووتی ئه‌وه‌ش چاره‌نووسی ژن وكچ و كه‌س وكاری ئێوه ده‌بێ ؟!

دیمه‌نی له‌وجۆره ، زۆر به‌دڵنیاییه‌وه ده‌ڵێم مردن زۆر زۆر خوشتره ،زۆر له‌و هه‌موو ئه‌شكه‌نجانه‌ی كه كرابووم ئازارم زیاتر پێ‌ده‌گه‌یشت ؟!

به‌لام له هه‌مان كات دا ئه‌ودیمه‌نی خۆڕاگری وبه‌هێزه‌یی ئه‌و كچه قاره‌مان وسه‌ربه‌رزه‌ی نه‌ته‌وه‌كه‌م ،ووره‌یه‌كی به‌رزو ووزه‌یه‌كی به‌جۆشتری پێ به‌خشیم ...

ئافه‌رین ڕۆڵه كه شیری دایكی به‌پاكی خواردوه كورد كچی شۆڕشگێڕی وه‌ك ئه‌م كچه شۆڕشگێڕه‌شی په‌روه‌رده كردووه ..كه‌بۆ چركه‌یه‌ك چۆك دانه‌دات .. چۆن ، چۆن به‌و په‌ڕی ڕه‌وشتێكی به‌رزوو ووره‌یه‌كی شۆڕشگێڕانه‌وه به‌و هه‌موو ئازارو ئه‌شكه‌نجه‌دانه‌شه‌وه . توانی به‌ربه‌رچی جه‌للاده‌كان بداته‌وه جارێكی تر له به‌رده‌م ئه‌و خوێن ڕێژانه ، چۆن ناوی كوردی وه‌ك ئه‌ڵماس ده‌كرده‌وه به ناخی ده‌روونی‌یانداو ئه‌وانیش هه‌رچه‌نده زیاتر

ئەشکەنجەکەیان توند تر دەکرد لەسەری بەلام بێ سوود بوو ئەو هەموو ئەشکەنجەدانەی ئەو کچە کوردە شۆڕشگێڕە زیاتر ئیرادەی نەتەوەیی بەرزتر دەبوو .. کچە کوردێك لە زیندانی فاشی‌یەکانی بەعس دا بەم شێوەیە بتوانێ بەرگری لە کورد بوونی خۆی بکات و کەرکوك بە موڵکی کوردان بزانێ ، شایستەی ئەوەیە کە هەمو کوردێك بەو شێوە بیرکردنەوە کوردانەیە پارێزگاری لە کوردستانە داگیرکراوەکەیان بکەن وەدەبێ دوژمنە داگیرکەرەکان خەونی پێوە ببینن کە بە هێزرو ئەشکەنجە ئیرادەی نەتەوەیی کورد پەرومرانە ڕیشە کێش بکەن .. کە خەونی پێوە دەبینن ؟! ڕوودەکەنەوە حمە موراد و پێی دەڵێت... ئادەی بیبەستنەوەو ئەوەی بڕیارمان داوە ئەنجامی بدەن ؟! چی دەڵێی بیڵێ ؟ هەر ئەوەیە کە پێم ووتی !

–چارت دەکەین ئێستا ..!؟

((من هیچ چارەیەکم نی‌یەو خۆتان خاوەنی دەسەلاتن ؟! هەرچی بکەن ئەتوانن ؟! ئێمەی بێ دەسەلات و ژێر دەستەی ئێوەین ، ئەی خۆتان خاوەنی دەسەلات نین !

یاسای دەوڵەت بە دەستی ئێوە نی‌یە ؟ کورت و درێژ ؟! چی ئارەزوو بکەن دەیکەن و کردووتانە)) ..؟!

–ئەوە هەی ...... ئەوە چیت ووت ؟! چی ... چی دەی بڵێ ..! هیچم نەووتوە وەگوێم بۆ ووشەکانی ئێوە ڕاگرتووە ؟! ئادەی دووبارەی بکەرەوە ... چیت ووت ؟! ها ... بە ڕابواردنێکەوە جەللادەکەی کە لێکۆڵینەوەو ئەشکەنجەشم دەدا ، پێی ووتم :ـ دیارە تۆ تۆی ئائینسان بەو قسە پڕوپووچانەت دەتەوێ بە ئێمە بڵێی چی .. !

دەتەوێ بە ئێمەی بسەلمێنی بێ تاوانی (بە پێکەنینێکی شێتانەوە) کەوەك ناخۆشترین دەنگ لەسەر زەوی گوێم کپ بوو .. لە تاو ئەو دەنگە ناقۆلایە ... وئێمە کاری ناڕەوامان کردووە لەگەڵ تۆ !؟ ئادەی ووت چی ؟! ئەو قسەیە

چیبوو .. دووبارەی بکەرەوە بۆمـان ؟! هیچـم نـەوتووە ووتم بـە ئـارەزووی خۆتانـە -باشـە حەمـە مەگـەر ئـەم قسـەو شـتانەت هـەروها بـە ئاسانی بەسەرتەوە بڕوات ؟! منم ئێستا لەبەردەمی ئێوەدا هیچ توانایەکیشم نییە زۆر بێ تاوانتری کەش هەن وەك من جگە لەم هیچی ترم نەووتوە کە بێ تاوانم ؟!

-هەم وادیارە خۆت بە بێ تاوان دەزانی ؟!

*من هیچم نەوتووە .. ئەگەر خۆتان چی ئەمر بکەن هەر ئەوە دەبێ !

- ئادەی وادیارە لەگەڵ ئەم هیچ و پووچەدا قسەکردن سوودی نییە بیبەن بۆ جێگا تازەکەی ؟! ئەوەی بڕیارە وا بکەن ؟!

((بەڵێ هێنامیانە دەرەوە بە چاو بەستراویی بەرەو جێگای دیاری کـراوی خۆیان ؟! ((دیار بوو نیازی ئەشکەنجەیەکی زۆر بێ بەزییانەیان هەبوو لەگەڵم دا)) ووتیـان (حەمـە) تـاکو دەستمان نـەکردووە بە ئەشـکەنجەو ئـازاردانت ؟! چەند ناوێکمان پێ بڵێ ئەتوانی بەڵێنمان پێ بدەیت و قسە بکـەیت ئێمـەش خاوەنی بەڵێنی خۆمانین کە هیچ ئازارت نادەین ؟!

*منیش ووتم .. باوەڕ بکەن (من بێ تاوانم)

-وەرە (حەمـە) وادیـارە ئیسـفادەی نییـە ئێسـتا دەت بەسـتینەوەو هـەموو نینۆکەکانت دەردەهێنین ؟!

ئەگەر دان نـەنێی بە هـەموو شـتێك دا جـادان بـە تاوانـەکانی خۆتـا بنـێی چاکترە ؟! *ئـەوا ئـارەزووی خۆتانـەو بەردەوام بـن لـە کـاری خۆتـان ، بـەڵام هێندە دەڵێم :ـ کە من بێ تاوانم ؟! بێ تاوانم ...

لەبەر خۆمەوە لە دڵی خۆمدا دەم ووت (دیارە خزمەت کردن بە مرۆڤ ئەمەیە لای ئێوە ئەی کوا مافی مرۆڤەکەی ئێوە ، کە هەر بۆ چاوبەستەکی باسی لێوە دەکـەن و کـە جاڕنامـەی گـەردوونی مـافی مرۆڤـی جیـهانیش دا ئیمزاتـان کردووە ؟ئا .ئا ئەبی ئیمزای ئـەوەتان کردبێ کە دژی مافەکانی مرۆڤن دەنا

بەو جۆرە مرۆڤتان بەو جۆرە لێ نەدەکرد ، مرۆڤ لای ئێوە لە هەموو شتێك بێ نرخ ترەو ئەو قسەو دەنگ و باسانەتان هەر بۆ چاوبەستکی‌و بەخەڵك و رای جیهانی ؟! ئەگینا چۆن ئاه و ناڵەی مرۆڤی بێ تاوان بە تایبەتی منداڵان ..! چۆن کەڕوو لاڵ و ئیفلیج نابن ! ئەگەر ویژدانتان هەبووایە چۆن ئازاری نەئەدان ؟!

چۆن بیر دەکەنەوە ؟ خۆتان ناو دەنێن چی ؟!)

لە بیر خۆمەوە دەم ووت چاکتر وایە هەندێك قسەیان پێ بڵێم بەڵکوو بە هێندەی هەر هیچ نەبێ ئازاری خۆم یا ئەوەی لە دەستم دێ تۆڵەیان لێ بکەمەوەو ئازاری دەروونیان بدەم و ئەوان هەر ئازارم ئەدەن هەر بۆ ئەوەش کە دڵنیا بن لەوەی کە من بە هیچ یان نازنم و ئازارو ئەشکەنجەیان کار لە من ناکات !!یەك تۆزقاڵ ؟!

(وێنەی دەرهێنانی نینۆك)

بەڵکوو وورەم ، باوەڕم هێندەی‌تر بەرزتر دەبێ لەدڵی خۆمدا بە خۆمم ووت (دەك بتۆقێی (حەمە) ئەوە چیتە ، چەند ڕۆژە تۆ لە ژێر ئەشکەنجەو لێدان ، دەك خوای دەکرد لە جێگای نینۆك چاوەکانیان دەر دەهێناین ؟! پیاو یەك جار دەمرێ) ئیتر هەر خەریکی خۆ بەهێزکردن بووم و وورەم دەدایە بەر خۆم ، ئەوانیش بێ گوێدانە هیچ یاساو ڕێسایەك دەستیان کرد بەە دەرهێنانی نینۆکەکانم .. تاوکو سێ نینۆکیان دەر هێنام ئاگام لە خۆم بوو ..! ئیتر چیان کردووە کردوویانە !... کاتێکیش هۆشم هاتە بەر خۆم : دیار بوو هێنابوومیانەتەوە بۆ ناو زیندانی‌یەکانی دیکە ...

هەر بۆ چاو شکاندن و تۆقاندنی زیندانی‌یەکانی تر ئەم جارەش وەك ڕۆژانی تری ئەشکەنجەدانم بە ڕاکێشان هێنابوومیانەوە بۆ ناو زیندانی‌یەکان کە هەر هەمووی چاویان لێی بووە لە ئەشکەنجەدانم ؟

تا دوو ڕۆژ هیچ نانم پێ نەدەخورا !! پاشان کەوتمە ئاخافتن و ئیشتهایی خواردنم کرایەوە ... هێدی ... هێدی کەوتمەوە چاك بوون دەڕۆشتم ... لە ناخی خۆمدا دەم ووت:ـ ((دیارە مەرگ لە من دەترسێ دەنا دەبوو پاش چەندین ئەشکەنجەی نامرۆڤانەی جەللادەکان هێندە دڕندانە بوو مەگەر کەسێك خاوەنی ئیرادەی نەتەوەیی خۆی نەبووبێ و لە ژێر ئازاردان دا قسەی بۆ جەللادەکان کردبێ بە هەموو ئازاروو ئەشکەنجەو هەڵواسین و سەخترین کردەوەی نامرۆڤانەیان دەبوو بمردبمایە پێشینانمان زۆر جار بۆ کەسێکی خۆ ڕاگر و نەبەردوو پۆڵا ئاسا پێیان ووتووە هەر دەڵێی پشیلەی حەوت ڕۆحە بەڵام بە پێی ئەو ئازاروو ئەشکەنجەو هەڵواسین و کردەوەی وەحشی گەری بەرامبەر بەو هەموو ئازاری شێوازی بەدەر لە بەها مرۆڤایەتی خۆمم ڕاگرت و هیچ ووشەیەکم بۆ جەللادەکانی بەعس نەهێنایەوە بۆیە پێم وایە من دوو ئەوەندەی ئەو گیان لەبەرەی کە حەوت ڕۆحی هەیە و پشیلەیە دوو ئەوەندەی ئەو بووم ((مرۆڤی شۆڕشگێڕ و نیشتمان پەروەر ئیرادەو هەستی

نەتەوایەتی کوردانەی لە چڵە پۆپەدا بێت ، نە بە دەرهێنانی نینۆك نی‌یە وە ئازارو ئەشکەنجەیەکی دوور لە هەموو بنەما ئینسانی‌یەکانی کە لە کاتی ئەشکەنجەو هەڵواسین و ئازار داندان دا هیچ کاتێك بە دڕندەترین ئەشکەنجەی بەعسی عەرەبی فاشی (بەغداد) : نەك هەر بیرو باوەڕم پێ نادرکێنن بەڵکو لەلای مرۆڤە شۆڕشگێڕەکانمان کە بۆ سەرفرازی گەلەکەمان ژیانیان لە ناو لەپی دەستی‌یان دایەو بێ باکن بەرامبەر هەموو شێوازێکی دڕندانەی ڕژێمی بەعسی فاشی ووشەیەك لە قازانجی جەللادەکانی تێدا ببێت ئەوا چەندێ ئازارت زۆر دەبێ بەلام دوو ئەوەندە ڕق ئەستوورتر دەبێت وەك تۆ یاری بە ئایدۆلۆژیای خۆتان و کەسانی بێ دیفاع خۆیان ئەنجامی ئەدەن ... دەنا هەر مرۆڤێکی شۆڕشگێڕێك چونکە پەروەردە کراوەو هەست بە لێپرسینەوە ئەگەر سەخترین ئەشکەنجەی بدەن نەك ئازار دانی داپلۆسین و ئەشکەنجەی ڕۆژانە ئەو بیرو باوەڕە کورد پەروەرانەی ڕق ئەستوور تر ئەکات بەرزوو پیرۆزی مێرخاسە ... ئەبەزەکانی نەتەوەکانمان نابینێ ... بەڵکو زەبرو زەنگی ئەشکەنجەدان بیری شۆڕشگێڕانەت فراوان تر دەکا و ناپسێنێ بەڵکو زەبرو زەنگ و ئەشکەنجەدانی فاشی‌یەکانی بەغدادت هێندەی تر گیانی بەرنگاری و هۆشمەندی و ئیرادەی نەتەوایەتی هەر زیندانیێکی سیاسی کە بەڕاستی بۆ خزمەت کردن بە گەل و نەتەوەکەی تێکۆشاوەو نەك هەر چۆك دانادەیت ،

بەڵکو وەك شاعیری پایەبەرزی کورد ووتەنی :. هێمن ـ ی شاعیر پێمان دەڵێ

بیری ئازادیت لە زینداندا فراوانتر دەبێ

قوڕ بەسەر ئەو کەسەی وانۆکەری بێگانەیە !

ئەم کۆپلە شیعریەی هێمنی مەزن سەد دەرسە بۆ ئەو مرۆڤە خۆنەویستە شۆڕشگێڕانە دەنگونجێ کە جەستەیان یەك پارچە پۆلاو ویژدانی

شۆڕشگێڕانەیان ئەستوورتر دەبێ و نوچ دان لەلای (حەمەموورادیش) ئەو پەڕی ئەنگی‌یە هەر بۆیە بەرگەی ئەو هێنان و بردن و ئازار و ئەشکەنجە و داپڵۆسینەی فاشی‌یەکانی گرت و بۆ چرکەیەکیش بیرو باوەڕەکەی‌و ئاستی بەرزی هۆشیاری و ئیرادەی نەتەوایەتی کورد نەك هەر ڕێگای پێ نەدەدا پاکانە بکات بەڵکو گەورەترین تاوان بوو لای حەمە موراد و هەڤاڵەکانی کە پاکانەبکات بۆ قوتار بوونی خۆی وێڕایی ئەو ئازارە بێ وێنەیەشی گەورەترین سەرکەوتنە لەلای زۆری لە زیندانی‌یەکان ئەو ئازارو ئەشکەنجە لە ڕادە بەدەریان بە تێکۆشان و مەزندە کردبوو بۆیە خۆڕاگری و نەدرکاندنی گەورەترین سەرکەوتن دەژمارد .. بەڵێ ئەم گەلە سەر بڵندەمان چەندین مێرخاسی شۆڕگێڕی تێدایە کە گەلەکەمان شانازی بێ وێنەیان بۆ بکەن بەرزوو پیرۆزی مێر خاسە ئەبەزەکانی نەتەوەکەمان ناپسێنێ بەڵکو زەبرو زەنگ و ئەشکەنجەدان بیرت فراوان تر دەکات زیاتر هانت دەدات بۆ بەردەوام بوون لە خەبات وتێکۆشان وبەرنگاربوونەوەیان گەورەترین سەرکەوتنیش خۆڕاگرتنە لەبەر هۆش و پەلامار و ئەشکەنجەی ئەم دوژمنە داگیرکەرە خوێن ڕێژانەدا هەروەك شاعیری گەورەی کورد هێمن دەفەرموێ ...

گەرچی دوژمن وا دەزانێ من بە دیلی لاڵ دەبم
باش بزانێ کونجی زیندانم قوتابی قوتابخانەیە
گەر بەئازادی نەژیم مردن خەڵاتە بۆ لەشم
نۆکەری‌و سەر دانواندن کاری نامەردانەیە

تەنانەت ئازارو ئەشکەنجە داگیر کەرانی کورد لەکەسایەتی شاعیرانی کوردیش دا ڕەنگی داوەتەوەو زیاتر ووشەکانی بە شیعردا کردۆتە فیشەك بۆ سەر دڵی دوژمن و گاڵتەی بە سیاسەتی دوژمن کارانەی دوژمن دا هاتوەتەوە .. لە هەمان کاتدا وورەو خۆڕاگری کەسانی نێو زیندانی فاشی‌یەکانی بەرزوو پیرۆز نرخاندووە کە لە ژێر ئازارو ئیشکەنجەی نامرۆڤانەیان دا هیچ

وتەیەك نادركێنن و دەبنە سیمبوولی خۆڕاگری و گیانی بەرخودانی نەتەوەیی وە ئەوانەشی كە لە بەردەم دوژمن بە چۆكا دێن و تەسلیم دەبن ئەوانە ڕۆڵەی كورد نین و نامەردن و بەدوورن لە كەسێتی كوردی دا ..
هەر بۆیە چەشتنی ئازارو ئەشكەنجەو ناخۆشی دەبێتە هۆی تەقینەوەو بەرنگاری دروست بوون و پاراستنی بوون ..!
ئەگەر ئەشكەنجەو ئازارو شەو نخونی نەبینن !! چۆن دەتوانی خۆت بە سوورتەمەنی نەتەوەكەت دا بنەی لە پێناو ڕزگار كردنیا چونكە هەتاوەكو چەوسانەوەی مرۆڤ لەلایەن مرۆڤەوە بمێنێت هەر گیزاو هەرگیز خەبات و تێكۆشان و دەنگی دلێری ئازادی هەر بەردەوام دەبن و پەرە دەسەنن خۆ ئەگەر ئێمەش نەمێنین ئەوا شۆڕش و ڕۆڵەی شۆڕشگێڕی ئەم نەتەوەیە لە بن نایەت و هەر بەردەوام دەبێت ڕێبازی پیرۆزی كوردایەتی وون ناكەن و ڕۆژ لە دوای ڕۆژیش زیاتر لە خەبات و تێكۆشان سوورتر دەبن و نایەڵن جۆشدانی خەباتی كوردان دامركێتەوە ، تابە دەست هێنانی تەواوی ئامانجە ڕەواكانی گەلەكەمان .

((پێنجەم ڕۆژی زیندانیم))

لەناو زیندانییەكان دا بۆ ماوەی پێنج ڕۆژ مامەوە هیچ پرسیارێكیان لێ نەركردم ئیتر بۆخۆم پشویەكم دا ئەو چەند ڕۆژە هەرچەندە لە دڵی خۆمدا دەم ووت (خۆت ئامادە بكەمحمد موراد ئەم پشوو دانە هەر وانابێ ، هەر دەبێ باجەكەی بدەیت ؟بۆ كوێ ڕزگارت ئەبێ) هەر كەسێ لە دەستی ئەم فاشستانەی بەعس ڕزگاری بێ ئەوا لە هەموو شتێك ڕزگاری دەبێت و تووشی هیچ گیرو گرفتێك نابێت ؟!
لە كۆتایی ئەو پێنج ڕۆژەدا كات ژمێر (٩)ی شەو پیاو كوژەكان دیسان هاتن بۆ بەردەم دەرگای زیندانەكە هەموو خۆمان ئامادە كرد !! دەرگای زیندانەكەیان كردەوە هەروەك گەلە گورگ خۆیان پیشان دا ! كەوتنە قسە

کردن .. ها ئێستا هەمووتان چاوەڕوانن تاکو بزانن بانگی کامتان دەکەین
وانی‌یە .. بە پێکەنینێکی ناقۆڵاوە ...
هەمووتان لە ترساندا دڵتان خەریکە دێتە دەرەوە وانی‌یە ؟!
کێ دەزانێ نۆرەی کێ‌یە ... بزانن ... دەی کێ ناترسێ و نالەرزێ ؟
لەناو هەموویاندا دیسانەوە پێیان ووتم وەرە دەرەوە (محمد موراد) ئادەی ...
یەکسەر چاوریان بەستمەوەو بردمیان وەك خۆیان دەڵێن بۆ لێکۆڵینەوە ..
ئەی بۆ ناڵێن بۆ ئەشکەنجەدان و هەڵواسین ؟
*محمد موراد تۆ خۆت باش دەزانی ئەم چەند ڕۆژە پشوومان پێ داویت و لەسەرت وەستاوین و یارمەتی تەواویشت دراوە بۆ ئەوەی بیرێك لە حاڵی خۆت بکەیتەوە .. بزانە ئەو برادەرانەی کە لێرە کار دەکەن هەموویان هاو زمانی خۆتن و کوردن ؟!
دەبینی ئازادن هەرچی بکەن ؟! لە دڵی خۆمدا ووتم ((ئەی داڕزێن بۆ چۆن ئازادی‌یەکە هەیانە ئازادی لای ئەوان ، تەنها ئەوەیە ببیتە پیاوی جەللادی بەعس بۆ ئازاردانی ڕۆڵە نیشتمان پەروەرەکانی کورد ... گەر ئازادی وابێ ئەوا لەشم کرمە ڕێز بێ گەر ووشەیەك لەمن ببیستن)).
گەر حەز دەکەیت تۆش وەکو ئەوان پیاو و دڵسۆز بی بۆ حکومەتی نیشتمانی و پارتی سۆسیالستی عەرەبی ئەوا دڵنیا بە بە ئارەزووی دڵی خۆت دەبێت ئێمە تۆ بە مرۆڤێکی خاوەن وویژدان دەزانین باوەڕ ناکەین کە تۆ هیچ شتێکمان لێ بشاریتەوە؟
حەزیش دەکەین ئەو پرسیارانە کردوومانە لێت وا دڵت ڕەق نەبێ و وەڵاممان بدەیتەوە؟! بەرامبەر ئێمە نەرم نیان بە ؟! ئەوە کاکە (محمد) تۆ بۆچی وایت !؟
–پێم ووتن وەڵامن پیاوێکی هەژارم و هیچ شتێك نازانم جگە لەوەی کرێکاری خۆم دەکەم من و کاری سیاسی ؟ من و کارکردن لەگەڵ ئێوەدا ... بە خوا

نەکاری سیاسی ئەزانم و وە ناشتوانم کار لەگەڵ ئێوە بکەم چونکە بە من نـــــــــــــــــاکرێت .

*باشە بۆچی کار کردن لەگەل ئێمە ناتوانی بکەیت ؟!

-قوربان من کوردی بە تەواوی نازانم کە زمانی شیری خۆمە جا کار کردن لەگەڵ ئێوەدا ؟ چی بکەم بۆم ناکرێ

*کاکە حەمە موراد بەهەمووی رازیم دەست بەجی ئازادت دەکەین و دەت بەینەوە بۆماڵی خۆتان ؟! بەلام ئەم جارە گوناهی خۆت لە ملی خۆت ڕزگارت نابێ و دەت کوژین ئەم شەو بێ ئەشکەنجە دەچیتەوەو بیر بکەرەوە تاکو سبەی ئەم کاتە بەلام ها زۆر بە ووردی و بە جوانی بیر بکەرەوە لە حاڵی خۆت بەڵی بە چاو بەستراوی و بێ ئەشکەنجەو لێدان بردمیانەوە بۆ زیندانی‌یەکە کە خۆم کرد بە ناو زیندانەکان دا هەمو زیندانی‌یەکان هەر یەکی یەك بست دەمیان داچەقاندوو بەسەر سوورمانەوە سەیریان کردم حەقە خیشیان بوو وا بەسەر سوورمانەوە سەیرم بکەن چونکە چۆن ڕۆیشتبووم ئاوا گەڕابوومەوە بێ ئەشکەنجەو لێدان ، ئەمە بوە جێگای سەرسوورمانی تەواو لای زیندانی‌یەکان ؟

چەند زیندانی‌یەك وورده وورده خۆیان لێ نزیك کردمەوە بۆ ئەوەی پرسیارم لێ بکەن : بەلام بە دەم چاویان دا دیار بوو کە زۆر بە گومانن لێم و تەنانەت ترسیش لەسەر دەم و چاویان دەخوێنرایەوە ؟! جا هەر نەیان شاردەوە بێ پێچ وپەنا بە تایبەتی (کاك عبدول ڕەحمان) پێی ووتم

*کاك محمد زۆر لێت دەترسین ؟!

-منیش ووتم بۆ برای بەڕێزم لێم دەترسن ئەی منیش وەك ئێوە نیم؟

*یەعنی تۆ هیچت نەدرکاندووە

... چیان پێ بڵێم تاکو (نهێنی بێت لای من)؟!... نا ، نا براکانم هەر گیز لە من مەترسن ، ڕاستی ئەوەشتان پێ دەڵێم کە بۆچی ئەمجارەیان برام بۆ

(لێکۆڵینەوە) واتە ئەشکەنجەدان ئەوەی سەرسوورمان کردووە کە بۆچی نەخرامە ژێر لێدان و ئەشکەنجەی نامرۆڤانەی ڕژێمی بەعسی عێراق !! ئەمەیە کە ئێوەی برامی خستۆتی ژێر ترس و دڵە ڕاوکە بەڵام با ڕاستی‌یەکەتان پێ بڵێم جەللادەکان تەنها شەویان مۆڵەت پێ دام تاوەکو بیر بکەمەوە بیرکردنەوەیەك کە مرۆڤی شۆڕشگێڕو کورد پەروەر بچێتە ژێر فشاری ئەم خوێن ڕێژانەوە لە هەموو بەهایەکی مرۆڤایەتی دەشۆرێتەوە ؟! چونکە ئەوان تەنها لەبەر ئەوە ئەم شەو ئەشکەنجەیان نەدام تاوەکو کاریان لەگەڵ دا بکەم کار کردنێك بۆ سیخوڕی و خزمەت بەمانەوەی ئەو ڕژێمە فاشیەی بەعس بکات .. نای ..کەسیان نەدۆزیەتەوە محمد مورادی کرێکاری هەژار نەبێ .. بڕواتان بێ برایان ئەوەی پاکانە بۆ ئەم تاقمە خوێن ڕێژە بکات .. گەورەترین تاوان لە دژی خۆی و شۆڕشی کوردستان و خوێنی شەهیدانی ڕاستەقینە دەکات ئیدی پێویست بەوە ناکاتبەهیچ شێوەیەك بترسن بڕوابە چیا سەرکەشەکانی کوردستان بە لە سێدارەدان و شۆڕشگێڕێکی کورد هەر لەسەرەتاوە چۆن بەرگەی هەموو ئەشکەنجەیەکی ئەم ڕژێم و دەستەو تاقمە فاشی‌یەی بەعس گرتووە ئاواو بە بڕوایەکی بە هێزوو بە ئیرادەیەکی نەتەوەی نەگۆڕەوە ئەوا ناوتوانن سوود لە کەسێکی وەك من وەربگرن .. ئەو کات برادەرانی زیندانیم باوەشیان پیا کردم و دەستیان بی توندی گوشیم کە دەبێ هەموومان بەو بڕوایەوە ئیرادەمان بەرزتر بێت کەوتینە ڕۆژی دوای (٩)ی شەو دووبارە بانگیان کردم بەهەر حاڵ زۆریان لەگەڵ ووتم و من کەمم بیست !!

- بە جەللادەکانی ژووری لێکۆڵینەوە پێیان ووتم :ـ باوەڕت بێ (محمدموراد) ئەمە دوا مۆڵەتە کە مۆڵەتمان پێ دایت ئیتر بزانە چیت لێ دەپرسین خۆتەگەر وەڵامەکە بە جوانی نەدەیتەوە ئەوا ئوباڵی خۆت لە ملی خۆت ...(بۆ ئەوەی باش بزانی یارمەتی چاك کراویت ! وەکو هەموو

کەسێك تەماشا نەکراوی ..!! دەنا(محمد موراد ئێمە دەتوانین بتکەین بە پیاو و هەموو نهێنی‌یەکیش چی‌یە پێت بدرکێنین) بەلاّم تاکو هەنوکەش حەزمان نەکردووە کە زۆرت لێ بکەین لە دڵی خۆمدا ووتم ((ڕاست ئەکەن ئەی لە هەموو یارمەتی و ڕێزگرتنی مافی مرۆڤە ئەبێت لای ئەم ڕژێمە ئەشکەنجەدان و نینۆك دەرهێنان و پشیلەی ڕاهێنراو کە تێمان بەرئەدەن بە یارمەتی مرۆڤانەی لە قەڵەم بدەن))

*ئێمە ووتمان ئەمڕۆ تاسبەی‌بیر دەکاتەوەو ڕێگای ڕیزی شۆڕش و پاراستنی بەرژەوەندی‌یەکانی ئاسایشی نەتەوەیی عەرەبی بەعسی دەپارێزی ئیتر هەرچیت لێ بکەین مافی خۆمانە بەبێ چەند و چوون .. گووناهی خۆت ئەکەوێتە ئەستۆی خۆت؟

–قوربان وەك پێم ووتن من کابرایەکی هەژارم و هیچ نازانم و ئیتر لە خۆمەوە چی بڵێم ..؟

*حەمە ... ! هەی کوڕی سەگ ؟ دیارە نەبویت بە پیاو ئەو گوێنیەت دیووە ؟ ئەگەر نهێنی‌یەکانت نەڵێیت و دان بە هەموو شتێك دا نەنێیت ؟! واتە بچوکت دەکەینەوە کە لەو گوێنیەدا جێگات ببێتەوەو بە دارەکەدا هەڵت دەواسین ؟!ئیتربەسە لەوە زیاتر ئاکاری مرۆڤانە لەگەڵ تۆدا بەکار نایەت ؟!جگە لە لێدان و ئەشکەنجەدان

–لە دڵی خۆمدا ووتم (بە خوا جوانە بۆ ئاکاری مرۆڤانە لەلای ئێوە بوونی هەیە تاباسی ئاکاری مرۆڤانە بۆ من دەکەن).

ئادەی لێیدەن تا باش بچووك دەبێتەوە ! گەورەم وامان لێداوەو بچووك بووەتەوە ..؟ باشە ئێستا بیخەنە ناو گوێنێکەوەو .. هەڵی واسن چووە ناو گوێنێکەوە ؟! هەڵی واسن ..

*بەڵێ زۆریان لێدام و باریك و بچووك گیانیان کردمەوەو فڕێیان دامە ناو گوێنێکەوە ..

بەڵێ .. بەڵێ لەیەك گوێنی بچووكدا جێگایان كردمەوە ! تاوەكو سبەینێ‌لەناو ئەو گوێنیەداو بە هەڵواسراوی وەك جۆلانێ هەر هاتو چۆم دەكرد بە ئاسمانەوە ؟! جا ئازارو سڕبوون و هەناسە سواری هەر باس ناكرێ‌و ناگێڕێتەوە ؟!

-بۆ سبەینێ هاتنە سەرم .. ئەوە هەر ماوی .. نەمردووی ؟!.

*بەڵێ هەر ماوم و هەر دەمێنم ؟!

-ئەڵێن پشیلە حەوت ڕۆحی هەیە تۆش لەوە ئەچێ حەوت ڕۆحت هەبێ بۆیە نەمردووی لە گوێنیەكە دەركرام و لە ژوورێكی تەنیاییدا دانرام ! نەپێم هەبوو بتوانم هەڵسم نەتواناو ووزەشم هەبوو بێ دەست و پی لە ناو ئازار ؟!

*بۆ جارێكی لەو ژوورە تاریكەدا جەللادە قێ لە دڵەكە ئەت گووت باوكیم كوشتووە پێی ووتم ئەمڕۆش تا ئێوارێ بیرێكی تری لێ بكەرەوە ؟! بە تووڕەییەوە دەرگایان لێ داخستم و لێیان نا ڕۆیشتن ؟

نەموێرا زۆر ئاو بخۆمەوە چونكە بیستبووم كەیەكێك لە زیندانییەكان ئەوەندەی ئاو خواردبۆوە لە تینویاندا پاش لێدان و هەڵواسین .. هەردوو گورچیلەی وەستا بوو لەشیشی ئاوسا بوو گیانی سپاردبوو .. بۆیە ئاووم كەمێ خواردەوە .. نیوەڕۆ دووبارە هاتنەوە بۆلام .. كەوتنەوە قسەكردن لەگەڵمدا ..؟

*حەمەموراد .. ئەوە نیتر ئەمڕۆ تا ئێوارە ئەگەر دان بە هەموو شتێك دا نەنێیت ڕزگارت نابێت و لە سێدارە دەدرێیت ؟!

- ئارەزووی خۆتانە .. چیم لێ دەكەن ئەوە نییە لەبەردەستتان دام ، هەرچییەك دەكەن بێ بەزەییانە ئەنجامی بدەن جا جگە لە كوشتن و سێدارە چی تر ماوە بیكەن لەگەڵ مدا ؟! لەبەر ئەوە بێ باكم و هیچ لێتان ناترسم دەتانەوێت لێتان بپاڕێمەوەو دوای بەزەیتان لێ بكەم ؟ چیتان لەدەست دی درێغی مەكەن وەك پێم گووتن بێ باكم بە هیچتان نازانم .. ؟

*ئەوە چی‌یە (حەمە) ئەلێی شێت بوویت ..

-نەخێر شێت نەبووم و زۆر هۆشیارم ؟!

*ئەی ئەوە چی‌یە دەیڵێیت ؟!

-دەڵێم هەرچی ئاکارو ڕەوشت هەیە لە دڕندانەیی‌یەو چونکە دڕندە دژی هەموو بەهایەکی مرۆڤایەتی ..؟! هەی دڕندەکان !!

*گەورە جەللادێك بە پێکەنینێکی گاڵتە ئامێزەوە ووتی وازی لێ بهێنن مێشکی تێك چووە .. ئێوارە بانگی دەکەین ..!

ئێوارە هات و بانگیان کردم ...

(حەمە موراد) ئەگەر بیبیستینەوە لەلای زیندانی‌یەکانی تر بڵێیت منیان کردۆتە ناو کوێنی‌یەوە .. ئەوا بێ چەند و چوون لە سێدارەت ئەدەین ؟! ئێستا دەتبەینەوە بۆ ناو زیندانی‌یەکانی ترو بۆخۆت بیر بکەرەوە ؟! تا چەند ڕۆژێکی تر بانگت ناکەین و هیچ پرسیارو وەڵامێکمان نی‌یە لێت .. بۆ خۆت بە باشی بیر بکەرەوەو بزانە بۆچی ئەو حاڵە بەسەر خۆت دەهێنی ؟! بۆچی تۆش وەك ئەو خەڵکە بیر لە ژیان ناکەیتەوە کە بە خۆشی بژیت ؟! گوایە تۆ چیت کەمترە لەو خەڵکە ؟بەسە ئیتر ئەم کەلە ڕەقی‌یە واز لێ بێنە ؟! هێنامیانەوە بۆ ناو زیندانەکەو زیندانی‌یەکانی تر ئەم دەزانی کات چەندە ؟! کاتێکم زانی .. هەموو زیندانی‌یەکان دەورەیان لێ دام .. پێیان ووتم : ئەوە دوو ڕۆژە لە کوێیت ؟!

خۆلەناو خۆماندا هەزار و یەك سەرەداومان هێناو برد نەگەیشتین بە هیچ دەرئەنجامێ سەبارەت بە تۆ ؟!!

هەندێکمان دەمان ووت کە گوایە ئازاد کراوەو چووەتەوە ماڵی خۆی هەندێکی ترمان دەمان ووت لە سێدارە دراوەو تەواو بە زیندووی نایبینینەوە بۆ جارێکی تر ؟

بەهەر حاڵ ، ئەوە نی‌یە ماوم تکایە زیاتر پرسیارم لێ مەکەن ...

چونکە لەوانەیە بۆ خۆتان بزانن بۆچی نـاتوانم وەڵامتـان بدەمـەوە ؟! ئیتر بۆخۆتان چۆن لێکی دەدەنەوە ئەوا سەربەستن و کەیفی خۆتانە ؟!
ڕۆژێك و دووان و سیان ڕۆیشت .. کـەس نـەهات ، بـەڵام بـۆ ڕۆژی چـوارەم دەوروبەری (٩،٣٠) تا (١٠)ی بەیانی دەبـوو یـەکێ لـە جـەللادەکان هـات و بانگی کـردم و چاویان بەسـتمەوەو بردمیـان ، بـەڵام وەك جـاران تووڕەنـەبوو لەگەڵم .. پاڵی پێوە نەئەنام :
ئەوەندەم زانی چوومە ژوورێکەوە ڕوانیم .. دووکـەس دانیشتوون .. کەوتنە قسە کردنی خۆش لەگەڵم دا ؟!
*کاك محمد بۆچی دوو قسەی خۆشمان بـۆ ناکـەیت ؟ خۆئەگـەر بـەڵێنێکی بچووکمان پێ بدەیت ئەوا هیچمان لـە تۆ ناوێت ؟! چونکە ئێمە دەمانـەوێت ئـازادد بکـەین ؟! لەهـەموو تـاوان و کـەم وکوڕیـەکانت بتبوریـن ؟! تەنـها دەمانەوێ لە مانگێك دا چەند جارێك سەردانمان بکـەیت .. بەبێ‌ئەوەی ئێمە بنێرین بە دواتا ، هەر خۆت بێیت بۆسەردانمان ؟! خۆ ئەگـەر هەرکەسێکیش خۆت لێی دڵنیایت و گەواهی بۆ بدەیت کە قسەمان ناباتـە دەرەوە هـەر کـارو فرمانێکی هەبوو بۆلامان ئێمە هاوکاری دەکـەین و یارمـەتی تـەواوی دەدەیـن ؟!ئـەوەش دەمانچەیـەکمان بـە دیـاری بـۆ دانـاویت و لێمـان وەربگـرە ؟حـەز دەکـەین ئـەم داواکاریـە بچوکـەمان ڕەت نەکەیتـەوە ؟ ئەگـەر ڕازی بیـت هـەر ئێستا دەتوانـی بڕۆیتـەوە بـۆ نـاو مـاڵ منداڵـی خـۆت ؟! حـەزیش دەکـەیت کەلەمەو لا کرێکاری نەکـەیت ؟! هـەر کـارو پیشـەیەکیش خـۆت پێشـنیاری دەکەیت ؟! ئەوا بۆت دەستە بەر دەکەین و بە ئارەزووی خۆت کارت بۆ دیاری دەکەین
-منیش پێم وتـن قوربـان مـن کابرایـەکی هـەژارو بـێ دەسـتەڵاتم و نـاتوانم سەردان و هاتوچۆتان بکەم و هیچ کارو پیشەیەکیش پێشنیار ناکەم جگە لـە کرێکارییەکـەی خۆم و کەسیش ناناسم تـاکو بینێرمـە لاتـان !!! مەسـەلەی

دەمانچەش بە دیاری !! من بۆچیمە کابرایەکی بێ کەس وهەژارم و خەریکی کاری خۆم دەبم و بژێوی بۆ منداڵەکانم پەیدا دەکەم بۆیە ناتوانم چەکتان لێ وەربگرم ئەگەر بەو مەرجانەی کە جەنابتان دەڵێن ئازادم دەکەن ئەوا ناتوانم هیچیان پەسەند بکەم ، داوای لێبوردن دەکەم ، چونکە ئەوەی ئێوە داوای دەکەن بە من ناکرێت و لە توانامدا نی‌یە ئەوئەرکە جێبەجێ بکەم ؟

*ئۆ ...هۆ ..تۆ هەر دەبی کارەکەمان لێ تێك بدەی و ڕێسەکەمان لێ بکەیتەوە بە خوری !!(حەمە موراد) !! ئێمە ئەوە چەند سەعاتە قسە بۆ تۆ دەکەین و ئامۆژگاریت دەکەین !؟

کەچی تۆ بەیەك ووشە هەموویت پووچ کردەوە ... ئێمە دەمانەوێ کارت بۆ دابین بکەین ؟! گوزەرانت باشتر بکەین ..کەچی ڕازی نابیت ؟بۆچی ئەوەندە کابرایەکی ووشکیت ؟!

-قوربان من ووشك نیم بەڵام لەوە زیاتر لە توانا و ووزەی من دا نی‌یە و مرۆڤ کاتێ نەیتوانی ئەنجامی کارێ بدات ناچێتە ژێر ئەو کارەوە بۆیە ئەو کارو فەرمانانەی کە جەنابتان دەفەرموون بە من ناکرێت و حەز لەو جۆرە کارانە ناکەم ئەوکارانە جگە لە ئێوە کەسی دیکە ناتوانێ ئەنجامی بدات !! کەس شایستەی ئەو کارانە نی‌یە .. بێجگە لە جەنابتان ؟!

*ئەوە (حەمە موراد) دەتەوێت پلارمان تێ بگریت ؟! ئێمە دەمانەوێ ڕێزت لێ بگرین !! کەچی تۆش ئەوە وەڵامەکەتە ؟!

-باوەڕ بفەرموون من پلارتان تێ ناگرم وڕێزم هەیە بۆ قسەکانی بەڕێزتان بۆیە زۆر سوپاستان دەکەم .. ئێوە ڕێزتان لە من گرتوە ازۆر سوپاس .

*لە پڕێکدا وەك بڵێی زەمین لەرزە بووبێ ..نەراندی ئادەی (وونی کەن) لەبەرچاوم بیبەنەوە بۆ ناو زیندانی‌یەکانی تر دیارە نەبووە بە پیاو ! قسەکردن بۆ حەمەموراد هیچ سوودێکی نی‌یە نەدەزانێ قسە بکات نە دەزانێ کارێك ئەنجام بدات ؟!

-قوربان من دەزانم قسە بکەم و کار بەڕێوە بەرم بەڵام ئەو کارەی کە ئێوە دەیڵێن کاری من نی‌یەو شایستەی بەڕێزتانەو هەر لە ئێوە جوانە
*کاك محمد موراد ئێمە هەرچی هەوڵ ئەدەین کارێکت بۆ دیاری بکەین ، تۆ ڕازی نابی ڕەتی دەکەیتەوە ؟! چەند ڕۆژێکی تر لامان دەمێنیتەوەو پاشان هەوڵت بۆ ئەدەین کە ئازادد بکەین ؟! وە تەنها یەك داوامان هەیە لە تۆ ؟ ئەم داوایەمان ڕەت مەکەرەوەو خراپ نی‌یە ؟
-فەرموون داواکەتان چی‌یە ؟!
*لای کەس قسە مەکەو باسی هیچ مەکە ؟! مەڵێ وایان لێ کردم یان واو وایان لەگەڵم کردووە نە لە ناو زیندانی‌یەکاندا نە لەدەرە وەش ؟!
-باوەڕ بکە باسی هیچ ناکەم ، بەڵام ئەوەندەم پێ بڵێن بزانم لەسەر چی گیراوم ؟! خۆ دەبێ گوناه وتاوانی خۆم بزانم !! چونکە ماوەیەکە زیندانیم لێرە لەسەر چی بووە ؟..
*بیبەنەوە بۆ زیندانەکە باجارێ لەوێ بمێنێتەوە .. بەڵێ گەورەم بردمانەوە بۆ ناو زیندان .
بەڵێ پاش ئەوەی بردمیان بۆ زیندان بەڵام ئەم زیندانە زیندانەکەی ئەو ڕۆژانەی پێشوو نەبوو کە تیا بووم !؟ چونکە ئەو کەسانەی لێرەن هیچیان ناناسم ؟! لە بیرم چوو بۆتان باس بکەم ئەو زیندانە ناوی (هەینەی کەرکوك)ە .

چوار زیندانی هەیە دوو زیندانی بۆ پیاوانە کە یەکێکیان بۆ ئەو کەسانە بوو کە لە دەرئەنجامی ئەشکەنجەو لێدان بە خەستی بریندار دەبن بۆ ماوەیەك تاکو هەندێك دێتەوە سەر خۆی زیندانی لەوێ زیندان دەکرێ کە خۆم یەکێك بووم لەوانە بۆ ماوەی چەند ڕۆژێك لەوێ مامەوە ؟! زیندانێك بۆ ژنان و زیندانێکیش بۆ تەمەنی خوار هەژدە ساڵ ؟!ئەوەی سەر سوڕهێنەرە لەم زیندانەدا هیچ پاساوێك ناخوات بۆ ئەم دوژمنە داگیرکەرو دڕندەیەی

نەتەوەکەمان کە ئەوەیە کە منداڵ بی لە تەمەنی حەوت وهەشت ساڵیەوە تیایدا زیندانەیەوئازارو ئەشکەنجە دەکرێن و داوای نهێنی درکاندنیان لێ دەکەن !

نازانم من هەرچەند بیرم لەم کارە چەپەڵەی ئەم ناحەزانە دەکردەوە بۆ ئەوی‌شتێك بدۆزمەوە ؟!

بزانم کەی ئێمە ئەوەندە بێ باك بووین لە ژیانی مرۆڤ ؟! بە تایبەت لە ژیانی جگەر گۆشەکانمان چونکە بەهێندەی گەڕان وبیرکردنەوەو لە خوێندنەوەی پێشووم ئاگادار بم لە ئاکارو ڕەوشتی نەتەوەکەم مێژووە پڕ لە سەروەری‌یەکەی نەمبیستووەو نەمبینیوە کە هیچ نەتەوەیەکی تر لە مێژووی دورر و نزیك دا بە هێندەی نەتەوەی من سەرچاوە بێت بۆ گەیاندنی پەیامی مرۆڤایەتی ، بەڵکو دەبێ گەلانی تر لەوەتێ بگەن کە بگوترێت کورد دایکی مرۆڤایەتی‌یە ؟! ئەوە زۆر دڵگرانم ئارامی لێ هەڵگرتووم و ئازاری لاشەمم لەبیر چووبووەوە ؟!

وە ئازارێکی تری ناخۆش تەنگی پێ هەڵچنیوم لە دڵی خۆمدا هەرلێکم دەدایەوەو دەم هێنا و دەم برد ...

خوایە تۆ بڵێیت ئەو شۆڕشگێڕانەی ئێمە کە ڕابەرایەتی نەتەوەکەیان بکەن بێ ویژدانبووبن و خۆیان لە بیر کردبێ ئایا دەبێ ئەوان بەو کارە ڕازی بن ؟ یان دەبێ کێ نەخشەی بۆ دانابێ ! ئەمەکارێکی لە کردن نەهاتووەو هیچ

شتێك ناتوانێت هۆشمەند بێت و بیسەلمێنێ !! تەنانەت ئەگەر سەركەوتن بەوانیش بە دەست بێت ؟! چۆن چاو بەرایی دێت ئەم جگەر گۆشانە بكەن بە سووتەمەنی ؟! مەگەر مێژوویان باش نەخوێندبێتەوەوچ ویژدانێك ڕازی‌یە ؟ ئاكارو ڕەوشتی خۆیان لەبیر كردووە ؟ بە بیری پیرۆزی نەتەوەی كورد دەفەرموێ (دایكان و باوكان بەرپرسی یەكەمن لەبەخێوكردنی منداڵەكانیان ، چونكە منال پیرۆزی تەواوی هەیە .

چۆن ناگەم دەتوانین هەڵگری بیری پیرۆزی مرۆڤایەتی بین بوونمان بپارێزین !!)چونكە كەس ناتوانێ منداڵ بخاتە ژێر هیچ جۆرە فشارێكەوەو پەیوەستی هیچ بیرێك نەبێت تاوەكو نەگاتە سەرو تەمەنی (١٦)ساڵی و ئەو كاتەش هەر خۆی سەرپشك دەبێ لە دیاری‌كردنی ڕەوتی بەرێوە چوونی ژیانی بۆیە مێشكم خەریك بوو ناڵەی لێوە بێت و بتەقێت ، چۆن دەبێ منداڵ بەو تەمەنە ناسكەدا كارێكی پێ بكرێت و بكەوێتە دەست ئەم دوژمنە داگیركەرو دڕندەیە ؟! (ئیتر بێ سڵەمینەوە برۆ بەرەو پەتی سێدارە ، مردن لەترست ڕادەكات و ڕۆحی تۆ هەرگیز نەمرە) ..

ئیدی بەهۆی ئەو سەرقاڵكردنەوەم بەو كێشەیەوە دەهاتم و دەچووم لە ڕاڕەوی زیندانەكەداو بینیمی ئەوانەی كە ئەشكەنجە دەدران و لەگەڵ شارەزایم بە كون وقوشبنی زیندانەكە ، چ بە هۆی ئەشكەنجەدانم لە ڕۆژانی پێشوودا بووبێ چ بەهۆی ئەم پشوو دانەی بۆ چاكبوونەوەی برینەكانم !!

ورده وورده لەسەر خۆ بەگەواهی چاوو هەست و بیرو وەك دەڵێن هەموو هەستەكانی كە لە مرۆڤدایە بۆم سەلمێنرا كە گرتن وزیندانی كردنی و ئەشكەنجەدانی ئەو منالآنەی كورد ، لەبەر ئەوە نی‌یە كە كارێكی دژ بەم ڕژێمە خوێن ڕێژو داگیركەرەیان كردبێ ؟! وەیان هیچ پلان و نەخشەیەكی‌تری كرچ وكاڵ بە شۆڕشگێرانی كوردەوەنی‌یە .. بۆئەم كێشەیەی كە ڕووی داوەو ڕوونەدات چونكە هۆشی شۆڕشگێران و كورد زۆر

فراوانترو ڕوناکبین تره و لەسەر چەمکێکی مرۆڤایەتی دەڕۆن و ئامانجیان بە دیهێنانی ئازادییە ، بۆیە ئەو کارە ناشایستەیەو ناڕەوایە لە شانو شەوکەتی ئەوان ناوەشێتەوە ئیدی تەواو دڵنیا بوم بێ پێچ و پەنا و بێ گوومان بووم لەوەی کە ئەم ڕژێمە ڕەگەز پەرستەی بەعسی عێراقە هەر لە چوارچێوەی ئەو نەخشەیەی کە دایان ڕشتووە بۆ بنەبڕکردنی کورد و بە عەرەب کردنی خەڵك و خاکە پیرۆزەکەی کوردستان .

ئەم ڕێگایەیان هەڵبژاردووەو هەموو کارێکیان بۆ قڕ کردنی کورد بگونجێ بۆیان بە ئەنجام دەگەیەنن ، جا بۆیان بلوێ لەپێش هەموو تەمنێکەوە گورز لە منداڵی سەربێشکەی کورد دەوەشێنن و دەیانکوژن !!

هەر بەتاوانی ئەوەی کەکورد ن و بە کوردی لە دایك دەبن ؟! ئەوەش وانەو پەندێکی تری ناو زیندان بوو بە بەێ هیچ سەرچاوەیەکی نووسراو یان بیستراو بە بێ هیچ هەواڵێك بۆ لێکۆڵینەوە ، لەبابەتێکی وا کە لە پێشتر وەرم گرت و چووە سەر خانەی بیلۆگرافیای ژیانم ! ئەو شێوە ژیانەی نێو زیندانم بوە فاکتەرێکی بەهێزبوونم کە تاماوم لە ژیاندا هەوڵ و کۆششم بەردەوام بکەم و بێ پەرواش درێغی نەکەم بۆ خاکەکەم ڕزگار کردنی نیشتمانی کوردستانی زامدار کە لەژێر پۆستاڵی ڕەشی داگیرکەرانی بەعس بکەمە وانەیەکی زیندووی تراژیدیای ژیانی کوردو زیاتر شێلگیربم لەسەر باوەڕی بەرزوو پیرۆزی نەتەوەکەم بۆ ڕزگار بوون و ئازادی یەکجارەکی ، بەڵێ .. (بێ ئەوەی قسەبکەم لای کەس ، چەند ڕۆژ لەو زیندانەدا ژیانم بردە سەر) هەستم بەوە دەکرد کەلەوانەیەبەمەرگ لە دەستی ئەم دڕندە داگیرکەرانە ڕزگارم بێـــــــــــــــــــــــــــــت؟!

(بەڵام کەی ئازاد دەکرێم ؟! نازانم)... !!؟ خواردنی ژووری زیندان هەر هەمان خواردنەکەی جارانبوو سەمونێکی ڕەق و هەندێ جاریش تەماتەیەك یان

خەیارێك كەئەمە ژەمەكانی خواردن بوو كە زۆربەی جاریش هەربەتەنیا سەموونە ڕەقەكە بوو ، هەندێ جاریش تەماتەیەك یان خەیارێك ؟

ئەو سەموونە ڕەقە لە ڕەقیدا لەمانەوەشیدا هەندێك جار كەڕووی هەڵهێنابوو بەڵام بە ناچاری دەخورا دەنا ئەمە بۆ خواردن نەدەبوو ..!وە ئەو خواردنەشت بۆیە ئەدەنێ تەنها لەبەر ئەوەی تۆزێ (وزەیەكت) تیابمێنێ و بەرگەی ئەشكەنجەو لێدان و هەڵواسین بگریت تاوەكو سوودت لێوەربگرن نەك بە خاتری ئەوەی كە بژیت پێی ..هەر لێرەوە زیندانییەكان لەو ڕاستییە تێگەیشتبوون ئەم خوێن ڕێژانەی بەعس نەك هەر بیریان لە بنەماكانی مافی مرۆڤایەتی نەكردبۆوە بەڵكوو گاڵتەشیان پێ دەهات ... مرۆڤایەتی و سیاسەتی داپڵۆسینی ڕژێم ئاسمان و ڕێسمانی بەین بوو هەموو لێكۆڵینەوەو ئەشكەنجەدان و دواتر لەتە سەمونێكی ڕەق بۆ زیندانییەكان هەر بە خاتری ئەوە بوو تاوەكو بتوانن بەو ئومێدەی هەندێك زانیاریت لێ دەربهێنن !! بە خۆیان ڕەوا ببینن و پاساوێك بێت بۆ كوشتنی كورد ئیدی چ بە كۆمەڵ بێت یا بەتاك ؟ چۆن ئەم ڕژێمە هەر لە بیری ژەهراوی خۆیدا بوو ، بە چ سیاسەتێك زیندانییەكان بتوانێ دەستە مۆ بكات و دواتر بڕیاری نادادی خۆیان بدەن بۆ لە سێدارەدانی و كوشتنی مرۆڤی كورد ..

ئەو ماوەیەی كە لەوزیندانەدا بووم قسەم لەگەڵ كەس نەدەكردوو نزیك نەدەبوومەوە چونكە ڕاستییەكەی لەوە دەترسام كە لە ناو زیندانەكاندا خەڵكێك هەبێت سەر بە ڕژێم بێت و قسەكانم بگوێزنەوە هەر بۆیە ڕێگای بێدەنگیم هەڵبژاردوو وام بە باش زانی كە گۆشەگیربم ڕۆژێكیان ، كاتژمێر (٩)ی سەرلەبەیانی بوو بانگیان كردم چووم بۆ بەردەم دەرگای زیندانەكە !؟ هێندەم زانی دەرگایان كردەوەو یەكسەر چاومیان بەستەوەو دەستمیان بە كەلەبچە شەتەك داو بردمیان ..

بەڵام ئەوەندەم زانی ئەم جارەیان نەبرام بۆ ژووری ئەشکەنجەدان بەڵکو برامە ژوورێکی ڕازاوە دوای ئەوەی چاویان کردمەوە .. زانیم لەو ژووردام بینیم دوو لە زیندانی‌یەکان ئەو زیندانەی کە پێشتر تیا بووم دانیشتبوون ..! دڵم خورپەیەکی کردوو هەڵوێستێکی وا کەوتە بیرو هۆشم .. کە تۆ بڵێی ئەم دوو زیندانی‌یە پیاوی ڕژێم نەبووبن .. بۆیە گومان هەموو هۆشی داگیرکردم پاش ئەوەی فەرمووی دانیشتنی لێ کردم دانیشتم یەکێك لە پیاوە جەللادەکانی ڕژێم کەوتە قسە کردن لەگەڵم دا :ـ بەڵام قسەکانی بۆ هەر کەسێکمان بوو کەقسەی دەکرد ..

ئیدی ناوێ کرا بەدڵم دا گوێم گرت لە قسەکانی ، بزانم ئەم دڕندەیە چیمان پێ دەڵێ و ..؟ بەم شێوەیە کەوتە قسەکردن :ـ(حکومەت باوکی گەلەو لێبوردنی هەیە ؟! ئەگەر بەربوون و ئازاد کران باسی ئەشکەنجەو لێدان و ئازاردانی ئێرە ناکەن لەلای خەڵکی ئەو شتانەی کە لەگەڵتانا کراوە لە ئەشکەنجەداندا بەرامبەرتان و وە ئەو قسەو باسانەی کە لەگەڵتانا کراوە بە هیچ جۆرێك نابێ لای کەس باس بکرێت وکەس ب''نی بەپێی توانا و شارەزایی خۆتان دەبێ باسی چاکەو لێبوردن و بەخشـ..ەی حکومەتی عێراق بکەن و خەڵك واتێ بگەیەنن کە تەنها حکومەت پشت پەناو داڵدەی تاکەکانی گەلەکەمانە ؟ خۆ ئەگەروانەبێ و ئەم قسانە نەپارێزن ئەوا زۆر ئاسایی‌یە جارێکی تر دەگیرێنەوەو ئەمجارەیان کەس دادتان نادات .. وە نەزانن کە بەر بوون هیچمان پێ ناگاتەوە ؟ ئیتر ئەو کاتە ئوباڵی خۆتان بە ئەستۆی خۆتان ... چونکە بۆ جارێکی تر دەگیرێنەوەو تەنانەت لەسەر سادەترین شت کە درکاندبێتان ئەوا لێدانتان زیاتر و زۆرتر دەبێ و تاکولە سێدارەدان دەتان گرێتەوە ..! ئەمەش دەمێنێتەوە سەر خۆتان ...!!

وە ئێستا دەگەڕێنەوە بۆ ناو زیندانەکەتان ..؟! وە هەر کەسێکی زیندانی پرسیاری لێ کردن بڵێن :ـ بانگ کراین بۆ لێکۆڵینەوە و لەوانەیە حکومەتی

نیشتمانی لێبوردنی هەبێت بەرامبەر بە ئێمەو خەڵکانی دیکەی وەکو ئێمە..
!
هەرئێستا بڕۆنەوەبۆ ناو زیندانییەکانتان تاکو جارێکی تر خۆمان بانگتان دەکەین ... ئومێد دەکەین کەچی‌دی بەقسەو قسەڵۆکی کەسانی تێکدەرو ئاژاوەچی فریو نەخۆن و نەکەونە ژێر فشاریانەوەو بە دوویاندا نەکەون ؟!
-چاوەڕوانی بەخشندەیی و لێبوردنی حکومەتی نیشتمانی بکەن گوێ لە قسەکانمان بگرن .. یان ..ئائەوانە بەرنەوەبۆ زیندانەکە .. بەڵام با محمد مورادمان لابمێنێتەوە هەندێك کارمان لەگەڵی ماوە پاش ئەوەی دوو زیندانی‌یەکەی تریان بردە دەرەوە؟!ڕووی تێکردم !(محمدموراد) هەروەك پێشو دەزانی تۆ کەسێکی ووشکی‌وقسەوەرناگریت یاکەمێك هۆشت پەیدا کردوە کابرای جەللاد :ــ ((بەشێوەیەك قسەی بۆ دەکردم ،ئەگەر کەسێ‌یەکەمجاری بێت وگوێی لەوقسانەبێت ئەڵێ بەخوا قازانج و بەرژەوەندی ئێمەیان دەوێ)) ؟!
لەقسەکانی‌دا پێی‌ووتم :ڕۆڵە(محمد موراد) هەموو کەسێك هەوڵی ژیانی خۆش و پاراستنی خودی‌خۆشی‌دەدات ،بۆیە منیش حەزدەکەم ئامۆژگاریت بکەم و حەزیش دەکەم پێت بسەلمێنم ،حەمە موراد باوەڕبکە دەمەوێت باش گوێ بۆ قسەکانم بگریت و سەرنج بدەیت و بزانیت لەبەرژەوەندی تایبەتی خۆتە یان نا ... ؟!
بزانە لە ئێستا و لە پاشە ڕۆژیش دا سوود مەند دەبێت بۆت یان نا ..؟!
کاك (محمد موراد) مرۆڤ دەبێت هەندێك جار تەماشای بارو دۆخی تایبەتی خۆی بکات !دەبێ دوور بێ بیت وتۆش ئاوڕ لە ژیانی خۆت بدەیتەوە !؟
هەمیشە سواری ئەسپی شێت نەبێ !! پێویستە مرۆڤ بیربکاتەوەو پرس و ڕای خۆی بکات بە تایبەت بەو کەسانەی کەلە تەمەندا لە خۆی گەورەترن ؟!

بەلام شارەزایمان لەسەر بارودۆخی ژیان و کۆمەل هەیەو بەتایبەت بۆ ئەمڕۆکە کە ژیانی زۆر گرانە و گۆڕانکاری زۆر ڕووی داوە لە کۆمەڵدا ؟!

هەرچەندە لە دلی خۆت دا ئێستا دەلێی ((ئەمە کابرایەکی خو فرۆش و بەعسی‌یە و لە دەزگای ئەمن و ئیستخباراتی ڕژێم کار دەکات !؟ و چۆن دەبێ من بە قسەی ئەم پیاو خراپە بکەم)) ؟!

گەر هەروا بیر دەکەیتەوە ئارەزووی خۆتە بەقسەی من نەکەی ، بەلام ئەو کات تێ دەگەی زیان بەخش دەبێت یان سوود بەخش ؟!

ئەو هەر قسەی خۆی دەکرد ، منیش کەوتمە دەریای خەیال و قسەکردن لە دلی خۆمدا ئەو شتەی پێی دەلێن سەیرو سەمەرە ئەمەیە ..!

((بە خوا جوانە ، کابرایەکی پیاو کوژی دژ بە مرۆڤ و خۆفرۆش و ئەلقە لەگوێی ڕژێم ، ئامۆژگاریم بکات و لە بەرژەوەندیم بکۆلێتەوە و ڕێگای چاك و خاپم بۆ دەست نیشان بکات ؟! داب و نەریتی کۆمەلایەتیم فێر بکات ؟! فێرم بکات چۆن بیربکەمەوە ، خۆ ئەگەر بە ئامۆژگاریەکانی (عەزە)ی سیخوڕەوە سودمەند بم یا بەرژەوەندیم بپارێزێت ؟ ئەوا با ئەوەندە زیانم پێ بکەوێت تاکو سەریشم تیا دەچوو ؟! توو خوا چش لەو ژیانە .. ئەمانە تاکو ئێستا دژی مرۆڤن و دژی هەموو کەسێکی ئازادیخوازن ئەوە تاوەکو ئێستاکە چاوم بە چەند مندال کەوتووە کە لە ژێر ئازارو ئەشکەنجەی ئەم جەللادە فاشیستانەی ڕژێمەوە گیانیان لەدەست داوە ، هەرچەندە دوو ڕۆژ لەمەوبەر بوو ، لەگەل خۆم دا و بەبەرچاوی خۆمەوە دوو منالیان لە ژێر ئەشکەنجەی نامرۆڤانەی بەعسی‌یەکاندا کوشت و فڕێیان دانە دەرەوە ، تەنانەت لەخوار ڕیزی هەر شتێکی پیسەوەش ڕێزیان لێ نەگرتن ؟!

ئەمانە بەقەد تالە موویەك چی‌یە بەزەیی نازانن و لە دڕندەیدا بێ وێنەن و منالانی کورد لە جیاتی خوێندن و پەروەردەکردنیان لە خوێندنگا و زانکۆکاندا ، بە لێدان و ئەشکەنجە لە زیندان دا پەروەردە دەکرێن ،

پەروەردەی ئەشكەنجەدان ، دەبێ تاكەی چاوەڕوانی گیانی بەرخودان و شۆڕش بكەی تا ئەندازەی كوردێكی پڕ جۆش و نەتەوە جۆش بدەنەوەو بڵێسەی مەشخەڵی شۆڕش بەرزبێتەوە ؟!

تۆ بڵێی ئازادیخوازانی جیهان ڕاست بێت و هەر ناو نەبێ مافی مرۆڤ ؟!

تۆ بڵێی دەنگی ئێمەیان پێ نەگەیشتبێ ، ئەی ناڵێن مرۆڤی ئازادی خواز جیاوازی ناكات لە نێوان خاك و نەتەوەكان دا ؟ و هاوكاری و یارمەتی هەموو ئازادی خوازێكی تری ژێر دەستە و كۆیلە كراو دەكەن ؟!

خۆ ئەگەر وایە و ڕاستە و تەنها قسەی ڕووت نییە ؟ ئەی بۆچی ئازادیخوازانی جیهان و ڕێكخراوی مافی مرۆڤی جیهانی هاوكاری و پشتیوانی لە ئێمە ناكەن ؟! تۆ بڵێی جیاوازی لەوەش دا هەبێت ؟ كە ئازادی بۆ نەتەوەیك ڕەوا بێت و بەلام بۆ نەتەوەیەكی بن دەست ناڕەوا بێت !؟ ئەگەر وانەبێ بۆچی (ئازاد محمد ئەمین) خوێندكاری پۆلی یەكەمی ناوەندییە هەر لە پۆلەكەیەوە لە خوێندنگا بێ ئەوەی كەس و كاری بزانن چی بەسەر هاتووە ، یان لە كوێیە ؟!

كەس وكاری نازانن كە زیندانی كراوە ڕۆژانە بە دوایدا دەگەڕێن و جێگای دەزگا سیخوڕەكانی بەعس لە ناو شارو زیندانەكان نەماوە بە دوایدا نەگەڕێن وە دەبوو ڕۆژنامە و بلاوكراوەكان ناوەكەی بلاو بكەنەوە لەگەڵ وێنەكەی بۆئەوەی بزانرێ لە كوێیی و بە دیار بكەوێت ؟! ئائەمەیە پەروەردەی بەعسەكان !؟ .. كەچی ڕژێم گرتوویەتی و خۆی لێ كەڕ كردوەو باسی ناكات !؟

((وێنەی ئازاد محمد ئەمین))

یان نەسرین عەبدوولا ، جگە لەوەی کە کچە کوردێکە ، دەبێ تاوانی چی بێت لە ماڵی خۆیانەوە دەریان هێناوەو ئەوە ماوەی دە بۆ پانزە ڕۆژ لە زینداندایە

((وێنەی نەسرین عبدولا))

له ژێر ئەشکەنجەو لێدانی ئەم دڕندە نامەردانەی بەعسی عەرەبیدا دەناڵێنی

ئەی هاوار   لەم سەدەی بیستەمدا ، کە جیهان گۆڕانکاریەکی زۆری لە ڕووی هۆش و تەکنەلۆژیاوە بە خۆیەوە دیووە و زۆر نەتەوە ڕزگاریان بوو و گەشتیشن بە مافی خۆیان ! بۆ دەبێ بۆ ئێمەی کورد سەدەی جەورو ستەم بێت و تازەترین تەکنەلۆژیا بۆ ئەشکەنجەدان و بنەبڕکردنمان   بەدەست ئەم دژە مرۆڤە دڕندانەدا بە کاری دەهێنێ و ڕۆژ بە ڕۆژیش زیاتر فشاری فاشستانەی خۆیانبخەنەسەرمان تاوەکو بە دڕندەترین شێوە پەلامارمان بدەن !
بۆ دەبێ گەلە کۆمەکی بە تەنها لە جیهانەوە لە هەموو حکومەتەکانەوە بەبەرچاوی ڕێکخراوی (وەك حکومەتەکاندا و یان نەتەوەیەکگرتوەکان)وە دا لە کورد بکرێ ؟! ئایا دەبێ چی هەبێت ، کورد چی کردبێ ؟ تۆبڵێی شەڕەکانی جیهانی ، کورد نەیکردبێ ؟! بۆ ئێستا هەموو وولاتانی جیهانی یەکیان گرتبێ بۆئەوەی کورد ئازاد نەبێ جارێکی تر لەم سەدەی بیستەدا کە مرۆڤایەتی وەك دەڵێن شەقڵێکی گەورەی بڕیوە بەرەو پێشەوە ، تازە بە تازە فاشستەکانی بەعس بڕیاری نەمان و بنەبڕکردنی بە تاك و کۆمەلی کوردیان داوە و جێ بەجێی دەکەن ؟!
ئایا تاکەی هاوارو نالەی کوردی ئازادی خواز نابیستن ؟
ئەی ئەو وولاتانەی کە بە تینووی مافی مرۆڤ و دیموکراسیو ئازادی خوازی دروشمتان بەرز کردۆتەوە تاکەی میللەتێکی وەك کوردی بن دەستی بەعسیە دڕندەکان ناخوێننەوەو گوێ لە خواست و ئامانجیان ناگرن هەر لەبەر ئەوەی کوردن ؟!
ئای بۆ میللەتی کوردی زوڵم لێکراو   ئێستاکە دەزانم هەر نەتەوەیەك کیانی خۆی نەبێت وەك مرۆڤ سەیری ناکەن ؟

ـای ئەو هەموو [illegible]
دەیەها و سەدەهامان لێ دەکوژن ، سەرەو نگومان دەکەن ، کردەوەی ڕەشـە کوژیمان لەگەڵ دا بە کار دێنن تەنیا بە خاتری ئەوەی لە نەژادی خۆمان واز بێنین و نەڵێین کوردین ؟

ژیانی مرۆڤی کورد هەمووی تراژیدیایە و بە چەندین بەڵگە نامەو دیکۆمێنت جێگای نابێتەوە .. کە بەعسیەکان لە دژی ئێمەی کورد ئەنجامی ئەدەن ئەمەش بەڵگەیەکی تری ئەو دڕندانەیەتی‌یەی ڕژێمی بەعسی صدامی‌یە نەک هەرتەنها بۆ گەلی کوردمان بەڵکو بۆ خوارووی عێراق و شۆڕشگێڕە ئازادیخوازەکانی بەنەژاد عەرەبیشن ؟!

وێنەکانی بارزان محمود ١٢ساڵان

ئاوێستە محمود ١٤ساڵان

ئەو دوو منداڵە کە ناویان بارزان محمودەو دوانزە ساڵانەو ئاوێستە محمود چواردە ساڵانە .. ئەمانەش هەر لە خوێندنگاوە دەسگیر کراوون و هێناویانن بۆ زیندان وبەندیان کردوون کەوتوونەتە بەرشاڵاو و پەلاماری دڕندانەی ئەم بێ بەزەییانەو خراونەتە ژێر ئەشکەنجەوە ..!

بەیانی لە ماڵەوە هاتوون بۆ خوێندنگا ئیتر نەگەڕاونەتەوە دەبێ ئەم دوو منداڵانە تاوانیان چی بێت ؟!

تۆ بڵێی هەوڵی کودەتایان نەدابێ و سەرنەکوتن و دەسگیر کرابن ؟! یان بڵێی ئەمانە لەپارتێکی ڕامیاریدا کاریان نەکردبێ بۆ دروست بوونی پارتێکی سیاسی ؟ وەیان تۆ بڵێی بە نەخشەی ئەم دوو خوێندکارە نەبێ بەرزایەکانی جۆلان کەوتبێتە دەستی ئیسرائیلی ؟!

ئەگەر ئەوەش نەبێ گرتنی بیابانی سینا ئەمانە پرۆژەکەیان پێشکەش بە ئیسرائیل کردووە ؟!

ئەگەر ئەوانە هیچیان نەبێ ئەوە ئەم دوو خوێندکارەن کە بوونەتە کۆسپ و ڕێگر لەبەردەم یەککگرتنی نەتەوەی عەرەب !! ئەی خودایە بڵێم چی ئەم منداڵانە دەبێ چیان لە دەست بێ !! بەرامبەر بە دوژمنێکی ئاوا دڕندەو بێ بەزەیی .. ؟! بەڵام جگە لەوەی کە کوردن هیچ تاوانێکی تریان نی یە واتە چەوسانەوەو جەورو ستەم بمێنێ شۆڕش و ڕاپەڕین هەر دەمێنێ .. تا چەوسانەوەی مرۆڤ لەلایەن مرۆڤەوە بەردەوام بێت دەنگی خەباتکاران و شۆڕشگێران هەرلە برەودابێ .. خەباتی درێژ خایەن درێژەی دەبێ ئازادی تەواو دێتە دی ئەوکات .. ؟ کوردیش هەتا لاوانی شۆڕشگێڕو ئازادی خوازی وەك ئەمانەی هەبێ هەر زیندوو دەمێنێ و هەرگیزاو هەرگیز نامرێ و هەر ڕۆژێکیش دەبێت بگا بە ئاوات و ئامانجەکانی وەك نەتەوە ئاسوودەکانی جیهان دەبێ ئەم گەلەمان بگا بەو ڕۆژەی کەخاوەنی(کیانی) خۆی لەم بیر

کردنەوە بێت . (قەوارەی) کۆڵ دانی گیانی بەرخودانی هەرگیزاو هەرگیز دانامرکێتەوە ..؟!
لە پڕ ڕاچەڵەکیم !! دیار بوو دەنگی بەرزکردبۆوە کە دیم ئەو هەر دەی ڕێساو بەردەوام بوو لەو ووتنی ئەم کەین و بەینە .
نزیکەی(٣) کاتژمێری خایاندو دواتر بردمیانەوە بۆ زیندانەکە ..؟! ڕۆژی دوای پاش نان خواردن نزیکەی (٩)ی سەرلەبەیانی بوو کەوتمەوە دەریای خەیاڵ و بیرکردنەوە لە حاڵی خۆم و پرسیارم دەکرد وا هەر بۆ خۆشم وەك دڵخۆشی دانەوەیەك بڕگە پرسیارێکم بۆ خۆم دەدایەوە ! بۆنمونە !! دەم ووت :ـ باشە خۆمنیان بۆ دووکاتژمێر کەمتریش هێنابوو ووتیان (محمد موراد) پێویست ناکات پێڵاو لە پێ بکەیت وجل وبەرگەکەشت بگۆڕیت ؟! چەند پرسیارێکمان هەیە و هەر ئێستا دەتگێڕینەوە بۆ ماڵ ..؟
کەچی ئەوە (٢٥)بیست و پێنج ڕۆژ دەچێ لەم زیندانەدام و هەر ئەم چەند ڕۆژە کەمەی کە ڕابورد ئەشکەنجەو لێدانم نەبوو ؟!
ئەگینا هیچ شەوو ڕۆژێك نەبووە من بێ ئەشکەنجەو لێدان ڕزگارم بوبێت ..؟!
ئەو چەند ڕۆژەش کە خۆم ئەشکەنجە نەکراوم دیمەنی ئەو منداڵانەم بەو شێوەیە دی لەگەڵ ئەو کچانە ؟بە تەواوی خۆمم لە بیر چووبووەوەو خۆزگەم دەخواست کە هەر ئەشکەنجەی خۆم بەردەوام بوایەو ئەو دیمەنە ناخۆش و دڵتەزێنانەم نەدیبایە ! چۆن دەڵێن ئەشکەنجەی دەروونی گرانترو سەخترە بۆ مرۆڤی وشیار و بیروباوەڕێکی شۆڕشگێڕانە ..؟!
ئەو دیمەنانە بە تەواوەتی پەرێشانیان کردبووم ئازاری بەردەوامم پێوە دەداو کینگلّم دەیا لەتاو ئەو جۆرە ئەشکەنجەدانەو بێ مافیە لەگەڵ کوردا دەیکەن ئای .. کوردی چارە سیا تاوەکو خاوەنی ئاڵای شەکاوەی خۆت نەبی تۆش وەکو گەلانی تری ئەم سەر زەمینە نیشتمانەکەت سەربەخۆ نەبێ ئەوا سەراپای ژیانی هەموو کودرێکی نیشتمان پەروەری دڵسۆز بەخاك و

نیشتمانی کوردستان هەر ئەبێ بە ئازارەوە بژین .؟ بۆ خۆ هەڵخستن و خۆر لێدانێك و هەوایەكی پاك هەڵمژین ! نزیكەی كات ژمێر(١١)ی پێش نیوەڕۆ كردمیانەوە بردمیان بۆ حەوشەی زیندانەكەوە ؟!

هەلێكی باشم بۆ هەڵكەوت ! دەبا پرسیارێك بكەم لەم (ژنە) بە دیمەنی ڕوخساریا دیاربوو ئەشكەنجەی زۆری دیوەو زۆر بەوە دەچێ ئازاری بێ ئەندازەی درابێ ؟

كەوتمە قسەكردن لەگەڵیا ..

*خوشكە گیان چۆنی !؟

-زۆر سوپاس ..

*ئەوەچی دەكەیت لێرە لەناو ئەم زیندانەدا..؟

-زیندانم ! باوكەكەم ؟

*بۆچی ..؟ لەسەر چی گیراویت و زیندانی كراویت ؟

-بەتاوانی ئەوەی كە دایكی پێشمەرگەم بۆیە گیراوم و زیندانی كراوم و هیچی ترا

*دایە گیان ڕاستە كوڕت پێشمەرگەیە ؟ئەی ئەگەر پێشمەرگەش بێت

- بەڵێ ڕاستە برا باشەكەم ؟

*دەتوانم بزانم خەڵكی كوێیت و ناوت چییە ؟ چەندە زیندانی كراویت ؟

-خەڵكی دوز خورماتووم لەگەڕەكی جمهوری .. ناوم (حەلیمە عزیزە) ماوەی سێ مانگە زیندانییان كردووم !!كەس و كارم نازانن لە كوێم و تاكو ئێستا كەسم نەدیووە جگە لەوانەی كە دێن پرسیارم لێ دەكەن و لێم دەدەن و جنێو قسەی سوك و ناڕەوام پی ئەدەن ؟

-ئەی تۆ چیت لێرە باوكەكەم ؟

*منیش وەکو تۆ زیندانیم ،! ئەگەر هەر پێویستیەکت هەبوو پێم بڵێ بەڵکوو بتوانم بۆت جێ بەجێ بکەم ..بەپێی توانای خۆم ئەوەی لە دەستم بێ وەك خواردن و جل و بەرگ کە یەکێکمان بەربێ دەتوانین بۆت دابین بکەین ؟

-ڕۆڵە گیان .. تۆش وەك من زیندانیت ، دەتوانی چیم بۆ بکەیت ؟ سوپاست دەکەم ڕۆڵە گیان ؟

بەڵام ئەگەر زووتر ڕزگارت بوو ئازاد کرایت دەنگ وباسم بگەیەنە بە کەس و کارم ئەوە گرنگترین یارمەتی‌یە بۆمن کوڕە شیرینەکەم ؟

بەڵێ دووبارە کراینەوە ژوورەوە بۆ ناو زیندانەکە لە دەروون دا زۆر بێزار و ئازارم هەبوو کە بیرم دەکردەوە کات بە کات ئێش و ئازارەکەم زیاتر دەبوو ؟! نەتەوەی کورد بۆچی وابوو بەئاردی ناو درك هەر یەکە بۆلایەك و هەریەکە گیرۆدەی گیرو گرفتێك بووە ؟! ئای ئەم کوردە چۆن گیرۆدەی ئەم دوژمنە داگیر کەرەبووە ؟! گوندو کانیاو و دارو کێڵگەو زەوی و کشتوکاڵی و ئاژەڵ داری و هەتا هیچ نەما لە کوردستان دا هەمو بە جاری ڕاماڵین ئاخنیونێتە ناو ئۆردوگا زۆرە ملێ کانەوە کە هەر لە شێوەی زیندانێك دەچێ وخەڵکەکەی بێ کارو کاسبی ماونەتەوەو تاوەکو تەمەڵ و بێکاریان بکات ؟ لە هەوڵێکی ئەم دڕندانە بەو سنورو چوار چێوە دانان بۆ ئەو خەڵکە هەژارو ستەم دیدە ؟! دەربەدەر کردن و دورخستنەوەی خەڵکی شۆڕشگێڕو خەبات کار بۆ شارە عەرەبەکانی خوارووی عێراق و خستنە ژێر چاودێریانەوە ئەوە جگەلەوەی کە زیندانەکان پڕە لە پیرو منداڵ و لاوی ئەم کوردە بی چارەو کوێلەکراوە ! هەر دەبێ ئێمەش ڕۆژێکمان بۆ ببێت و بگەین بە مافی خۆمان و ئازاد ببین ؟

هەر دەبێ ڕۆژێك بێت و دەوڵەتی کوردیش بێتە کایەوەو ئالای ڕەنگینی بشەکێتە

گیراوە بەتاوانی ئەوەی کورەکەی پێشمەرگە بووە)

ئەوە ئاواتیبەرزی هەمووکوردیکی حاوەن
هەلوێستە ئەگەر چی هەندێك حالات ناتوانرێت وەکو پێویست
دەری برێت ؟ بەلام ئەو هەلوێستە کورد پەروەرانەیەی مرۆڤی کوردی شۆرشگێر هەمیشە ئەو خەسلەتە کورد پەروەرییەی لە هەست و نەستی خۆیدا .

هەمیشە کینگلی پێوە دەدات ، چۆن دەزانی ، ئەو هەستە شۆرشگێرییەی کورد پەروەرێك لە ئایندەیەکی دوور یان نزیك دا بێت هەردەبێ ئامانجی سەرەکی نەتەوەی کورد هەر بێتەدی ..

رژێمی عێراقیش بۆ زیاتر فراوانکردنی پانتایی دەسەلاتی شۆڤێنستانەی هەر لە سەرەتای هەلایسانی شۆرشی نوێی گەلەکەمان ، بەعس ، بەبەرنامەیەکی سەربازیو پاوان خوازیەوە دەستی کرد بە راگوێزانی چەندین زانای ئاینی لە باشوری عێراق و دەرکردنیان و رەوانەکردنیان بەبێ ئەوەی هیچیان بۆ دەربچێ رای گواستن بەرەو سنوری نێوان عێراق و ئێران ..

لەوانەش ، چەندین کەسانی شۆرشگێری کوردستان کە لە نسکۆی شۆرشی ئەیلول دا ، رای گواستن بۆباشووری عێراق تاوەکو بۆ دوا جار لە داوی رێکەوتنامە شوومەکەی جەزائیر بریاری توانەوەی شۆرشێکی چەند سەد هەزاری پێشمەرگەیان دەرکرد ، بەمەش دوژمنەکانی کورد ، هەمیشەو بەردەوام لە بۆسەی نامرۆڤانەدا بوونە بۆگەلی کوردی بێ دەست .. و چەندین پەربەستی سیاسی و ئابووری و سەربازی و جەنگی سایکۆلۆژی لە دژی تاکی کوردی بکەن ..

من لەناو ئەم خەیالانەی خۆمدا وەکو خەوتوو بێ هۆش کەوتووم .. ئیتر نازانم چەندی خایاند ... ؟!

ئەوەندەم گوێ لێ بوو بانگیان کردم ، (محمد موراد) بانگت دەکەن ،؟ راچەلەکیم سەیرێکی زیندانییەکانم کردو ووتم بەلێ .. بەلێ ! ئەوە کێ بوو

بانگی لی کردم ؟! ئەوە چی بوو بانگی منتان کرد ..! لە دەرگاوە بانگت دەکەن ..؟!

(محمد موراد) ..! بەڵێ دیسان هاتنەوە بۆ ئەشکەنجەو ئازار دانم بەڵێ قوربان .. بەڵێ ..؟ کابرای پاسەوانی جەللاد پێی وتم :ـ خۆت کۆبکەرەوە ، چونکە بڕیاری لێبوردنت بۆ دەرچووە ؟! وە ئازاد دەکرێی .. دەی خێرا دەرچۆرە دەرەوە ..

باوەڕم بەم قسەیە نەئەکرد ، چونکە دەمزانیئەو تاقمە خوێن ڕێژەی بەعس هەرچی سوکایەتیەك هەبێ ، بە مرۆڤەوە دەیکەن .. بە تایبەتی کورد .. بەڵام بابزانی ئەم جارە چۆن دەبێ ..!

*محمد موراد .. !

-بەڵێ

*خێراکەو وەرە دەرەوە ..؟

-منیش لەناو زیندانییەکاندا نەم دەزانی چی بکەم .. لە دڵی خۆمدا ئەموت :. ئەمجارەش هەر بەم سیناریۆیە بزانم چی لەگەڵم بکەن .. بۆیە هاتمە دەرەوە .. وتم بەڵێ فەرموو .. بردمیان بۆ ژوورێك و کابرایەکی تەنگە ئەستووری ڕەش پێست دانیشتبوو ، حەمە موراد ئەوە لێبوردنت بۆ دەرچووە لەلایەن حکومەتی نیشتمانی باوکەوە ..! ها بزانە حکومەت چەند بەبەزییە بەرامبەر بە نەوەکانی خۆی ؟! دەبێ ئێوەش وا بن ، وەرە پێشەوە ئەم پەڕاوەمان بۆ ئیمزا بکە ؟!

-منیش پێم گووت :ـ گەورەم نووسراوی چی ئیمزا بکەم هەر لەخۆمەوە ، ئەی نابێ بزانم چییەو بۆچییە ؟! ئەویش لە وەڵامدا ، وتی ، ئەمە نووسراوی ئاساییەو هەر کاتێك کەسێك ئازاد دەبێت وەك تۆ دەبێ ئیمزای بکات بۆ ئەوەی کە بەڵێنی ئەوە بدات کە هیچ کارێکی ڕامیاری کە دژ بە حکومەتە ، ئەنجام نەدات و وەنەگەر بە نهێنی کاری سیاسی لە دژی

حکومەت کرد ، ئەوا بە پێی ئیمزاکەی خوی دەچیتە بەرپەتی سێدارەو لە سێدارە دەدرێی ؟!

ووتم باشە ، خۆمن کابرایەکی بێ تاوانم و هیچ کارێکی خراپ و نارەوام لەسەر نی‌یەو کاری سیاسی دژ بە حکومەت هەر نازانم چی‌یە ئیدی بۆ دەبێ ئیمزای بکەم ؟! وەپێویست بە ئیمزای من ئەکات دیارە شتێکی هەر بۆ ئەدۆزنەوەو بێ مەلامە نی‌یە ئەم ئیمزایە ؟! بە شێوەیەکی زۆر ناشرین کابرای سەر بە رژێم ووتی .. ها حەمە موراد ئەمەش مەکە بە ڕۆژانی تر ، وەرە کە هەر کەللە رەقیت دەنواند ! دەی وەرە پێشەوەدەی وەرە پێشەوە ئیمزای بکەو برۆرەوە بۆماڵەوەو لەوەزیاتر خەریکمان مەکە ، دەنا دەتنێرینەوە بۆ ناو زیندانەکە ؟!

ئیتر منیش((بڕیاری خۆم زۆر لە پێشتر دابوو ، کە ئەم حکومەتە عەرەبە بەعسی‌یە دوژمنە داگیرکەرەی نەتەوەکەمان ، ژیان لەگەڵ ئەم جەللادانەدا زۆر سەخت و دژوارەو ئاسان نی‌یەو هەرگیز ناکرێ)) ؟

هەر بۆیە ئیمزام کرد بۆیان ! چونکە ژیان و مانەوەی ژێر دەستەیم ئیتر تەواو ..؟

-کابرای بەرپرسی زیندانی رژێم بە هەڕەشەیەکەوە پێی‌ووتم ، ها حەمە موراد هەروەك پێشتریش پێت ڕاگەیەنراوە . باسی هیچ شتێك ناکەی لەدەرەوە لەگەڵ خەڵك کەچی بووە ؟!

یا چی کراوە لەگەڵ زیندانی‌یەکان و یان هۆکارەکانی ڕووداوەکانی ئێرە ، چیان پێ ووتویت ، ئەوە هەمووی دەبێ کەس لێت نەبیستێ و لەگەڵ کەس باسی نەکەی ؟! دەنا خۆت نابینیتەوە ئەمجارە کە بگیرێیت و وە ڕزگاربوونیشت مەحاڵە ، ئەو پێمان ڕاگەیاندی کە بڕیاری حکومەتی نیشتمانی‌یە پاشە ڕۆژ هەرچی‌یەك بدرکێنی ، ئەوە گوناهی خۆت لەملی خۆت ؟!

(منیش پێم ووت بەسەر چاو ، ئەمر دەفەرموون)
-ئەویش ووتی دە ئیتر ئازادی ، بچۆرەوە بۆ ماڵی خۆت بەبێ چەندو چوون .
*(هەرئەوەندەی لە دەرگای سەرەکی هاتمە درەوە ، وام دەزانی خەو دەبینم و بڕوام بە مانە نەدەکرد ، چونکە ئەو ڕژێمە هەرگیز بڕوای بەپەیامی مرۆڤایەتی نییە .. بەڵام سەیرێکی خۆم کردوو هەوایەکی پاکم هەڵمژی و بەرەو ماڵەوە ملی ڕێگام گرتەبەر چومەوە ماڵەوە ..؟ بە گشتی ماوەی (٢٥) ڕۆژ بەند بووم لە دەرگای بەدناوی (هەیئەی کەرکوك) ..
بۆ کاتژمێر نزیکەی (٤) چواری پاش نیوەڕۆ کە لە دەرگای زینـدان هاتمەدەرەوە ... بەرەو ماڵی خۆشەویستی خۆم ..
بەڵام هەرگیز لەو بیرو باوەڕی کوردانەیەم پاش گەزنابمەوە هیچ شتێك لە درۆخراپتر نییە لەگەڵ خۆت بیکەیت ؟! ئەو کەسەش سەرلێشێواوە کە درۆ لەگەڵ گەلەکەی خۆی بکات هەرچەندە ئازاد کرام ، بەڵام ئێستاش هەر لەسەر بڕیاری خۆم ئامادەم کە تا دوا تنۆکی خوێن لەجەستەم دا بێت بۆ خزمەت کردنی خاك و نەتەوەکەم ژیانی خۆم خەڵات بکەم بۆیە ئەگەر خزمەتی نیشتمانەکەم نەکەم و خاکی پیرۆزی کوردستان ڕزگار نەکەم لەچەکمەی پۆستاڵی داگیر کەران ئیدی خزمەتێکی بکەم .. وەبەهێزترین خۆشەویستی ، خۆشەویستی نیشتمانە .
هەروەك زانایان ووتوویانە ..
هیچ کەس تف لە ڕیشی خۆی ناکات ، بۆیە هەر کەسێکیش ڕوو لە میللەتی خۆی و خاك ونەتەوەی خۆی وەرچەرخێنێ و دژی نەتەوەکەی سەنگەر بگرێ و بوەستێتەوە .. ئەوا دەچێتە زبڵ خانەی مێژووی سەرجەم مرۆڤایەتییەوە

وە داری ووشك قەت بەرناگرێ و بێ سوودەو بۆ بڕینەوە چاکە ..

لە زیندان و ئەشکەنجەی نامرۆڤانەی بەعسییەکاندا فێری ئەوە بووم . کە
گەورەترین خزمەت خەبات و تێکۆشانە لە پێناوی ڕزگاری گەل و نیشتمانە
کەماندا لە چنگی داگیر کەران ڕزگاری بکەین .. هەروەك ڕەسووڵ هەمزا تۆف
لەکتێبی بە ناوبانگی پڕ لە مەعریفەدا پێمان دەڵێ : (کاتێك نیشتمانەکەت
دەسوتێنرێ ئەو کەسەی لە پشتی ئاگردانەوەبێت پیاو نییە ئەو خەنجەرەی
لەناو کێلاندا بێت خەنجەر نییە)...

بۆیە لەم چەمکە مەعریفییەوە تێ دەگەین .. کە پیاوی ترسنۆك هەمو ڕۆژێ بەسەر شۆڕی دەمرێ و پیاوی ئازاو شۆڕشگێڕیش تەنها یەك جار مردن هەڵدەبژێرێ ، لە پێناوی ڕزگاری یەکجارەکی بۆ گەل و نەتەوە ژێر دەستەکەی ..

کە ژیانی نەتەوەکەم بە ئازادی نەژی ئەوا مردنی سەربەرزی گەلی بەنرخترە لە مردنێك کە هەموو ڕۆژێ دەمریت و زیندوو دەبیتەوە بۆیە دووبارەو هەزار بارە ئەو پەیمانەی داومە دەبێ داکۆکی لێ بکەم سوێندم بە خوێنی شەهیدانی ڕێگای ڕزگای کورد و کوردستان بە خاکی پیرۆزی نیشتمانە زامدارەکەم کەلەسەر ئەوە ڕێگەیە درێژە بە کاروانی خەبات و تێکۆشان بدەم و دروشمی ئەسرەوتن تا سەرکەوتن بکەمە مانیفیستی ژیانی ئازاد و سەربەخۆ بۆ گەل و نەتەوەکەم ماوەتەوە بڵێم بە نەوەکانی گەلە سەر بڵندەکەم کە ئەوەی لە زیندان و لە ژێر ئەشکەنجەدا بردوومەتە سەر بە قەد تاڵە دەزوویەك کار لەو ڕێبازەم ناکات بەڵێن بێت ئەسرەوم تا گشت ئامانجە ڕەواکانی گەلەکەم دێتە دی لەسەر ڕێبازی پیرۆزی کوردایەتیو خۆشەویستی خاك و نیشتمانی کوردستان زیاتر و زیاتر شێلگیرتربم وەهەر چەندە چەوسانەوەو زوڵم و زۆرداری هەبێ بەڵام خۆری ئازادی و سەرفرازی گەلەکەم دەبێ لە کەلی چیا سەرکەشەکانی کوردستانەوە ڕۆژێکی نوێمان بۆ بێنێ .

وه دەبێ لەو ڕاستی‌یەش باش تی بگەین هەرچەندە زیندانی ئەشکەنجەدان لەلایەن داگیرکەرانەوە زیاتر بێ بەلاّم بۆ مرۆڤی خۆڕاگرو شۆڕشگێڕ بیرو بۆچونەکانی بە هێزتر دەبێ بەرامبەر بەنەتەوەکەی .. وە ڕق ئەستوور تریش دەبێ بەرامبەر داگیرکەری بەعسی فاشی .. وە هەر مرۆڤێکی شۆڕشگێڕ بڕوای نەگۆڕی بەم چەمکە هەبێ کە دەڵێ :ـ

هەر کاروانێ بەرەو خۆری ئازادی بڕوانێ کەم بێ یا زۆر ...دەگەن بە خۆر

دەی کەواتە ئێمەی کوردیش مافی خۆمانە وەکو میللەتانی تری جیهان بە سەربەستی و ئازادی بژین و هەوای سەرکەوتنی یەکجارەکی لە نیشتمانی کوردستانەکەمان دا هەڵمژین و ئەوکات ئاسوودە بین پەرە بە ژیانی هەمەلایەنەی کوردستان بدەین ..! بەلاّم ئەوەی زۆر بیرو هەستی داگیر کردووم ڕۆڵی خۆڕاگری‌وقارەمانی (کاك عبدول ڕەحمان) کە هەموو جارێ وورەی دەدا بە من بۆیە دەڵێم سەد ئەفسووس ئەو لە سێدارە درا و ئازایانە خۆی ملی نەوی نەکرد بەڵکو پەتی سێدارە نەویەوە و کرایە گەردنی و ئەمری بۆ خۆی تۆمار کرد ..

هەروەك نووسەر دەڵێ :ـ

هەزاران ، وەك محمد موراد ئەشکەنجەدران
لە گۆشەی زیندان لاشەیان بزمار ڕێژکران
خەو و خۆراکیان بە جارێ لێ تۆران
پەتی سێدارەیان لە بۆ هەڵنەخران.

بێ ئەوە ڕزگار نابێ وەك باوە لە کوردان
هەزار ساڵ ژیان .. قەوارەت نەبێ ئەبی‌ماڵوێران
کەواتە نامەوێ بۆچیمە بەوشێوەیە ژیان

نووسەر/سید قادر جەباری

٢٥ڕۆژ لە زیندانی فاشستەکانی بەغداو هەڵوێستێک ...

نووسەری بەڕێزو تێکۆشەرێکی دێرینی خەباتی ڕزگاری نیشتمانی کوردستانە زامدارەکەمان لە ڕێگەیەکی واقع بینانە سەرگوزشتەو بەسەرهاتی قارەمانێکی گەلەکەمان لە نێو زیندانی فاشی‌یەکانی بەعس دا ، لەزاری قارەمانی ڕاستەقینەی ئەو ڕووداوەوە ، کردارە نامرۆڤایەتی‌یەکانی ڕژێمی عێراق لە شێوەی دیکۆمێنت دا ئاشکرا دەکات و لە ڕێگای نووسینەکەیەوە ، بە جیهانی ڕادەگەیەنێ کە میللەتی کورد لە نیشتمانی زێدی باپ و باپیرانی خۆیاندا .. تەنها دەیانەوێ بەسەربەستی و دوور لە هەموو شێوازێکی داپڵۆسین و جینۆساید ، بە ئازادی بژین ، ژیانێک کە لە سەر بنەماکانی جاڕی گەردوونی مافی مرۆڤ دا داکۆکی لە مافی مرۆڤ دەکا تاوەکو ئاسوودەو بەختەوەر بژین و خاوەنی قەوارەیەکی سیاسی کوردی خۆیان بن...

کتێبی (٢٥)ڕۆژ لە زیندانی فاشی بەغدادا ، گوزارشت لە هەموو کوردێکی دڵسۆز و نیشتمان پەروەر دەکا کە دڵسۆز بێت بۆ خاك و نەتەوەکەی وە بە میتۆدێکی شۆڕشگێڕانەوە ، بەرگری لە بوونی کورد بکاتەوە ، وە لە نێو زیندانی فاشیزم دا نەك هەر چۆك دانات ، بەڵکو بە پرەنسیپێك پەروەردەکراوە کە ڕێگای سەد هەزار میلی هەر بە تاقە هەنگاوێکی شۆڕشگێڕانەوە دەست پێ دەکات وئازار و ئەشکەنجەی دوژمن لە تەك زیندانی‌یە کوردەکان دا ، نەك هەرژۆکیان پیادانادەن ، بەڵکو دەبنە لوتکەی بەرزی خۆڕاگری و نەبەزین و بەرخۆدان وە ئەم کتێبە ڕووی دزێوی دەزگاداپڵۆسینەرەکانی بەعس باس

ئەکات لە خوتایی دا بە هیوای ئەوەم نووسینی ئەم بەسەرهاتە واقعیانە ، کەسایەتی کوردی پێ بناسرێت لە وولاتانی دەرەوە

دەست خۆشی لە قەڵەم و تێکۆشانی زیاتر لە (٢٠) ساڵ خەبات و تێکۆشانی کاك سەید قادر جەباری دەکەم و بە توندی دەستە ئازاو ئازادانەکەی دەگووشم و هیندەی تر قەڵەمەکەی بە پڕشت بێ لە پێناوی مافی ڕەوای نەتەوەکەمان ...

وەبرای بەڕێزم کاك سەید قادر جەباری ـ نووسەرو شۆڕشگێڕ زیرەکانەو ـ لەسەر میتۆدێکی شۆڕشگێڕانە ، واقی ژیانی سیاسی مرۆڤی کورد لە زیندانی بەعس دا بە دنیای ناوەوەو دەرەوە دەناسێنێ و بە نووسینی ئەم کتێبەی هەموو لایەنێکی سیاسی و نیشتمان پەروەری کورد بەرەو ئەوە دەبات ، کە مێژووی ڕووداو و کارەساتە تراژیدیاکانی ئەم گەلە سەربڵندە لەبیر نەکەن و خەمخۆری ڕاستەقینەی مەسەلەی ڕەوای گەل کورد بێ دۆست و دوژمنانمان باش بناسن ...!

برات

جەمال نوری

کوردستان ـ سلێمانی

ژیانی نووسەر لە چەند هێڵێک دا

ناوی نووسەری (کتێبی ٢٥ڕۆژ لە زیندانی فشیەکانی بەغدا)

قادر محمد جەباریەو ناسراوە بە سەید قادر جەباری لە ساڵی ١٩٤٧دالە شاری کەرکوکی زێڕی ڕەش و پایتەختی کوردان دا هاتووتە دنیای پڕ لە چەوسانەوە لە بنەماڵەیەکی شۆڕشگێڕ و نیشتمان پەروەرەو خاوەنی

دووبرای شەهید و ئەنفال کراوە ئاستی خوێندنی نووسەر دەرچووی پۆلی شەشەمی ئامادەی بەشی ئەدەبی تەواو کردووە ..

ئەو کاتەی شۆڕشی ئەیلول هەڵایسا ، برای نووسەر وەك مرۆڤێکی نیشتمان پەروەر و خۆنەویست بۆ بەرگری کردن لە مافەکانی گەلەکەمان پەیوەندی بە شۆڕشی ئەیلولەوە کردووەو یانزە ساڵ چ وەك پێشمەرگەو چ وەك کادرێکی ووشیار بەشداری لەو شەڕەدا کردووە .

دوای هەرەس هێنانی شۆڕشی ئەیلول ، وهەڵگیرسانی شۆڕشی نوێی گەلەکەمان لە ساڵی ١٩٧٦دا پەیوەندی کردووە بە ڕیزەکانی بزووتنەوەی سۆسیالستی کوردستان و بی نووچ دان لە خەبات و تێکۆشان وبەرگری شۆڕشگێرانەدا بووە لەگەڵ ڕەوتی ڕووداو و گۆڕانکاری‌یەکانی‌دا لە ناو شۆڕش و ژیانی سیاسی‌یانەی درێژەی بە ڕێبازی هاوسەنگەران و شەهیدانی حزبی سۆسیالستی دیموکراتی کوردستان پێداوە تا ئێستا .

وە بە هۆی ژیانی سیاسی و پێشمەرگایەتی‌یەوەبۆماوەی هەژدەساڵ دوور بووە لە ماڵ و منداڵەکانی‌و وە دوژمنیش بۆ چۆك دادانی زۆریەی جار هەڕەشەی گرتنی لە ماڵ و منداڵی کردوەو بۆ فشار خستنە سەرشیان هەواڵ و دەنگ و باسی ئەوەیان ڕاگەیاندووە کە مردووە ..

بەڵام وورەو خۆڕاگری شۆڕشگێڕانەی هیچ کات لە ورەی دانەبەزاندووە .. وە ماڵ و منداڵەکانی لە ژیانێکی سەخت و دژواردا ژیانیان گوزەراندووە .. دوو جار خانووی ڕوخێنراوە لە کاتی دەسەڵاتی (عبدالکریم قاسم) و جارێکی تریش لە ڕاپەڕینی بەهاری ١٩٩١لە کەرکوك خانووی سوتێنراوەو کەرەسەی ناو ماڵی بە تاڵان براوە لە لایەن پیاوانی ڕژێمی بەعسەوە ..

هیچ کات بۆ بەرژەوەندی تایبەتی خۆی کاری نەکردووە هەمیشە لە بەرژەوەندی شۆڕشی کوردا لەسەنگەری تێکۆشان دا بووە .

بـه هـۆی ژیـانی سیاسـی و پێشـمەرگایەتی خۆیـەوە دوژمـن دڵڕەقانـە نەیهێشـتووە کـوڕو کچـەکانی لـە خوێنـدن بـەردەوام بـن وە لـە ژیـانی پێشـمەرگایەتی‌دا بـرای نووسـەر وەك کـادری پێشـکەوتووی حزبـی سۆسیالسـتی دیموکراتـی کوردسـتان و وەك سـەرکردەیەکی بـەوەفاو خۆنەویست ، چەندین جار کەوتووتە کـەمینی دوژمنـەوە و سـەرکەوتووانە ئەرکەکانی حزبی لە پێناوی ڕزگاری نەتەوەکەی‌دا بە ئەنجام گەیاندووە .

لە ڕاپەڕینە مەزنەکەی بەهاری ۱۹۹۱یش دا برای بەڕێز و سەرکردەو نووسەر لە ناوشاری کەرکوکی کـوردان دا لـە نزیـك نەخۆشـخانەی (صـەدام) دا زۆر بەناڕەحەت توانیویەتی زیرەکانە خۆی و پێشمەرگەکانیشی ڕزگار بکات .

وە لە شەڕەکانی قەڵخانلوو ئاغجەبەشەت و زەمبووردا لە ساڵی ۱۹۷٤دا لە بەر وشیاری و زیرەکی خۆیەوە توانی لە کەمینی جاشەکان قووتار بـن ، بەڵام لەبەر ئەوەی گوند بە گوندی ئەو ناوچەیە بـەجاش تـەنرابوو ، پـاش زەرەروو زیـانێکی زۆر لـە دوژمـن ، پێشـمەرگەیەك کەبـە نـاوی (مجیـد شەوکەت)ەوە بریندار بوو لەگەڵ کەسێکی خزمیان بە ناوی کاکە مین توانیان بیگەیەننە نەخۆشخانەی شۆڕش و چارەسەرکرا.

برای نووسەر کاك (سید قادر جەباری) چەند زمانێکی تر دەزانێ جگە لە زمانی ڕەسەنی کوردی .

زمانی عەرەبی ، زمانی تورکی ، زمانی فارسی ، زمانی نەرویجی